

RP 266/2016 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av skjutvapenlagen, 41 kap. 1 § i strafflagen och 2 kap. 6 § i polislagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det ändringar i bestämmelserna om förvärv och innehav av skjutvapen i skjutvapenlagen samt ändringar i polislagen och strafflagen. Syftet med propositionen är att reformera förfarandet som gäller tillstånd att inneha vapen utan att äventyra säkerheten i fråga om hantering av vapen.

I propositionen föreslås det bestämmelser om skyldighet för vapennäringsidkarna att till polisens vapenregistersystem anmäla identifieringsuppgifterna om skjutvapen och vapendelar som de importerat, överfört, förvärvat, tillverkat eller modifierat. Anmälningsskyldigheten gäller också skjutvapen och vapendelar som förvaras eller repareras hos en vapennäringsidkare samt en vapennäringsidkares patronlager. Anmälan av identifieringsuppgifter till polisens vapenregistersystem ska ersätta vapennäringsidkarnas skyldighet att föra register. Den föreslagna ändringen förbättrar hanteringen av uppgifter om ett vapens livscykel och om vem som innehar det.

Förfarandet för förvärvs- och innehavstillstånd samt förfarandet för privat tillverkningstillstånd slås samman till ett vapentillståndsförfarande. Ett vapentillstånd är ett tillstånd som berättigar till innehav av ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel, och som kan förenas med rätt att för privat ändamål förvärva, tillverka eller modifiera ett vapen eller en vapendel. Avsikten är att vapentillstånd ska kunna ansökas elektroniskt, vilket gör tillståndsförfarandet smidigare och snabbare, och minskar behovet av personliga besök. Vid sidan om de elektroniska förfarandena kvarstår möjligheten att ansöka om tillstånd genom att besöka en polisinspektion. Avsikten är att ansökan om vapentillstånd inte ska behöva lämnas in i sökandens hemkommun eller på sökandens hemort, utan kunna lämnas in till vilken polisinspektion som helst. Ändringen gör tillståndsförfarandet smidigare.

Bedömningen av lämpligheten för en sökande av vapentillstånd ska i det nya tillståndsförfarandet utvecklas på så sätt att polisens resurser som i nuläget används till den tekniska behandlingen av en ansökan och utförandet av lämplighetstest riktas till en mer individuell bedömning av ansökan. Lämplighetstesterna i samband med tillståndsförfarandet slopas eftersom de inte är till stor nytta, och de i praktiken inte har medfört något mervärde vad gäller säkerheten i fråga om hantering av vapen. I det nya tillståndsförfarandet förbättras bedömningen av lämpligheten genom mer djupgående intervjuer av sökande samt effektivare utnyttjande vid tillståndsprövningen av de uppgifter som polisen redan har t.ex. genom att det automatiska utbytet av information mellan informationssystem utvecklas.

Skyldigheten att lämna in ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel som förvärvats till polisen för kontroll begränsas. Det föreslås att ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel som har förvärvats hos en vapennäringsidkare inte i regel behöver visas upp hos en polisinspektion. En vapennäringsidkare ska anmäla överlåtelse av ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel till polisens vapenregistersystem och tillståndmyndigheten ska kontrollera uppgifterna. Ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel vars besittning övergått genom överlåtelse mellan privatpersoner ska visas upp för polisen, om det tillstånd som berättigar till innehav har beviljats före år 2000. Dessutom kan polisen alltid begära att ett vapen visas upp.

RP 266/2016 rd

Enligt förslaget slopas vapensamlares rätt att i stället för att ansöka om innehavstillstånd föra register över de skjutvapen och vapendelar som denne förvärvat. Samlare ska ansöka om vapentillstånd för de skjutvapen, effektiva luftvapen och vapendelar som de förvärvat, vilket också inbegriper vapen i deras plan för vapensamlande. En samlare ska göra en anmälan till polisen om förvärv av sådana vapendelar vars innehav grundar sig på att samlaren har rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande delar. Reformen innebär att också samlare bättre omfattas av övervakningen av tillstånd och förbättrar på så sätt säkerheten i fråga om hanteringen av vapen.

I skjutvapenlagen tas det enligt förslaget in bestämmelser om när ett ärende som gäller återkallelse av tillstånd som berättigar till förvärv eller innehav av ett skjutvapen, en vapendel, ett effektivt luftvapen, patroner eller särskilt farliga projektiler ska inledas. Genom bestämmelserna kan den nuvarande situationen förtydligas eftersom det i skjutvapenlagen inte finns några bestämmelser om på vilka grunder ett förfarande för återkallelse av tillstånd kan eller ska inledas. Att ett ärende som gäller återkallelse av tillstånd inleds medför dock en skyldighet att fatta beslut om temporärt omhändertagande av vapen.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt. När det gäller de reformer som förutsätter elektroniska tjänster, såsom skyldigheten att anmäla identifieringsuppgifter om ett skjutvapen eller en vapendel som innehas av en vapennäringsidkare samt de elektroniska tillståndstjänsterna och begränsningen av uppvisande av vapen, träder ändringarna dock i kraft först i december 2018 då revideringen av polisens vapenregistersystem ska möjliggöra att elektroniska tjänster utnyttjas för vapentillståndsärenden.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	3
ALLMÅN MOTIVERING	4
1 NULÄGE	4
1.1 Lagstiftning och praxis.....	4
1.2 Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i andra länder.....	10
1.3 Bedömning av nuläget	12
2 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	17
2.1 Målsättning	17
2.2 Alternativ	17
2.3 De viktigaste förslagen.....	18
3 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	24
3.1 Ekonomiska konsekvenser.....	24
3.2 Konsekvenser för myndigheterna	27
3.3 Samhälleliga konsekvenser	29
3.4 Konsekvenser för miljön.....	30
3.5 Konsekvenser för företagen	30
4 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	31
4.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	31
4.2 Remissyttranden och hur de har beaktats.....	32
5 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	35
DETALJMOTIVERING	37
1 LAGFÖRSLAG	37
1.1 Skjutvapenlagen.....	37
1.2 Strafflagen.....	51
41 kap. Om vapenbrott	51
1.3 Polislagen.....	52
2 kap. Allmänna befogenheter	52
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	52
3 IKRAFTTRÄDANDE	53
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	54
4.1 Inledning	54
4.2 Egendomsskydd	54
4.3 Den straffrättsliga legalitetsprincipen	55
LAGFÖRSLAG	56
1. Lag om ändring av skjutvapenlagen.....	56
2. Lag om ändring av 41 kap. 1 § i strafflagen.....	70
3. Lag om ändring av 2 kap. 6 § i polislagen	71
BILAGA	72
PARALLELLTEXT	72
1. Lag om ändring av skjutvapenlagen.....	72
2. Lag om ändring av 41 kap. 1 § i strafflagen.....	100
3. Lag om ändring av 2 kap. 6 § i polislagen	101

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Lagstiftning och praxis

Förvärvstillstånd

Bestämmelser om förfarandena för förvärv och innehav av skjutvapen finns i skjutvapenlagen (1/1998), i skjutvapenförordningen (145/1998) samt i statsrådets förordning om skjutvapen-anmälan från yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (1223/2011). I tillståndsförfarandet tillämpas som komplement även bestämmelserna i förvaltningslagen (434/2003).

Enligt skjutvapenlagen är tillverkning, förvärv och innehav av skjutvapen i huvudsak tillståndspliktig. I 5 kap. i skjutvapenlagen finns bestämmelser om förvärv, privat tillverkning och modifiering samt innehav. Enligt 42 § i skjutvapenlagen ska ansökan om förvärvstillstånd lämnas in personligen till polisinspektionen i sökandens hemkommun eller på sökandens hemort, medan tillstånd att förvärva särskilt farliga skjutvapen och delar till sådana meddelas av Polisstyrelsen. Skjutvapenlagens 42 §, som gäller förvärvstillstånd, tillämpas även på effektiva luftvapen.

Förvärvstillstånd kan enligt 43 § i skjutvapenlagen endast meddelas för användningssyften som anges i skjutvapenlagen, alltså för jakt, sport- och hobbyskytte, arbete, uppvisning eller filminspelning, musei- eller samlarändamål, förvaring som minnessak, signalering eller förvaring av ett vapen som innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under tillståndshavarens vårdnad. Det vapen som förvärvas ska lämpa sig väl för det användningssyfte som sökanden anger och det får inte vara onödigt effektivt. Den som meddelas ett förvärvstillstånd ska på basis av sitt hälsotillstånd och uppförande anses lämplig att bära skjutvapen. Sökanden ska vid behov lägga fram kompletterande uppgifter t.ex. om sitt arbete, sin hobby och om sökanden fullgjort beväringstjänst.

Genom skjutvapenförordningen utfärdas närmare bestämmelser om ansökan om förvärvstillstånd. Enligt förordningen ska förvärvstillstånd sökas skriftligen och i ansökan ska anges sökandens personuppgifter, grunden för ansökan, identifieringsuppgifter om skjutvapnet, vapendelen eller det effektiva luftvapnet, namnet på den vapenansvarige i sammanslutningen eller stiftelsen samt den planerade platsen och det planerade sättet för att förvara de skjutvapen eller vapendelar som ska förvärvas samt sådana patroner och särskilt farliga projektiler som är avsedda att användas i vapnen. Sammanslutningar och stiftelser ska till ansökan foga bolagsordning, stadgar eller annan skriftlig utredning över syftet med verksamheten.

I praktiken gör sökanden ansökan muntligen medan tjänstemannen för in uppgifterna i systemet och det bedöms om vapnet lämpar sig för användningssyftet. Före intervjun kontrolleras det i polisens register, t.ex. i informationssystemet för polisärenden, om det finns några hinder för att meddela tillstånd. Om polisinspektionen överväger ett avslagsbeslut med anledning av sökandens bakgrund, t.ex. för att sökanden har gjort sig skyldig till brott, kallas sökanden in för att höras eller så får sökanden i stället för att delta i en intervju lämna in ett skriftligt svar. En intervjuditid reserveras för sökanden och avsikten är att intervjuaren fattar beslutet.

Lämplighetstest

Enligt 45 c § i skjutvapenlagen ska den som ansöker om ett förvärvstillstånd genomgå ett lämplighetstest genom vilket sökandens personliga lämplighet klarläggs. Lämplighetstestet in-

RP 266/2016 rd

fördes genom den ändring av skjutvapenlagen som trädde i kraft 2011. Lämplighetstestet är ett test som görs på en dator och som baserar sig på ett test som används av försvarsmakten. Testet görs vid en polisinsättning i ett rum som reserverats för det på en dator som inte är kopplad till polisens datanät och så att polisinsättningens personal kan övervaka situationen. Det tar ungefär en timme att utföra testet.

Testet är inte ensamt avgörande för meddelande av tillståndsbeslut, utan en del av den information som används vid bedömningen av huruvida tillstånd meddelas. Testet består av 267 påståenden som ska besvaras ja eller nej. Testresultatet blir antingen godkänt eller underkänt, och tillståndsmyndigheten ser inte svaren på de enskilda frågorna eller på vilka grunder lämplighetstestet underkändes. Den som har genomgått testet för mindre än tre år sedan behöver inte ta om det. Testet kan också ersättas med ett högst sex månader gammalt utlåtande från en läkare eller psykolog om sökandens personliga lämplighet. Ett utlåtande behövs också om testet inte har blivit godkänt.

Om det krävs att sökanden också genomgår ett lämplighetstest, är strävan att testet görs vid samma besök som intervjun. Testet ska göras före intervjun. Bedömningen av om sökanden är lämplig och om det vapen som ska förvärfvas är lämpligt för det angivna användningssyftet görs efter intervjun och det eventuella lämplighetstestet.

Beslut om förvärvstillstånd

Efter intervjun avgörs ansökan om förvärvstillstånd och uppgifterna om beslutet förs in i vapenregistret. I skjutvapenförordningen finns en bestämmelse om tillståndsbevis över förvärvstillstånd. I tillståndsbeviset ska anges tillståndshavarens namn och födelsetid eller företags- och organisationsnummer, tillståndets giltighetstid, identifieringsuppgifter om vapnet, vapendelen eller det effektiva luftvapnet, namnet på den vapenansvarige i sammanslutningen eller stiftelsen och eventuella tillståndsvillkor. I samband med utfärdandet av tillståndsbeviset över förvärvstillstånd ger tillståndsmyndigheten en anvisning om sätt för att förvara vapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler.

Beslutet postas eller avhämtas av sökanden. Förvärvstillståndet berättigar till temporärt innehav och det gäller i högst sex månader. För en vapensamlare kan förvärvstillståndet dock meddelas för högst tolv månader.

Tillstånd för privat tillverkning

Tillstånd att för privat ändamål tillverka eller modifiera skjutvapen och vapendelar meddelas och återkallas enligt 50 § i skjutvapenlagen av polisinsättningen i sökandens hemkommun eller på sökandens hemort eller i fråga om särskilt farliga skjutvapen och delar till sådana av Polisstyrelsen. Tillståndet kan meddelas under de förutsättningar som anges i 45 eller 45 a samt i 45 c § i skjutvapenlagen, med iakttagande i tillämpliga delar av de bestämmelser i 42 § 2 och 3 mom. som gäller förvärvstillstånd samt de bestämmelser i 43 och 44 § som gäller godtagbara användningssyften. Privat tillverkningstillstånd meddelas för högst ett år och tillståndsmyndigheten kan i tillståndet ta in ett villkor enligt vilket det är förbjudet att skjuta med ett skjutvapen som hör till en samling.

Innehavstillstånd

I 52 § i skjutvapenlagen finns bestämmelser om tillstånd att inneha ett skjutvapen eller en vapendel. Enligt 52 § i skjutvapenlagen ska den som med stöd av ett förvärvstillstånd har förvärvat eller med stöd av ett privat tillverkningstillstånd har tillverkat eller modifierat ett skjutvapen eller en vapendel inom tillståndets giltighetstid ansöka om tillstånd att inneha skjutvapnet

RP 266/2016 rd

eller vapendelen. Tillståndet ska dock sökas inom 30 dagar från förvärvet, tillverkningen eller modifieringen.

I praktiken innehåller förvärvstillståndet ett beslut om innehavstillstånd, och innehavstillstånd söks inte genom en separat ansökan. När innehavaren av förvärvstillståndet har skaffat ett skjutvapen eller en vapendel, ska vapnet eller vapendelen visas upp hos polisinrättningen i innehavarens hemkommun eller på innehavarens hemort under tillståndets giltighetstid, dock inom 30 dagar från det att vapnet eller vapendelen förvärvades. Det tas inte ut någon avgift i samband med att ett skjutvapen eller en vapendel visas upp. Det tillståndsbevis som gäller förvärvstillståndet eller det privata tillverkningstillståndet ska visas upp och på begäran överlämnas till polisen. Polisinrättningen kontrollerar i de register polisen använder om det finns några hinder för att meddela tillstånd. Om det finns sådana hinder, vägras innehavstillstånd och återkallas förvärvstillståndet. Om det inte finns några hinder för att meddela tillstånd, beställs innehavstillståndet.

Sökanden får i regel inget separat beslut om att tillstånd meddelats, om tillståndet inte i enlighet med 53 § 2 mom. i skjutvapenlagen förenas med villkor. Enligt skjutvapenlagens 53 §, som gäller innehavstillståndets giltighetstid och tillståndsvillkor, meddelas innehavstillstånd vanligen tills vidare, om det inte av särskilda skäl ska meddelas för viss tid. Det första innehavstillståndet bl.a. för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen eller för sport- och hobbysskytte, meddelas en fysisk person för högst fem år. Tillståndsmyndigheten kan förena tillståndet med ett villkor enligt vilket det är förbjudet att skjuta med ett skjutvapen som hör till en samling. I ett tillstånd som meddelats för arbete där vapen är nödvändigt tas det in ett villkor enligt vilket tillståndet är i kraft endast så länge som tillståndshavaren innehar arbetsuppgiften i fråga. I ett innehavstillstånd som har meddelats för förvaring och transport av ett hagelgevär, ett kombinationsvapen, ett gevär eller ett salongsgevär som innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under tillståndshavarens vårdnad ska det tas in ett villkor om att tillståndshavaren inte får skjuta med vapnet.

I skjutvapenförordningen finns en bestämmelse om innehållet i tillståndsbeviset över innehavstillstånd. I tillståndsbeviset över innehavstillstånd ska bl.a. nämnas tillståndshavarens personuppgifter, tillståndets giltighetstid, identifieringsuppgifter om vapnet, vapendelen eller det effektiva luftvapnet, serie- eller identifieringsnummer för skjutvapnet eller serienummer för vapendelen, om det är känt, särskilda kännetecken för skjutvapnet eller vapendelen samt eventuella tillståndsvillkor. Uppgifter om innehavstillståndet kan temporärt antecknas i det tillståndsbevis som gäller ett förvärvstillstånd eller ett tillstånd för privat tillverkning. Kortets tillverkare postar innehavstillståndet till sökanden som ska kontrollera uppgifterna i tillståndet.

Tillståndsförfarandet vid polisinrättningen

Enligt polisens statistik äger privatpersoner i Finland ca 1,6 miljoner vapen. Största delen av dessa vapen är jaktvapen; mest hagelgevär, gevär och salongsgevär. Antalet handvapen, dvs. olika pistoler och revolverar, är ca 220 000. För ett och samma vapen kan det finnas två tillstånd, eftersom t.ex. en familjemedlem kan ha ett parallelltillstånd till vapnet.

Polisinrättningarna behandlar årligen ca 60 000 ansökningar om förvärvstillstånd och innehavstillstånd, vilket är 4,7 % av alla tillstånd. Det sammanlagda antalet vapentillstånd som meddelas hobbysskyttar är ca 40 000 per år, eftersom samma personer får både förvärvs- och innehavstillstånd. Skjutvapenärendena binder totalt 119 årsverken vid polisen, vilket motsvarar 13,6 % av alla årsverken inom tillståndsförvaltningen. För vapenärenden inflyter prestationsavgifter till ett belopp av sammanlagt ca 2,7 miljoner euro.

RP 266/2016 rd

År 2010 behandlades 70 164 ansökningar om förvärvs- och innehavstillstånd, år 2012 var de sammanlagt 59 048, år 2013 var de sammanlagt 59 324 och år 2014 var de sammanlagt 55 432. År 2015 meddelades 40 787 förvärvstillstånd och 37 539 innehavstillstånd. Antalet avslag på ansökningar om förvärvs- och innehavstillstånd var år 2015 sammanlagt 1 002. År 2015 meddelades sammanlagt 162 förvärvstillstånd för utomlands bosatta personer.

Antalet tillståndsansökningar har klart minskat under de senaste åren, dvs. med ca 40 % från 2010 till 2015. Det finns ingen enskild orsak som kan förklara nedgången. I skjutvapenlagen gjordes 2011 vissa ändringar som hade som mål att förbättra övervakningen av tillstånd. Det verkar som om särskilt lämplighetstestet, till följd av att det cirkulerat felaktiga uppgifter om testet, haft en avskräckande effekt, vilket kan ha bidragit till en minskning av antalet tillståndsansökningar. Hobbyskyttet konkurrerar om skyttar med ett ständigt bredare utbud av grenar. Många skjutbanor som lämpar sig för hagelgevärs- och gevärsskytte har stängts, och jakt är inte på samma sätt som tidigare en fritidssysselsättning som lockar ungdomar och unga vuxna i tillväxtorter.

Sportskytte som bedrivs aktivt är ingen billig hobby. För att meddelas förvärvstillstånd för ett eget vapen ska man påvisa aktiv hobbyverksamhet. Två års utövande av skytte med ett hyrt vapen, dvs. med en pistol eller revolver, så att minimiförutsättningarna för aktivt utövande uppfylls, alltså utövande vid sammanlagt minst tio tillfällen under två år, kostar som minst ca 650–800 euro beroende på ett hurdant vapen som används. Kostnader uppstår åtminstone av medlemsavgift, banavgift, hyra för vapen och patroner. Kostnaderna för anskaffning av ett eget vapen uppgår med tillstånd till närmare ettusen euro. Den ekonomiska situationen påverkar hobbyn, eftersom pengarna inte nödvändigtvis räcker till för hobbyskytte, utan används för något som är mer nödvändigt. Gamla utövare låter i motsvarande situation bli att köpa nya vapen och skjuter med sina gamla vapen så länge de fungerar, låter reparera dem och lånar vapen av andra utövare.

Ett vapen och en vapendel ska visas upp för polisen i samband med förvärvet och vanligen också i samband med ansökan om parallelltillstånd och i vissa fall även i samband med ansökan om vapenpass. Sådana uppvisanden görs totalt ca 30 000 gånger om året. År 2015 inledes sammanlagt ca 33 000 tillståndsärenden för vilka uppvisande krävdes. Av dessa var ca 25 500 ansökningar om förvärvstillstånd, drygt 4 000 ansökningar om parallelltillstånd, ca 2 100 ansökningar om duplett och ca 1 500 ansökningar om europeiskt skjutvapenpass.

Det finns stora skillnader mellan polisinskrivningarna när det gäller på vilken nivå besluten fattas. Vid en del polisinskrivningar fattas beslut i vapenärenden endast av polisbefälet. Vid många polisinskrivningar är det överkonstaplarna som har befogenhet att fatta dessa beslut, medan det vid en del polisinskrivningar, under vissa förutsättningar, är byrå- eller avdelningssekreteraren som fattar beslut om meddelande av förvärvstillstånd. För att fatta förvaltningsbeslut i ett skjutvapenärende krävs inga polisbefogenheter, utan beslut kan fattas även av en civil tjänsteman.

Tiden för behandling av ansökningar om vapentillstånd varierar enligt polisinskrivningarnas uppskattningar från några dagar upp till några månader. Om sökanden förutsätts genomgå ett lämplighetstest eller en intervju, förlängs behandlingstiden med ungefär två till tre veckor jämfört med uppskattningen ovan. Behandlingstidens längd har ingen direkt koppling till antalet tillståndsansökningar eller till den nivå på vilken besluten fattas. Polisinskrivningarna bedömer att den personal som handlägger skjutvapenärenden i genomsnitt har en god kompetensnivå, men det mest gedigna kunnandet har koncentrerats hos några personer vid några verksamhetsställen. Hur länge det tar att behandla ett ärende påverkas i hög grad också av sökandens eget förfarande, alltså bl.a. av hur väl ansökan är ifylld, hur snabbt sökanden lämnar in

RP 266/2016 rd

eventuellt begärda kompletteringar och tilläggsutredningar samt hur snabbt sökanden kan delta i en intervju och en lämplighetsutredning.

Elektroniska servicetjänster har tagits i bruk i polisens andra tillståndsärenden, men inte i skjutvapenärenden. Polisens vapenregistersystem möjliggör en elektronisk behandling av skjutvapenärenden. De ärendehanteringsprocesser som tidigare införlivats i vapenregistersystemet stöder dock inte en elektronisk ärendehantering. Beslut i pappersform har inte kunnat frångås helt och hållet, eftersom systemet hittills inte har möjliggjort elektronisk förvaring av dokumenten.

En uppdatering av vapenregistersystemet planeras som ska möjliggöra omfattande elektroniska tjänster och elektronisk förvaring av dokument. Uppdateringen görs inom ramen för det pågående projektet för utveckling av polisens vapenregistersystem som genomförs vid Polisstyrelsen. En förutsättning för ibruktagande av elektroniska tjänster för vapenärenden är att tillståndsprocessen utvecklas och beskrivs och att elektronisk datastyrning genomförs. I samband med uppdateringen kan man även i övrigt utveckla datasystemet så att det stöder vapentillståndsförfarandet bättre än tidigare, t.ex. kan man ur vapenregistersystemet till en person som har ett tidsbundet innehavstillstånd för ett vapen skicka en påminnelse om att tillståndets giltighetstid går ut.

Register som vapensamlare för

I 19 § i skjutvapenlagen föreskrivs det om undantag från tillståndsplikten. Enligt 19 § 1 mom. 3 punkten i skjutvapenlagen är innehav av skjutvapen samt förvärv och innehav av vapendelar, om förvärvaren eller innehavaren är en vapensamlare som för föreskrivet register, inte beroende av tillstånd. Enligt 59 a § i skjutvapenlagen kan Polisstyrelsen på ansökan ge en vapensamlare rätt att i stället för att ansöka om innehavstillstånd föra register över de skjutvapen som samlaren förvärvat, tillverkat eller modifierat, så som närmare bestäms genom förordning av statsrådet. En vapensamlare som beviljats rätt att föra register behöver alltså inte visa upp förvärvade skjutvapen hos polisinspektionen. Rätten upphör att gälla och med skjutvapnen ska förfaras så som anges i 8 kap. i skjutvapenlagen, om godkännandet som vapensamlare upphör att gälla eller återkallas. En vapensamlare som för register ska inom 60 dagar från det att skjutvapnet förvärvades, tillverkades eller modifierades återlämna förvärvstillståndet eller det privata tillverkningstillståndet till den myndighet som har meddelat tillståndet.

Bestämmelserna i 60 § i skjutvapenlagen gäller register över en vapensamlares vapendelar. Enligt paragrafen ska en vapensamlare föra register över de vapendelar som han förvärvat och innehar, så som närmare bestäms genom förordning, eller utverka ett tillstånd som berättigar till förvärv och innehav av vapendelarna. Register behöver dock inte föras eller tillstånd utverkas, om vapensamlaren har rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande delar enligt 19 § 1 mom. 2 punkten i skjutvapenlagen. Vapensamlaren ska, så som närmare bestäms genom förordning, på anfordran visa registret för polisen samt överlämna det då godkännandet upphör att gälla eller om godkännandet återkallas.

Register som vapennäringsidkare för

Enligt 25 § i skjutvapenlagen har näringsidkare i vapenbranschen en skyldighet att föra register över skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler. Paragrafen tillämpas även på effektiva luftvapen och gassprayer. I registret ska antecknas namnet på den som överlåtit och den som tagit emot ett föremål samt namnet på den som gett i uppdrag att reparera eller modifiera ett föremål. Personuppgifter i registret får endast lämnas ut till den tillsynsmyndighet som avses i 115 § i skjutvapenlagen, alltså till Polisstyrelsen, gränsbevakningsväsendet eller tullen. Registret ska på anfordran visas för polisen samt överlåtas till tillståndsmyndig-

heten då näringstillståndet i vapenbranschen upphör att gälla eller om det återkallas. Registret ska förvaras i minst tjugo år efter det den sista anteckningen har gjorts i det och förstöras efter att det har gått 50 år sedan den senaste anteckningen gjordes i det. Närmare bestämmelser om förande, visande och överlåtande av registret utfärdas genom förordning av statsrådet.

Återkallelse av tillstånd

I 67 § i skjutvapenlagen finns bestämmelser om villkor för återkallelse av tillstånd. I paragrafen anges de villkor på basis av vilka ett tillstånd ska eller kan återkallas. Ett tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler ska återkallas på begäran av tillståndshavaren, om vårdnadshavarna återkallar sitt samtycke till ett tillstånd att inneha ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler eller om innehavaren av innehavstillståndet eller staten återkallar ett samtycke enligt 54 § 1 mom. i skjutvapenlagen.

Ett tillstånd kan återkallas, om tillståndshavaren har gjort sig skyldig till ett brott som utvisar våldsamt uppförande, ett brott enligt 50 kap. 1–4 § i strafflagen eller något annat brott som visar att han inte är lämplig att förvärva eller inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler. Ett tillstånd kan också återkallas om tillståndshavaren har gjort sig skyldig till grovt skjutvapenbrott, skjutvapenbrott eller skjutvapenföreseelse eller till någon annan straffbar gärning som har begåtts med skjutvapen eller om tillståndshavaren har brutit mot tillståndsvillkoren eller annars visat likgiltighet i fråga om iakttagandet av de bestämmelser som gäller skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler. Ett tillstånd kan återkallas om tillståndshavaren på grund av sitt hälsotillstånd eller ett levnadssätt eller uppförande som äventyrar hans egen eller andras säkerhet inte kan anses lämplig att förvärva eller inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler.

Enligt 67 § i skjutvapenlagen kan ett tillstånd återkallas om sammanslutningen eller stiftelsen eller dess vapenansvarige har brutit mot skjutvapenlagen, mot de bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller mot tillståndsvillkoren eller annars visat likgiltighet i fråga om iakttagandet av de bestämmelser som gäller skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler. Om sammanslutningen eller stiftelsen inte längre uppfyller de krav som i 45 a § 1 mom. i skjutvapenlagen ställs på en innehavare av ett förvärvstillstånd, kan tillståndet återkallas. En grund för återkallelse av tillstånd är också om tillståndshavaren annat än tillfälligt har upphört att bära skjutvapen eller om tillståndshavaren inte visar att han eller hon använder skjutvapnet för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen, sport- och hobbyskytte, uppvisning, filminspelning eller annan motsvarande förevisning, eller innehavet av ett skjutvapen inte längre är nödvändigt för arbetet. Om skjutvapnet eller vapendelen har förkommit eller stulits, kan tillståndet återkallas.

I skjutvapenlagens 91 §, som gäller omhändertagande, föreskrivs det att då ett näringstillstånd i vapenbranschen eller ett tillstånd som berättigar till innehav för privat bruk upphör att gälla eller återkallas ska polisen fatta beslut om omhändertagande av skjutvapnen, vapendelarna, patronerna och de särskilt farliga projektilerna, om de inte redan har överlåtits till en innehavare av behörigt tillstånd.

Enligt skjutvapenlagens 92 §, som gäller temporärt omhändertagande, ska polisen, om det finns grundad anledning att misstänka att ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler missbrukas eller om en återkallelse av det tillstånd som gäller dem är anhängig, utan dröjsmål fatta beslut om temporärt omhändertagande av föremålen.

Antalet temporära omhändertaganden, återkallelser och varningar i fråga om tillstånd som berättigar till skjutvapeninnehav har varit konstant de senaste åren. De temporära omhänderta-

gandena var sammanlagt 1 414 år 2012, 1 420 år 2013, 1 392 år 2014 och 1 302 år 2015. Antalet beslut om fortsättande av de temporära omhändertagandena var sammanlagt 1 024 år 2012, 1 073 år 2013, 1 075 år 2014 och 1 127 år 2015. Antalet återkallelser och varningar uppgick 2011 till sammanlagt 3 290, medan antalet uppgick till 2 967 år 2012. Från och med 2013 ger polisens statistik en närmare specificering av återkallelserna och varningarna. År 2013 gjordes 2 472 återkallelser och gavs 652 varningar när det gäller ärenden som gäller vapeninnehav. År 2014 gjordes 2 049 återkallelser och gavs 646 varningar. År 2015 återkallades sammanlagt 2 306 innehavstillstånd och gavs 671 varningar.

1.2 Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i andra länder

Skjutvapendirektivet

I Europeiska unionen (nedan EU) regleras de förfaranden som gäller skjutvapen av rådets direktiv 91/477/EEG av den 18 juni 1991 om kontroll av förvärv och innehav av vapen, nedan skjutvapendirektivet, som har ändrats genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/51/EG av den 21 maj 2008. Skjutvapendirektivet har genomförts nationellt genom att de behövliga bestämmelserna har tagits in i skjutvapenlagen. Avsikten med skjutvapendirektivet är att se till att den inre marknaden fungerar med avseende på skjutvapen och att medborgarna i EU samtidigt garanteras en hög säkerhetsnivå. Europeiska kommissionen antog den 18 november 2015 ett förslag till ändring av skjutvapendirektivet (COM(2015) 750 final). Bakgrunden till förslaget är de terrorattacker som under de senaste åren och särskilt 2015 inträffat i Frankrike och på andra håll i Mellaneuropa. Kommissionen ansåg att EU behöver en mer samordnad och enhetlig strategi när det gäller skjutvapen. Genom förslaget till skjutvapendirektiv strävar man också efter att bekämpa terrorism som en del av EU:s övergripande åtgärder i kampen mot terrorism.

Skjutvapendirektivet antas av EU i så kallad vanlig lagstiftningsordning av rådet, dvs. medlemsländerna och Europaparlamentet. Det fördes intensiva diskussioner om skjutvapendirektivet under 2016. I rådet beslöt medlemsstaterna den 20 december 2016 att ge ordförandestaten ett mandat så att denna kan fastställa det politiska samförståndet för Europaparlamentet. Europaparlamentet ska rösta om antagande av skjutvapendirektivet i plenum i mars 2017.

I det utkast till ändring av skjutvapendirektivet som det ska röstas om i Europaparlamentet kommer förbjudna vapen i kategori A i skjutvapendirektivet att inbegripa också vissa kombinationer av halvautomatvapen och magasin med många skott, halvautomatvapen som lätt kan förkortas och således lättare kan hållas dolda samt vapen som kan sättas ihop med hjälp av vapen i kategori A. Medlemsstaterna kan för det nationella försvaret bevilja tillstånd också för vapen i kategori A. Frivilligt försvar nämns särskilt. Närmare bestämmelser ska således utarbetas inom ramen för den nationella lagstiftningen. När direktivet genomförs nationellt ska Finland nationellt avgöra i vilka situationer det i försvarssyfte är motiverat att bevilja tillstånd för vapen av kategori A.

Medlemsstaterna ska enligt utkastet till ändring av skjutvapendirektivet skapa ett övervakningssystem genom vilket man kontrollerar om förutsättningarna för vapentillståndet uppfylls. Som en del av övervakningssystemet ska också relevanta medicinska eller psykologiska uppgifter bedömas, men medlemsstaterna beslutar själva om detaljerna som gäller övervakningssystemet och medlemsstaterna beslutar själva om eventuella läkar- eller psykologkontroller och när de ska utföras. I Finland har man redan nu ordnat uppföljningen av förutsättningarna för vapentillstånd nationellt.

RP 266/2016 rd

I utkastet till ändring av skjutvapendirektivet reformeras till vissa delar kraven på märkning av vapen. Dessa krav gäller dock bara de vapen som tillverkas eller släpps ut på marknaden efter det att det nya direktivet har trätt i kraft.

Privatpersoner får också i fortsättningen köpa vapen via internet. Identiteten hos och det vapentillstånd som den som köper ett vapen innehar ska dock kontrolleras senast då vapnet levereras.

Medlemsstaterna ska huvudsakligen genomföra direktivet senast 15 månader efter det att direktivet trätt i kraft.

Tillståndsförfarandet i vissa stater

Det tillståndsförfarande som tillämpas i Norge är i stora drag likadant som det finländska, och villkoren för förvärv av vapen är tämligen likartade, likaså villkoren för återkallelse av tillstånd. Ett tillstånd från polisen krävs för förvärv av skjutvapen och patroner. Förvärvstillståndet gäller i ett år, och det kan på ansökan förlängas med sex månader. Vapenhandlaren antecknar uppgifterna om vapnet i förvärvstillståndet och skickar sedan tillståndet till polisinspektionen. Den som förvärvat vapnet får av vapenhandlaren en kopia av förvärvstillståndet där uppgifterna om vapnet fyllts i, och kopian fungerar som innehavstillstånd tills personen fått sitt innehavstillstånd från polisen. Ett liknande förfarande tillämpas i vapenaffärer mellan privatpersoner. För jakt får en person inneha högst sex vapen, men tillstånd för innehav av fler vapen än så kan meddelas, om sökanden kan lägga fram tillräckliga skäl. I Norge kan tillstånd för halvautomatiska handvapen meddelas endast för sportskytte, och för tillstånd krävs det att sökanden aktivt utövar skytte i en skytteförening. För jakt meddelas inte tillstånd för handvapen.

I Sverige ansöker man om vapentillstånd genom att sända en ifylld ansökan antingen per e-post eller per post till polisinspektionen i hemkommunen. För meddelande av tillstånd för jaktvapen ska sökanden avlägga jägarexamen, och för vapentillstånd för hobbysskytte krävs det att sökanden i minst sex månader har varit medlem i en godkänd skytteförening. Tillståndsförfarandet sker i ett steg. Säljaren och köparen avtalar villkorligt om köpet, varefter tillstånd meddelas för ett specifikt vapen. Den som säljer vapnet är tvungen att förvara detta specifika vapen tills tillståndet meddelas. Den som har jägarexamen får förvärva fyra jaktvapen, och om sökanden vill förvärva fler än fyra jaktvapen, ska han eller hon kunna motivera sitt behov av fler vapen. För att få tillstånd till fler än sex jaktvapen ska sökanden ha ett kvalificerat behov. Tillstånd för handvapen meddelas för högst fem år, varefter tillståndet måste förnyas.

I Tyskland tillämpas ett motsvarande vapenpass med stöd av vilket man kan förvärva flera vapen med ett tillstånd. Vapenförvärv antecknas i tillståndet och det anmäls till polisen i efterskott. Den som förvärvar ett vapen ska anmäla de uppgifter som behövs för registrering av vapnet till tillståndsmyndigheten inom två veckor från förvärvet. Denna modell utgår från en persons lämplighet att förvärva och inneha skjutvapen och här godkänns en person som vapeninnehavare med de krav enligt vilka tillståndet har meddelats, alltså t.ex. antalet vapen, deras användningssyfte och kaliber. I Tyskland förs i vapenregistret in uppgifter om vapnets ägare ända från det att vapnet tillverkats.

I Schweiz meddelas tillstånd att förvärva skjutvapen av den kanton i vilken sökandes hemort ligger, men tillståndet gäller inom hela Schweiziska edsförbundet. För förvärvande av handvapen krävs förvärvstillstånd, men däremot behövs inget förvärvstillstånd för sådana gevär som förvärvas för jakt. Förvärvstillståndet är i regel i kraft i sex månader och i vissa fall högst nio månader. För att få bära vapen t.ex. i självförsvarssyfte behövs ett tillstånd för vilket krävs kunskaper i vapenhantering och ett godkänt resultat i ett prov som testar kunskaperna i vapen-

RP 266/2016 rd

lagstiftning och kännedomen om olika vapen- och projektiltyper. Vapentillstånd behövs inte för att transportera ett vapen, t.ex. till skjutbanan eller jaktområdet, bara patronerna hålls åtskilt från vapnet.

I Estland behöver sökanden ett läkarintyg för att meddelas tillstånd att förvärva ett skjutvapen. För att få förvärvstillstånd ska sökanden genomgå ett test som visar att han eller hon har kännedom om den estniska skjutvapenlagstiftningen samt ett test som utvärderar skicklighet i vapenhantering och skjutskicklighet. De godkända testerna är giltiga i ett år. En innehavare av ett giltigt vapentillstånd behöver inte genomgå nya test eller lämna in ett läkarintyg, om han eller hon vill förvärva ett vapen i samma tillståndskategori. Om innehavaren av ett giltigt vapentillstånd vill förvärva ett vapen i en annan tillståndskategori, ska han eller hon genomgå ett test som utvärderar skicklighet i vapenhantering och skjutskicklighet med ett vapen av vapentypen i fråga.

I Förenade kungariket ska ansökan om tillstånd att förvärva och inneha vapen lämnas till den lokala polisinrättningen. För meddelande av tillstånd att förvärva och inneha skjutvapen krävs en rekommendation från två personer som anses vara tillförlitliga och som känt sökanden i minst två år. De förordande personerna får inte vara familjemedlemmar till sökanden, och för förvärv av hagelgevär räcker det med ett utlåtande från en förordande person. I tillståndsförfarandet ingår även en kontroll av sökandens identitet, en granskning av förvaringslokalerna för vapnet och en intervju med sökanden.

När en person ansöker om sitt första vapentillstånd intervjuas personen vanligen i samband med att sökandens hem och förvaringslokalerna för vapnet granskas. I tillståndsansökan ska uppgifter om sökandes hälsotillstånd anges och dessutom har polisen rätt att kontakta sökandes läkare för ytterligare information. Uppgifter som polisen eventuellt har om sökanden, såsom att sökanden har gjort sig skyldig till brott, kontrolleras innan tillstånd meddelas. Vapentillståndet gäller i fem år, varefter det ska förnyas. I vapentillståndet antecknas också det maximala antalet patroner som personen får inneha. Handvapen är i princip förbjudna och för dem krävs särskilt tillstånd.

1.3 Bedömning av nuläget

Anmälan av identifieringsuppgifter om vapen till vapenregistersystemet

Enligt skjutvapenlagen har vapennäringsidkare en skyldighet att föra register över skjutvapen, effektiva luftvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler. Registret kan enligt skjutvapenförordningen föras i en separat bok eller i ett register som har gjorts upp med hjälp av automatisk databehandling, och det har inget samband med polisens vapenregistersystem.

Skjutvapen som importeras och som tillverkas här ska föras in i vapenregistersystemet när de övergår i en vapennäringsidkares besittning. Detta möjliggör övervakning under ett skjutvapens hela livscykel och är en förutsättning för att elektroniska tjänster till viss del ska kunna utnyttjas vid förvärv av nya skjutvapen och det därtill anslutna utbytet av information mellan en vapennäringsidkare och tillståndsmyndigheten. Erfarenheterna av utbytet av information mellan privata aktörer och myndigheten har varit goda i passprocessen, där en enskild eller en fotoateljé som registrerat sig i polisens bildtjänst skickar foton i elektronisk form till polisens server. Förfarandet förenklar också vapennäringsidkarens arbete eftersom identifieringsuppgifterna om vapen redan från början finns införda i det elektroniska vapenregistersystemet, vilket gör det enkelt att föra in uppgifterna om överföring av besittning i systemet. Vapennäringsidkarna behöver då inte längre föra register, eftersom samma uppgifter förs in i det elektroniska vapenregistersystemet.

Förfarandet för förvärvs- och innehavstillstånd

De förfaranden som polisen med stöd av gällande lagstiftning för närvarande tillämpar i skjutvapentillståndsärenden har kritiserats. För att sköta förvärvs- och innehavstillståndsärenden krävs flera personliga besök, och tillståndsförfarandet anses vara komplicerat och besvärligt. Handläggningstiderna anses vara långa. Det är inte bara kunderna utan också polisens egen personal som anser att det nuvarande förfarandet inte är ändamålsenligt till alla delar. Övervakningen av tillstånd anses inte rikta sig till de rätta personerna.

Ett av målen med statsminister Juha Sipiläs regeringsprogram är att avveckla onödig reglering och att minska den administrativa bördan, bl.a. genom att göra skötseln av icke-brådskande tjänster elektronisk. I den tillståndsförvaltningsstrategi som inrikesministeriets polisavdelning och Polisstyrelsen tillsammans berett granskas polisens olika tillståndsslag och bedöms det hur tillståndsprocesserna kan göras ännu smidigare. I enlighet med polisens tillståndsförvaltningsstrategi görs samma utvecklingsåtgärder för alla tillståndsslag, alltså att förfarandena görs tydligare, elektroniska tjänster tas i bruk, kravet på att ärenden ska skötas i hemkommunen slopas och antalet personliga besök minskas. Avsikten är att de grundläggande processerna är desamma oberoende av tillståndsslag och att de omfattar elektroniskt anhängiggörande och elektronisk betalning samt avhämtning av dokument hos tjänsteleverantören eller i vissa fall leverans hem. Motsvarande reformer har redan gjorts i författningar om pass, identitetskort och den privata säkerhetsbranschen, alltså när det gäller sådana tillstånd som beviljas i stort antal. Vapentillstånden är sist ut när det gäller reformen av masstillstånd.

Det är viktigt att samma utvecklingsåtgärder görs i fråga om alla tillståndsslag för att förenkla, digitalisera och effektivisera de förvaltningsinterna processerna, för att möjliggöra nationella elektroniska tjänster samt för att förbättra kundservicen och förenhetliga kvaliteten.

Tillståndsförvaltningsstrategin omfattar även en strategi för förebyggande verksamhet. I enlighet med strategin är det ändamålsenligt att tillståndsförfarandena ordnas så att behandlingen av ansökningar som lämnas in av kunder vars ansökningar och bakgrund är i skick för att tillstånd ska kunna meddelas är snabb och smidig. På detta sätt kan tillståndsförvaltningens åtgärder och resurser riktas framför allt till behandlingen och bedömningen av sådana tillståndsansökningar som är av betydelse med tanke på den förebyggande verksamheten.

Kravet på att sköta ärenden på hemorten

Principen om att ärenden ska skötas på hemorten var en motiverad princip på den tiden då polisrättningarnas områden var små och beslutsfattande på hemorten hade en faktisk övervakningsfunktion. Numera har människors ökade rörlighet, det stora antalet tillståndssökande och de stora polisrättningarna lett till att beredare och beslutsfattare inte har samma lokalkännedom om invånarna som tidigare. Enligt de bestämmelser i förvaltningslagen som gäller motivering av beslut ska motiveringen för ett beslut bl.a. vara objektivt sett relevant och ändamålsenlig och således grunda sig på ett konstaterbart faktum. Detta innebär att en subjektiv observation på ryktesnivå, t.ex. av hur sökanden betar sig, inte kan vara en motivering till ett avslagsbeslut. Dessutom kan man enligt förvaltningslagen t.ex. förrätta syn, om det i ett enskilt fall anses behövt att bekanta sig med de lokala förhållandena för att ett ärende ska kunna utredas. Slopandet av kravet på att ärenden ska skötas på hemorten ökar flexibiliteten när det gäller skötandet av ärenden vid en polisrättning och gör således kundens process smidigare.

Uppvisande av vapen

Ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel som förvärvats med stöd av ett förvärvstillstånd eller som tillverkats eller modifierats med stöd av ett tillstånd för privat tillverk-

RP 266/2016 rd

ning ska visas upp för polisen. Det krävs vanligen att vapen visas upp också i samband med en ansökan om parallelltillstånd och i vissa fall i samband med ansökan om vapenpass. Antalet uppvisanden av skjutvapen, effektiva luftvapen och vapendelar uppgår årligen till sammanlagt ca 30 000.

Skjutvapen, vapendelar och effektiva luftvapen för vilka innehavs- eller parallelltillstånd har meddelats från och med den 1 mars 1998 finns redan i huvudsakligen i polisens vapenregister-system, vilket innebär att de har visats upp för polisen minst en gång. Att visa upp samma vapen för tillståndsmyndigheten mer än en gång ger i regel inget mervärde till tillståndsförfarandet.

Skjutvapen och vapendelar för vilka tillstånd har meddelats före 1998 har inte nödvändigtvis förts in i polisens vapenregistersystem korrekt eller tillräckligt specifikt, och i fråga om sådana föremål är ett uppvisande ändamålsenligt. De kort över innehavstillstånd som beviljats före 1998 är vanligen tillverkade av papp, även om en del kort senare kan ha ersatts med kort i plast t.ex. om pappkortet gått sönder. Skyldigheten att visa upp vapen ökar antalet obligatoriska besök som hör till tillståndsförfarandet.

Lämplighetstest

Det upplevs att lämplighetstesterna upptar onödigt mycket av polisens resurser i förhållande till den nytta de har. Avsikten med lämplighetstestet har varit att effektivisera övervakningen av hälsotillstånd och beteende hos den som ansöker om förvärvstillstånd. Enligt den gällande skjutvapenlagen ska tillståndssökanden genomgå ett lämplighetstest när han eller hon ansöker om sitt första tillstånd och därefter med jämna mellanrum. Testet har i praktiken dock inte haft någon betydelse för utfallet av ansökan, och det har inte fattats ett enda avslagsbeslut om en ansökan om förvärvstillstånd eller beslut om återkallelse eftersom ett negativt resultat inte i sig räcker som grund för att avslå en ansökan om förvärvstillstånd och gällande tillstånd inte kan återkallas på basis av testet. I fall där lämplighetstestet har gett ett negativt resultat och tillstånd att förvärva ett vapen har avslagits har grunden för avslagningen varit en omständighet som polisen haft kännedom om, såsom uppgifter om brott eller störande uppförande som fås genom en sökning i informationssystemet för polisärenden, och lämplighetstest har inte gett ytterligare information som stöd för beslutet.

I motiveringen till den regeringsproposition som gällde en ändring av skjutvapenlagen (RP 106/2009 rd) konstateras det att testresultatet inte ska användas direkt för att motivera ett nekande tillståndsbeslut, utan avsikten är att resultatet ska ligga till grund för en eventuell vidarebedömning, begäran om ett läkarutlåtande eller en mer ingående intervju. Det har i praktiken visat sig att möjligheterna att utnyttja lämplighetstestet varit dåliga. Att testresultatet blir underkänt eller godkänt ger, på grund av sekretessen, inte beslutsfattaren någon som helst information om huruvida personen betraktas som en risk på basis av våldsamt uppträdande, självdestruktivitet eller andra orsaker. Då blir också t.ex. den intervju som följer på testet ytlig, eftersom frågorna inte kan anpassas enligt testresultatet.

Testet är dyrt i förhållande till den nytta det ger. Testet ska utföras i ett separat, lugnt utrymme som övervakas. Den arbetsstation som används för testerna är enbart reserverad för det ändamålet, och den får inte innehålla någon information som polisen behandlat eller står i förbindelse med omvärlden.

Det kan inte anses leda till någon betydande nytta att t.ex. ändra på frågorna i lämplighetstestet, eftersom svaren på de enskilda testfrågorna på grund av datasekretessen ändå inte kan utnyttjas av den tillståndsmyndighet som avgör ansökan om tillstånd för förvärv och innehav av vapen. För att utveckla frågorna krävs det att tillståndsmyndigheten kan spara de svar som

varje person som deltagit i testet lämnat. Dataombudsmannen har vid beredningen av bestämmelsen om lämplighetstest i skjutvapenlagen konstaterat som sin entydiga ståndpunkt att den strider mot de grundläggande fri- och rättigheterna när det gäller integritetsskyddet. Att testresultatet blir underkänt eller godkänt ger inte tillståndsmyndigheten någon information om vad testresultatet beror på och inte heller kan t.ex. intervjun med sökanden anpassas i enlighet med testresultatet.

Register som vapensamlare för

I skjutvapenlagen föreskrivs det om undantag från tillståndsplikten för innehav av skjutvapen samt förvärv och innehav av vapendelar, om förvärvaren eller innehavaren är en vapensamlare som för föreskrivet register. Undantaget omfattar även effektiva luftvapen. Enligt skjutvapenlagen har Polisstyrelsen kunnat ge en vapensamlare rätt att i stället för att ansöka om innehavstillstånd föra register över de skjutvapen som samlaren förvärvar, tillverkar eller modifierar. När det gäller vapendelar har samlaren antingen kunnat föra register eller ansöka om förvärvs- och innehavstillstånd. Register har dock inte behövt föras eller tillstånd utverkas, om vapensamlaren har rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande delar enligt 19 § 1 mom. 2 punkten i skjutvapenlagen. En vapensamlare har inte behövt göra en anmälan enligt 70 § i skjutvapenlagen till polisinspektionen om sådana vapendelar som avses i 19 § 1 mom. 2 punkten i skjutvapenlagen eller visa upp dem.

Skjutvapenlagen, som trädde i kraft 1998, innehöll först en i 60 § föreskriven rätt för vapensamlare att föra register över de vapendelar som de förvärvar och innehar, utan att behöva ansöka om ett förvärvs- eller innehavstillstånd. Skjutvapenlagen ändrades genom lag 601/2001, som trädde i kraft den 1 mars 2002, så att rätten att föra register utvidgades till att också gälla skjutvapen för vilka den som beviljats rätt att föra register inte behöver ansöka om innehavstillstånd.

I motiveringen i regeringens proposition 110/2000 rd underbyggs vapensamlarnas rätt att föra register bl.a. med att antalet vapen de förvärvar kan vara synnerligen stort och att ansökningarna om tillstånd för innehav ger upphov till merarbete för tillståndsmyndigheterna och dem som ansöker om tillstånden. I RP 110/2000 rd på s. 35 konstateras dock att det vore ändamålsenligt att rätten ges endast sådana vapensamlare som har för avsikt att förvärva minst flera tiotals skjutvapen. Det ska också alltid vara fråga om individuell prövning som inrikesministeriet gör fall för fall och där man noga beaktar omständigheter som har att göra med övervakningen samt med allmän ordning och säkerhet. Enligt motiveringen är avsikten att samlares rätt att föra register över vapen ska vara ett undantag från huvudregeln. I praktiken har rätten att föra register ändå beviljats samlare nästan utan undantag, om en samlare ansökt om ett sådant tillstånd. För vapensamlarnas del har det varit fråga om priset på ett innehavstillstånd och för tillståndsmyndighetens del fråga om den arbetsmängd ansökan ger upphov till. Tidigare var det tekniskt sett tidskrävande att skriva ut tillstånd, men i och med polisens vapenregistersystem har arbetsmängden minskat avsevärt.

Vapensamlares rätt att föra register har också motiverats med vapenmuseer och de kostnader skjutvapnen orsakar dem. Det finns ingen statistik över hur många vapensamlingar som finns på ett museum, men enligt Polisstyrelsen finns det inte särskilt många samlingar som av Polisstyrelsen har meddelats tillstånd att föra register över skjutvapen och effektiva luftvapen. Det finns för närvarande ca 1 500 vapensamlare, av vilka endast 173 personer har en samling med över 100 skjutvapen. En samlare har i genomsnitt 54 skjutvapen. Antalet vapensamlare som beviljats rätt att föra register uppgår för närvarande till sammanlagt 350. Motiveringen att rätten att föra register är nödvändig för vapenmuseer gäller i praktiken endast ett tiotal museer. Antalet vapensamlare som har företags- och organisationsnummer, som fungerar som museer och som Polisstyrelsen beviljat rätt att föra register uppgår till sammanlagt 15. Det finns sam-

RP 266/2016 rd

manlagt 10 museer och stiftelser som med gemenskapstillstånd för en förteckning över sina vapen.

De vapenslags- och traditionsmuseer som lyder under eller fungerar med stöd av medel från Krigsmuseet som är underställt försvarshögskolan behöver inte innehavs- eller samlartillstånd, eftersom skjutvapenlagen inte tillämpas på försvarsmaktens vapen. Skjutvapenlagen tillämpas inte heller på statliga museer. Däremot tillämpas skjutvapenlagen på skjutvapen vid museer som förvaltas av privata eller av kommuner. Det är bra att komma ihåg att en del av vapnen vid de museer som förvaltas av privata eller av kommuner har tillverkats före 1890 eller deaktiverats. Det krävs inget tillstånd för att på museum eller i en samling förvara svartkrutsvapen som tillverkats före 1890, om man inte skjuter med vapnen. Det krävs heller inget tillstånd för deaktiverade vapen och det behöver inte föras register över dem enligt skjutvapenlagen.

Samlare ska genom ändringen av skjutvapendirektivet börja omfattas av direktivets tillämpningsområde. Vid behandlingen av förslaget till direktiv ansåg rådets arbetsgrupp, kommissionen och vissa medlemsstater att samlare är en möjlig källa till de farliga vapen som använts bl.a. vid terrorattacker och som förvärvats utan tillstånd.

Ett problem med förändret av register har visat sig vara att några vapensamlare har använt rätten fel och med stöd av de förvärvstillstånd de meddelats förvärvat vapen av helt annat slag än vad förvärvstillståndet eller den godkända samlingsplanen tillåter. De skjutvapen som vapensamlarna förvärvat har inte behövt visas upp för eller besiktas av polisen, vilket har gjort det möjligt att i registret föra in andra skjutvapen än sådana som förvärvstillståndet meddelats för. Det har varit mycket arbetsdrygt och tidskrävande för polisen att reda ut brotten mot villkoren. Antalet fall där man inlett ett ärende om återkallande av vapensamlarens rätt var sammanlagt 7 år 2012, sammanlagt 6 år 2013, sammanlagt 7 år 2014, sammanlagt 5 år 2015 och 2 fram till juni 2016.

Det faktum att en vapensamlare under vissa förutsättningar inte behöver föra något register över vapendelar eller ansöka om innehavstillstånd för dem försvårar tillsynen över samlandet, vilket är problematiskt ur polisens synvinkel. Skjutvapenlagens 60 § ger i praktiken en helt obegränsad möjlighet att inneha vapendelar som dessutom faller utanför tillsynen. I vissa fall har sådana vapendelar i samband med brottsutredning påträffats i stora mängder. I praktiken kan det handla om förråd av skjutvapen som förvaras som delar och som det inte krävs särskilda kunskaper eller färdigheter för att sätta i funktionsdugligt skick. De risker som dessa förråd, som står utanför all myndighetskontroll, utgör mot allmän ordning och säkerhet är betydande t.ex. vid stöld, även om största delen av vapensamlarna förhåller sig med tillräckligt allvar och tillräckligt omsorg till sina skyldigheter.

Problemen med 60 § i skjutvapenlagen har också kommit fram i situationer där en vapensamlare också har tillstånd att idka näring i vapenbranschen. I vissa av fallen har den gällande skjutvapenlagen i praktiken möjliggjort en situation som står utanför all myndighetskontroll och där vapen har kunnat tillverkas och säljas utan risken att bli upptäckt.

När ett ärende som gäller återkallelse av tillstånd inleds

Enligt skjutvapenlagens 92 § 1 mom. ska polisen, om det finns grundad anledning att misstänka att ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler missbrukas eller om en återkallelse av det tillstånd som gäller dem är anhängig, utan dröjsmål fatta beslut om temporärt omhändertagande av föremålen. I lagen finns två alternativa förutsättningar för beslut om temporärt omhändertagande. För det första ska ett sådant beslut fattas om det finns grundad anledning att misstänka att ett vapen missbrukas. För det andra ska ett sådant beslut fattas om en återkallelse av vapentillståndet är anhängig. I bägge fallen har polisen en uttryck-

lig skyldighet att fatta beslut om temporärt omhändertagande och beslutet ska fattas utan dröjsmål.

Riksdagens biträdande justitieombudsman har i sitt beslut i ett klagomål gällande återkallelse av innehavstillstånd för skjutvapen 2015 (Dnr 3021/4/14) konstaterat att det i skjutvapenlagen föreskrivs om förutsättningarna för återkallelse av tillstånd, men inte om när ett förfarande för återkallelse av tillstånd kan eller ska inledas. Enligt ordalydelsen i skjutvapenlagen kan temporärt omhändertagande av ett vapen endast göras på den formella grund att en återkallelse av det tillstånd som gäller vapnet är anhängig. Riksdagens biträdande justitieombudsman anser detta vara problematiskt eftersom det att ett ärende som gäller återkallelse av tillstånd inleds medför en skyldighet att fatta beslut om temporärt omhändertagande av vapen.

Riksdagens biträdande justitieombudsman konstaterar att det är klart att det ska finnas sådana sakliga grunder till att inleda en prövning av ett vapentillstånd som har samband med förutsättningarna för återkallelse av tillståndet, men att tröskeln att återkalla skjutvapentillstånd på grund av ärendets natur inte kan vara hög, vilket betyder att det bör räcka att det till följd av ett konkret faktum finns anledning att misstänka att det finns förutsättningar att återkalla tillståndet. Riksdagens biträdande justitieombudsman anser att frågan i praktiken har tolkats så här, men att det ändå finns anledning att överväga om detta helt uttryckligen ska föreskrivas i lag.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

2.1 Målsättning

Målet med propositionen är att reformera förfarandet för tillstånd för förvärv och innehav av skjutvapen och vapendelar så att det blir smidigare och tydligare utan att det prutas på säkerheten i fråga om hanteringen av vapen. Enligt förslaget ska förfarandet som gäller tillstånd att inneha vapen reformeras bl.a. genom att tillståndsförfarandet görs elektroniskt och behovet av personliga besök minskas. Hanteringen av uppgifter om vapnens livscykel föreslås bli förbättrad genom att vapnen förs in i polisens vapenregistersystem redan då de övergår i en vapennäringsidkares besittning.

Propositionen innehåller inga ändringsförslag i fråga om förutsättningarna för meddelande av tillstånd, utan de kvarstår oförändrade.

2.2 Alternativ

I samband med beredningen av propositionen har man övervägt olika alternativa sätt att reformera förfarandet för tillstånd för förvärv och innehav av skjutvapen. Ett alternativ när det gällde reformen av förfarandet för vapentillstånd var att man i stället för att ändra på lagstiftningen strävar efter att förtydliga tillståndsförfarandet och minska den administrativa bördan genom att utbilda och ge anvisningar till den personal som sköter vapentillståndsärenden vid polisinrättningarna. Genom anvisningar och utbildning kan man ändå inte få till stånd samma slags flexibilitet i tillståndsförfarandet som genom en lagändring. Den gällande lagstiftningen ger rätt strikta ramar för tillståndsförfarandet, bl.a. ingår krav på personliga besök, skötande av ärenden på hemorten, uppvisande av vapnet och genomgång av ett lämplighetstest. Skjutvapenlagen möjliggör inte ett elektroniskt tillståndsförfarande.

Ett annat alternativ som övervägdes vid beredningen av propositionen var en övergång från principen ”ett tillstånd, ett vapen” till den typ av vapenpass som används i Tyskland där ett vapenpass berättigar till förvärv av flera vapen. Ett slopande av vapenspecifika tillstånd inne-

bär en stor förändring jämfört med det gällande tillståndsförfarandet och även i registreringen av vapenuppgifter.

Ett vapenpass möjliggör ändå inte en lika effektiv myndighetstillsyn som ett vapenspecifikt tillstånd, där förutsättningarna för meddelande av tillstånd alltid kontrolleras separat för varje vapen och vapendel. Ett smidigare, elektroniskt tillståndsförfarande innebär också att ansökan om vapenspecifika tillstånd i fortsättningen går snabbare än för närvarande. Förfarandet skulle också vara snabbare än för närvarande särskilt om personen redan har ett giltigt vapentillstånd och det vapentillstånd som ansökan gäller avser ett vapen för samma användningssyfte.

Under beredningen ansågs det vara tryggare att vapen förvärvas i takt med att det finns behov av dem. Det ansågs att ett förfarande som grundar sig på den nuvarande modellen men som är klarare och mer fungerande är det mest förnuftiga sättet att genomföra reformen.

Vid beredningen av propositionen övervägdes också ett förfarande där ett gammalt och slitet vapen för vilket ett giltigt förvärvstillstånd meddelats skulle få bytas ut mot ett likadant eller liknande nytt vapen utan någon ny tillståndsansökan. Flera vapenorganisationer har föreslagit ett ibruktagande av ett sådant förfarande med utbyte av vapen bl.a. med motiveringen att förfarandet förbättrar säkerheten i fråga om hanteringen av vapen när gamla vapen som eventuellt är farliga för sina användare fås ur bruk. I samband med beredningen har det dock konstaterats att gamla men väl underhållna vapen inte i sig är farligare för sin användare eller omgivningen än nya vapen.

Ett utbytesförfarande föranleder också många andra frågeställningar, t.ex. vad som händer med det gamla vapnet och vem som står för de eventuella skrotningkostnaderna. Om grunden för att byta ut vapnet är en ökad säkerhet i fråga om hanteringen av nya vapen jämfört med gamla, är det inte ändamålsenligt att det gamla vapnet säljs till en ny ägare. Polisen tar ständigt emot mängder av olovliga vapen som t.ex. finns i dödsbon, och som medför kostnader för polisen när de skrotas. Antalet överlåtna olagliga vapen var sammanlagt 1 512 år 2013, sammanlagt 1 272 år 2014 och sammanlagt 1 110 år 2015. Totalt överläts ca 11 000 vapen per år till polisen.

Ett förfarande med utbyte av vapen kan vara problematiskt också när det gäller att definiera ett hurdant vapen man får byta ut det gamla vapnet mot. Förfarandet blir alltför stelt om det nya vapnet måste vara exakt likadant som det gamla vapnet. Att byta ut det gamla vapnet mot ett nytt vapen med större eldkraft kan dock knappast anses öka säkerheten i fråga om hanteringen av vapen.

Vid beredningen ansågs det att det förfarande för vapentillstånd som nu föreslås, där det för varje enskilt vapen som förvärvas ska kontrolleras att förutsättningarna för meddelande av tillstånd uppfylls och att vapnet är lämpat för användningssyftet, är det bästa alternativet att genomföra reformen.

2.3 De viktigaste förslagen

Anmälan av identifieringsuppgifter om vapen och vapendelar till vapenregistersystemet

I propositionen föreslås det att uppgifter om skjutvapen, effektiva luftvapen, gassprayer och vapendelar ska föras in i vapenregistersystemet när de kommer i en vapennäringsidkares besittning. Vapennäringsidkaren anmäler uppgifterna till polisens vapenregistersystem med hjälp av elektroniska tjänster och stark autentisering. Det föreslås att i vapenregistersystemet förs in uppgifter om skjutvapen, effektiva luftvapen, gassprayer och vapendelar som importerats, överförs, tillverkats eller modifierats. Till polisens vapenregistersystem anmäls också uppgif-

RP 266/2016 rd

ter om skjutvapen, effektiva luftvapen, gassprayer och vapendelar som förvaras eller repareras hos en vapennäringsidkare. I och med anmälningsskyldigheten kan vapennäringsidkares skyldighet att föra register frångås, eftersom samma uppgifter som nu omfattas av skyldigheten att föra register efter förändringen finns i polisens vapenregistersystem.

Den föreslagna ändringen möjliggör övervakning under ett skjutvapens hela livscykel och är en förutsättning för att elektroniska tjänster till viss del ska kunna utnyttjas vid förvärv av nya vapen och det därtill anslutna utbytet av information mellan en vapennäringsidkare och tillståndsmyndigheten. Vapennäringsidkare är redan för närvarande skyldiga att föra bok över tillståndspliktiga vapen och vapendelar som de saluför, så skyldigheten att anmäla dessa till vapenregistersystemet ökar inte vapennäringsidkarnas administrativa börda nämnvärt. Möjligheten till elektronisk anmälan vid detaljhandel, kommersiell export, import och transitering minskar vapennäringsidkarnas administrativa börda. När identifieringsuppgifter om ett vapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel en gång har anmälts till polisens vapenregistersystem, är en elektronisk anmälan om överförd besittning enkel i praktiken och tar heller inte mycket tid i anspråk när identifieringsuppgifterna om föremålet i vapenregistersystemet flyttas över till innehavarens vapentillstånd.

Genom den ändring av skjutvapendirektivet som mycket sannolikt godkänns våren 2017 blir vapennäringsidkare skyldiga att rapportera sina affärer till tillståndsmyndigheten via en elektronisk förbindelse, så genom ändringen av skjutvapenlagen föregrips också den skyldighet som införs genom ändringen av direktivet.

Vapentillstånd

I denna proposition föreslås det att det nuvarande tvåstegsförfarandet för förvärvs- och innehavstillstånd ska sammanföras till ett enda vapentillståndsförfarande som även kan förenas med en privat tillverkningsrätt. Inte heller i dagsläget söks innehavstillstånd i praktiken genom att en ny tillståndsansökan fylls i, utan ett skjutvapen som förvärvats med stöd av ett förvärvstillstånd ska visas upp vid polisinrättningen, varefter tillstånd meddelas om förutsättningarna för tillstånd uppfylls.

Avsikten är att förfarandet för vapentillstånd ska ha två steg. I det första steget ska sökanden vid ansökan om vapentillstånd specificera om han eller hon ansöker om tillstånd för att förvärva eller för att tillverka eller modifiera ett skjutvapen, en vapendel eller ett effektivt luftvapen. Det andra steget går ut på att identifieringsuppgifterna om ett skjutvapen eller en vapendel som förvärvats, tillverkats eller modifierats ska skickas till polisinrättningen.

Vapentillståndet kan förenas med en rätt att förvärva ett skjutvapen eller en vapendel och rätten gäller i regel i högst ett års tid. Av särskilda skäl kan förvärvsrätt beviljas för högst två år. Ett sådant särskilt skäl kan vara att det tar lång tid att tillverka vapnet eller beställa det utomlands ifrån eller att den vapenmodell som förvaras är exceptionellt ovanlig.

Enligt gällande lag meddelas förvärvstillstånd för högst sex månader, men en vapensamlare kan meddelas tillstånd för ett år. Vapenintresserade och vapennäringsidkare har upplevt att förvärvstillståndets giltighetstid är alltför kort i nuläget, eftersom tillverkningen av ett vapen, i synnerhet om det sker på beställning, kan räkna flera månader. En förlängning av förvärvsrättens giltighetstid möjliggör mer flexibelt än för närvarande att sökanden kan leta efter ett lämpligt vapen och att förvärva i synnerhet vapen som tillverkas på beställning.

Vapentillståndet kan i stället för med förvärvsrätt förenas med en rätt att tillverka eller modifiera ett skjutvapen eller en vapendel. Enligt den gällande skjutvapenlagen meddelas privat tillverkningsstillstånd att för privat ändamål tillverka eller modifiera skjutvapen och vapendelar

för högst ett år. För ett vapen som tillverkas eller modifieras privat blir man ofta tvungen att beställa delar som kan ta flera månader att leverera och det privata tillverkningstillståndets giltighetstid har därför ansetts vara alltför kort i vissa fall. Enligt förslaget meddelas den privata tillverkningsrätt som förenas med vapentillståndet fortfarande i regel för högst ett år och av särskilda skäl för högst två år. Ett särskilt skäl kan vara den tid det tar att tillverka vapnet eller den tid det tar att leverera de delar som behövs för att tillverka vapnet.

Förutsättningarna för meddelande av förvärvsrätt och privat tillverkningsrätt, som kan ingå i vapentillståndet, ändras inte jämfört med meddelande av förvärvstillstånd och privata tillverkningstillstånd enligt den gällande lagen.

Elektroniska tjänster

Enligt förslaget ska man i fortsättningen kunna ansöka om vapentillstånd med hjälp av elektroniska tjänster. Vid sidan om de elektroniska tjänsterna kvarstår möjligheten att ansöka om tillstånd genom att personligen besöka en polisinsättning. På detta sätt betjänas även de kunder som inte kan eller som ännu inte har vant sig vid att använda elektroniska tjänster. De elektroniska tjänsterna gör servicen smidigare och snabbare framför allt för kunderna, och tillsammans med utvecklingen av vapentillståndsprocessen kan man också effektivisera processen vid polisinsättningar.

Tillståndsförfarandet blir smidigare och mer flexibelt i och med de elektroniska tjänsterna. Avsikten är att hela förfarandet för vapentillstånd ska göras elektroniskt, från det att ett ärende inleds till att det arkiveras. Elektroniska tjänster möjliggör inledande av ett ärende oberoende av tid och rum, och under vissa förutsättningar kan hela tillståndsprocessen ske elektroniskt. Sökandens tid och resurser går inte längre till att besöka polisinsättningen. Ansökningar som inlett med hjälp av elektroniska tjänster minskar antalet personliga besök. Användningen av elektroniska tjänster kräver stark autentisering.

Ibrukttagandet av elektroniska tjänster kräver ändringar i polisens vapenregistersystem. Polisstyrelsen har tillsatt ett projekt för utveckling av vapenregistersystemet för tiden 1.1.2015–31.12.2016. Projektet omfattar delprojekt som gäller planering, definiering och anskaffning av systemet. Polisen har som mål att fortsätta projektet också när det gäller en migration, alltså en överföring, av vapenregistersystemet till ett annat system, elektroniska tjänster samt ibruktagande och utbildning. Målet med projektet är att uppdatera programvaran för plattformen för vapenregistersystemet i syfte att förbättra hållbarheten och användbarheten, att beakta de krav vapensystemet ställer för att möjliggöra elektronisk arkivering, att utveckla vapentillståndsförfarandet i syfte att genomföra elektroniska tjänster i tillståndsförvaltningen och att inkludera ärenden som gäller skjutvapentillstånd i den elektroniska ärendehantering och de elektroniska tjänsterna.

Slopande av kravet på att ärenden ska skötas på hemorten

Det föreslås att skyldigheten att inleda ett ärende som gäller vapentillstånd på hemorten slopas. Ansökan om vapentillstånd kan i fortsättningen lämnas in till en annan polisinsättning än polisinsättningen i sökandens hemkommun eller på sökandens hemort. I och med att polisinsättningar blir större har man på polisinsättningen i sökandens hemkommun eller på sökandens hemort inte nödvändigtvis en sådan kännedom om sökanden som man hade förr och som skulle tala för att ansökan ska avgöras vid just denna polisinsättning. När ärenden kan inledas med hjälp av elektroniska tjänster minskar betydelsen av hemort ytterligare.

Slopandet av kravet på att ärenden ska skötas på hemorten gör tillståndsförfarandet mer flexibelt. Sökanden kan dock inte själv bestämma vilken polisinsättning som avgör hans eller hen-

nes ärende, utan Polisstyrelsen kan t.ex. välja att koncentrera avgörandet av vissa tillståndsärenden till en viss eller vissa polisinsättningar eller ordna riksomfattande arbetsköer. Förfarandet för vapentillstånd och den därtill hörande tillståndsprövningen bör vara enhetliga, så att man inte kan få olika beslut i sitt ärende beroende på polisinsättning. Detta kan man påverka t.ex. genom att utbilda och ge anvisningar till den personal som arbetar med tillståndsärenden vid polisen. Således har det ingen betydelse för den sökande till vilken polisinsättning avgörandet av tillståndsansökan styrs.

Intervjun av sökanden kan göras vid polisinsättningen på sökandens hemort eller, om sökanden och polisinsättningen kommer överens om det, på någon annan polisinsättning. Avsikten är att man i framtiden ska utveckla möjligheten till intervjuer med hjälp av distansförbindelse.

Begränsning av skyldigheten att visa upp vapen

Ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen och en vapendel som förvärvats med stöd av ett förvärvstillstånd ska visas upp på en polisinsättning inom 30 dagar från det att skjutvapnet eller vapendelen förvärvades. I fortsättningen ska skjutvapen, effektiva luftvapen och vapendelar visas upp för polisen endast i vissa fall och på begäran. Skyldigheten att visa upp skjutvapen, vapendelar och effektiva luftvapen gäller i huvudsak sådana föremål som överförs genom överlåtelse mellan privatpersoner, som förvärvats utomlands eller som tillverkats eller modifierats privat.

Huvudregeln är att vapen, effektiva luftvapen eller vapendelar som förvärvats av en vapennäringsidkare enligt 20 § i skjutvapenlagen inte behöver visas upp på en polisinsättning. Med anledning av den skyldighet som föreskrivs för vapennäringsidkare att anmäla identifieringsuppgifter är skjutvapen, effektiva luftvapen och vapendelar i vapennäringsidkares besittning redan införda i polisens vapenregistersystem, varvid det är fråga om en anmälan av teknisk natur om vilket vapen överlåtelsen gäller. Polisen granskar minst en gång per år de register som vapennäringsidkare för och deras bokföring, lager och förvaringsutrymmen. Det föreslås dock att vapennäringsidkare i fortsättningen i stället för att föra register ska anmäla uppgifter om vapen de har i sin besittning till polisens vapenregistersystem. Tillståndsmyndigheten ska sedan granska anmälan och kan begära att vapnet visas upp. Ett uppvisande kan vara befogat t.ex. i de fall polisen inte tidigare har besiktat föremålet eller om det anmälda skjutvapnet, effektiva luftvapnet eller vapendelen inte ser ut att motsvara vapentillståndet.

Identifieringsuppgifter om ett skjutvapen, en vapendel eller ett effektivt luftvapen som förvärvats av någon annan än en vapennäringsidkare enligt 20 § i skjutvapenlagen ska anmälas till polisen av tillståndshavaren. Anmälan kan med hjälp av elektroniska tjänster lämnas in till polisens vapenregistersystem eller genom ett besök vid en polisinsättning. Dessutom ska sådana skjutvapen, vapendelar och effektiva luftvapen visas upp på en polisinsättning som inte tidigare förts in i polisens vapenregistersystem. I praktiken gäller skyldigheten att visa upp ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen och en vapendel sådana föremål där överlåtarens innehavstillstånd har meddelats före 2000 eller där föremålet förvärvats utomlands eller tillverkats eller modifierats privat. Dessutom kan polisen också alltid begära att ett skjutvapen, en vapendel och ett effektivt luftvapen som förvärvats av en vapennäringsidkare visas upp. Polisen är medveten om att en del av de skjutvapen, vapendelar och effektiva luftvapen som förts in i vapenregistersystemet efter den 1 mars 1998 inte har förts in med korrekta eller tillräckligt specificerade uppgifter i vapenregistersystemet, så när det gäller de föremålen är det fortfarande nödvändigt att visa upp dem för att korrigera uppgifterna.

Utvecklande av bedömningen av lämplighet i tillståndsförfarandet

Bedömningen av lämpligheten för en sökande av vapentillstånd ska utvecklas och förbättras på så sätt att den tid och polisens resurser som i den nuvarande tillståndsprövningsprocessen används till den tekniska behandlingen av ansökan och utförande av lämplighetstest till följd av det nya tillståndsförfarandet riktas så att en mer individuell behandling av ansökan möjliggörs. De åtgärder för att utveckla tillståndsförfarandet som föreslås i propositionen, såsom ibruktagandet av elektroniska tjänster minskar avsevärt de personalresurser som anhängiggörandet och den tekniska behandlingen av ansökan t.ex. registrering av uppgifterna i ansökan och kontroll av registeruppgifter binder. Arbetstiden för polisens personal kan då i större utsträckning användas till bedömning av en sökandes lämplighet i stället för till tekniskt arbete.

Utförande av lämplighetstest i samband med tillståndsförfarandet ska slopas eftersom testets användbarhet har varit liten och det är mycket svårt att utveckla testet på grund av bl.a. data-sekretessen.

Bedömningen av lämplighet ska i det nya tillståndsförfarandet effektiviseras genom att intervjuerna görs mer individuella och genom att de uppgifter som myndigheterna redan har utnyttjas bättre vid tillståndsprövningen. Genom ett målmedvetet utvecklande av intervjun kan säkerheten i fråga om hantering av skjutvapen förbättras mer effektivt än genom lämplighetstest som inte är till stor nytta. Intervjuarnas kunskaper och yrkesskicklighet ska utvecklas genom utbildning.

Det bör beaktas att i vapentillståndsärenden har kunskaper och yrkesskickligheten hos personalen inom tillståndsförvaltningen förbättrats under de senaste åren på grund av specialisering. Inom polisens tillståndsförvaltning har åtgärder enligt polisens tillståndsförvaltningsstrategi genomförts, av vilka fokusering på kärnfunktionerna har varit de viktigaste. Stora ärendekategorier har genom lagstiftningsändringar överförts från polisen till andra myndigheter, vilket har möjliggjort att personalen kan koncentrera sig på behandling av ärendekategorier som klassas som kärnfunktioner och specialisera sig inom dessa ärendekategorier.

Bedömningen av lämpligheten ska dessutom utvecklas genom att de uppgifter som polisen redan har utnyttjas effektivare vid tillståndsprövningen. Arbetet med polisens informationssystem har under de senaste åren utvecklats och det görs ännu bättre bl.a. genom att utveckla det automatiska utbytet av information mellan informationssystemen. Sällningen av eventuellt farliga personer har effektiviserats betydligt och den uppnådda yrkesskickligheten överförs till tillståndsförvaltningen. Behovet av att undanröja eventuella legislativa hinder i anslutning till utbytet av information utreds i samband med revideringen av lagstiftningen om personregister i polisens verksamhet. Ett noggrannare och rättidigare utnyttjande av de uppgifter som polisen redan har ger en bättre bild av sökandens lämplighet samt förbättrar möjligheterna att bedöma när en sökande ska kallas till intervju och ger ytterligare information som stöd för intervjun.

Polisinrättningarna följer på dygnsnivå upp registeruppgifterna och om det bland anmälningarna finns personer inblandade t.ex. i missbruk av berusningsmedel eller våldsamt uppträdande kan man genom samkörning av data ta reda på om personen har vapentillstånd och vid behov inleda ett ärende som gäller återkallelse av vapentillstånden och i fortsättningen ska denna uppföljning bli mer automatisk. I praktiken är de register ur vilka man genom uppföljning av uppgifter kan få betydelsefull information som påverkar vapentillståndet informationssystemet för polisärenden Patja, textdatabasen RikiTrip som uppdateras ur databasen för brottsutredning och handräckning samt vapenregistersystemet, av vilka framgår bl.a. varningar som getts till en innehavare av innehavstillstånd. Till följd av reformen av vapenregistersystemet automatiseras uppföljningen, vilket innebär att den blir mindre arbetsdryg. I nuläget utförs uppföljningen av en polisinrättnings personal.

Dessutom får polisen via den anmälan om skjutvapen som ges av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården information om personer som p.g.a. sitt hälsotillstånd inte nödvändigtvis är lämpliga att inneha tillstånd. En värnpliktig sökande ska lägga fram en utredning över fullgjord beväringstjänst eller civiltjänst eller, om den värnpliktige inte har fullgjort beväringstjänst eller civiltjänst, visa upp ett förordnande om inledande av tjänstgöring eller ett beslut om befrielse från, uppskov med eller avbrytande av tjänstgöring med utredning över orsakerna till befrielsen, uppskovet eller avbrottet, och på så sätt få uppgifter för bedömningen av sökandens lämplighet. Enligt värnpliktslagen (1438/2007) får militärmyndigheten i vissa fall lämna uppgifter ur värnpliktsregistret om en värnpliktigs uppförande till polisen på eget initiativ, och också på detta sätt kan tillståndsmyndigheten få information som är betydelsefull med tanke på meddelande av tillstånd och granskning av gällande tillstånd.

Informationsgången mellan försvarsmakten och polisen har redan effektiviserats. Vid utvecklandet av det nya vapenregistersystemet beaktas kopplingarna till de behövliga informationssystem som polisen driver och med hjälp av kopplingarna skapas bl.a. en automatisk uppföljning av brottsanmälningar.

Inrikesministern har gett Polisstyrelsen i uppdrag att utveckla bedömningen av lämplighet i det nya tillståndsförfarandet. Polisstyrelsen ska i enlighet med uppdraget ytterligare utveckla frågorna i den intervju som görs med den som ansöker om vapentillstånd och att utbilda den personal hos polisen som utför intervjuerna samt utveckla och förbättra myndighetstillsynen av dem som ansöker om vapentillstånd och tillståndshavarna samt att se till att utnyttjandet av de uppgifter som polisen redan har blir effektivare. För att säkerställa att förfarandet för vapentillstånd håller hög klass samt säkerheten i fråga om hantering av vapen ska de skyldigheter som nämns ovan tas in i resultatavtalet mellan inrikesministeriets polisavdelning och Polisstyrelsen.

Slopande av vapensamlares förande av register

Det föreslås att de paragrafer som gäller vapensamlares förande av register över skjutvapen och vapendelar ska slopas. Enligt förslaget ska vapensamlare ansöka om vapentillstånd för de skjutvapen, effektiva luftvapen och vapendelar som de innehar och för vilka det inte finns ett tillstånd som berättigar till innehav. Vidare ska vapensamlare anmäla och på begäran för polisen visa upp vapendelar som de innehar, om rätten att förvärva vapendelar har baserat sig på att vapensamlaren med stöd av skjutvapenlagen haft rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande delar. Endast sådana skjutvapen och vapendelar som samlingsplanen omfattar hänförs till samlingen, i övrigt krävs ett vanligt vapentillstånd. Genom att förändra av register slopas kan vapensamlares vapen och vapendelar bättre omfattas av tillståndsmyndighetens övervakning. I propositionen föreslås det att tvästegsförfarandet för förvärv och innehav också i övrigt slopas.

Vapensamlares alla skjutvapen och en del av deras vapendelar är föremål som förvärvats med stöd av ett förvärvstillstånd och om vars överlåtelse och förvärv har gjorts en sådan anmälan som avses i 89 §, 59 a § 2 mom. och 70 § 1 mom. 1 punkten i skjutvapenlagen. Eftersom tillstånden för vapensamlare under en övergångsperiod kommer att meddelas avgiftsfritt och utan bedömning av om vapnet är lämpat för användningssyftet, kommer förfarandet för samlare i praktiken att innebära anmälan av uppgifter till tillståndsmyndigheten. Detta leder till arbete för samlarna, och mängden av arbete beror på en hur stor andel av vapnen och vapendelarna som redan har förts in i vapenregistersystemet.

Till följd av den ändring av skjutvapendirektivet som mycket sannolikt godkänns våren 2017 ska skjutvapendirektivet och sådana minimikrav som i direktivet ställs på förfarandet för tillstånd för förvärv och innehav i fortsättningen tillämpas på vapensamlare. Enligt direktivet

krävs det för förvärv och innehav av skjutvapen tillhörande kategori B, alltså tillståndspliktiga skjutvapen, att medlemsstaten beviljat innehavaren ett tillstånd, vilket betyder att det i fortsättningen inte längre är möjligt att i fråga om tillståndspliktiga vapen och vapendelar bevilja en rätt att föra register i stället för att meddela innehavstillstånd. Genom att vapensamlarna börjar omfattas av tillståndsförfarandet föregrips i praktiken också sådana skyldigheter som sannolikt följer av EU-lagstiftningen. Enligt förslaget ska vapensamlare få en övergångsperiod på ett år, under vilken tid de kan ansöka om vapentillstånd för vapen och vapendelar som förvärvats före lagens ikraftträdande samt avgiftsfritt göra en anmälan om vapendelarna. Om vapensamlarnas rätt att föra register slopades först i samband med att ändringen av skjutvapendirektivet träder i kraft, skulle övergångstiden bli kortare.

När ett ärende som gäller återkallelse av tillstånd inleds

Ett ärende som gäller återkallelse av ett tillstånd som berättigar till förvärv eller innehav av ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler ska enligt förslaget inledas, om förutsättningarna för återkallelse av tillstånd enligt 67 § 1 mom. uppfylls, eller det finns grundad anledning att misstänka att förutsättningarna för återkallelse av tillstånd enligt 67 § 2 mom. uppfylls. Ett tillstånd ska enligt förslaget återkallas om tillståndshavaren begär det, om vårdnadshavarna återkallar sitt samtycke till ett tillstånd att inneha ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler eller om innehavaren av vapentillståndet eller staten återkallar ett samtycke till parallelltillstånd. Ett ärende som gäller återkallelse av tillstånd inleds också om det vid övervakningen kommer fram uppgifter på basis av vilka det finns grundad anledning att misstänka att förutsättningarna för återkallelse av tillstånd enligt 67 § 2 mom. i skjutvapenlagen uppfylls. En sådan situation kan vara t.ex. att tillståndshavaren misstänks ha gjort sig skyldig till ett våldsbrott, ett jaktbrott, rattfylleri eller ett annat sådant brott där straffet är fängelsestraff, så som ett ekonomiskt brott eller trafikbrott. Också det faktum att man gjort sig skyldig till upprepade brott eller upprepade gånger gripits på grund av berusning kan leda till att ett ärende som gäller återkallelse av tillstånd inleds. En utveckling av vapenregistersystemet i syfte att effektivisera inledandet av ärenden och säkerställa en enhetlig behandling av tillståndshavarna kan göras t.ex. genom att informationsutbytet med polisens andra system automatiseras.

Genom bestämmelserna om när ett ärende som gäller återkallelse av tillstånd inleds kan den nuvarande situationen förtydligas, eftersom det i skjutvapenlagen inte finns några bestämmelser om på vilka grunder ett förfarande för återkallelse av tillstånd kan eller ska inledas. Att ett ärende som gäller återkallelse av tillstånd inleds medför en skyldighet att fatta beslut om temporärt omhändertagande av vapen. Det föreslås inte att förutsättningarna för återkallelse av tillstånd ändras, utan de bibehålls enligt den gällande skjutvapenlagen.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Ekonomiska konsekvenser

Att göra vapentillståndsförfarandet elektroniskt och att utveckla det elektroniska förfarandet föranleder kostnader, men samtidigt blir förfarandet lättare och behovet av personalresurser vid polisen som behandlar vapentillståndsärenden minskar. Elektroniska tjänster tas i bruk inte bara för vapentillståndsförfarandet utan också för den anmälan om identifieringsuppgifter om ett skjutvapen eller en vapendel som vapennäringsidkare gör till vapenregistersystemet. De behövliga reformerna görs i samband med att polisens vapenregistersystem revideras.

En förstudie om projektet för utveckling av vapenregistersystemet har färdigställts vid Polisstyrelsen och systemutvecklingsarbete pågår. Genomförandet av projektet konkurrensutsätts i början av 2017. Systemet skapas 2017 - 2018 och tas i bruk i slutet av 2018.

RP 266/2016 rd

Projektet för att reformera polisens vapenregistersystem har finansierats med anslag under polisens omkostnadsmoment 26.10.01. Kostnaderna för projektet för att reformera vapenregistersystemet hänförs i enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) till avgifterna för tillstånd för förvärv och innehav av skjutvapen. Således föreslås inget tilläggsanslag för reformprojektet under polisens omkostnadsmoment.

I enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten ska en statlig myndighets prestation motsvara beloppet av de genomsnittliga totala kostnaderna för prestationen. Till den avgift som tas ut för förvärvs- eller innehavstillstånd för skjutvapen räknas alltså personkostnaderna för behandlingen av ärendet, kostnaderna för datasystem och utveckling, kostnaderna för anskaffande av förvärvs- eller innehavstillståndet samt en andel av polisens omkostnader, såsom lokaler. Enligt inrikesministeriets förordning om polisens avgiftsbelagda prestationer 2016 (1426/2016) är avgiften för förvärvstillstånd, innehavstillstånd eller privat tillverkningstillstånd för skjutvapen eller vapendelar 79 euro 2017. Inrikesministeriets förordning och prissättningen av polisens prestationer ses över årligen.

Det bedöms att de förslag som gäller elektroniska tjänster sänker den prestationsavgift som tas ut för vapentillstånd, eftersom förfarandet blir lättare och de genomsnittliga kostnaderna för ärendehantering minskar. Utvecklingen av vapenregistersystemet föranleder däremot extra kostnader. Enligt de preliminära beräkningar som gjorts i projektet för utveckling av vapenregistersystemet uppgår utvecklingskostnaderna 2016–2018 till sammanlagt 3 080 000 euro, medan användningen och förvaltandet av det nuvarande vapenregistersystemet under samma tidsperiod föranleder kostnader på 1 780 000 euro, vilket är ca 780 000 euro per år. Trots den reform av vapentillståndsförfarandet som nu föreslås måste vapenregistersystemet genomgå nödvändiga tekniska uppdateringar till följd av gammal teknik, vilket betyder att kostnaderna för att utveckla systemet inte i sin helhet är kostnader som föranleds av den föreslagna ändringen av skjutvapenlagen.

Det lättare tillståndsförfarandet och de elektroniska tjänsterna sparar polisens personalresurser med uppskattningsvis ca 5 årsverken per år, alltså med ca 205 000 euro. Uppskattningen grundar sig på erfarenheter av redan genomförda utvecklingsåtgärder gällande elektroniska tjänster vid polisen. Detta minskar ändå inte behovet av anslag under polisens omkostnadsmoment eftersom det är fråga om avgiftsbelagd tillståndsverksamhet och personalkostnaderna har täckts med tillståndsavgifter och inte med polisens budgetanslag. I passärenden levereras det färdiga passet genom en privat serviceproducent. För närvarande utlämnas ca 80 % av de färdiga passförsändelserna av privata serviceproducenter enligt avtal. Ungefär 60 % av passärendena inleds med hjälp av elektroniska tjänster och ca 25 % genom ett s.k. förenklat förfarande. Enligt de resultatmål som inrikesministeriet ställt upp för förvaltningsområdet ska användningsgraden hos de elektroniska tjänsterna 2018 nå upp till 60 % i fråga om de ärenden där elektroniska tjänster är möjliga. År 2015 beviljades för skjutvapen, effektiva luftvapen och vapendelar sammanlagt 40 787 förvärvstillstånd och 37 539 innehavstillstånd. Antalet avslag på ansökningar om förvärvs- och innehavstillstånd var i fjol sammanlagt 1 002. Till skjutvapenärenden användes 2015 ca 83 årsverken hos den lokala polisen och ca 15 årsverken vid Polisstyrelsens vapenförvaltning.

Oavsett den föreslagna ändringen av skjutvapenlagen ska vapenregistersystemet utvecklas tekniskt i samband med att vapentillståndsförfarandet revideras eftersom den teknik som används i den nuvarande plattformen är föråldrad. Användnings- och förvaltningskostnaderna för det nya systemet blir lägre än för det nuvarande, ca 125 000 euro per år.

I prissättningen av prestationsavgifter iaktas de principer i lagen om grunderna för avgifter till staten enligt vilka man i prissättningen ska beakta de direkta och indirekta kostnaderna för prestationen. För ärenden som inlett elektroniskt tar polisen för närvarande ut ett lägre pris

för pass och identitetskort än för ärenden som inletts genom ett personligt besök i enlighet med inrikesministeriets förordning om polisens avgiftsbelagda prestationer, eftersom personalkostnaderna blir lägre för ärenden som inletts elektroniskt än för ärenden som inletts genom ett personligt besök.

De paragrafer som gäller vapensamlares rätt att föra register över skjutvapen och vapendelar ska enligt förslaget slopas i skjutvapenlagen. Enligt förslaget ska vapensamlare ansöka om innehavstillstånd, alltså vapentillstånd, också för de skjutvapen, effektiva luftvapen och vapendelar som ingår i deras samlingsplan eller, om rätten att förvärva vapendelar har baserat sig på att vapensamlaren med stöd av skjutvapenlagen haft rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande delar, ska vapensamlaren göra en anmälan enligt 70 § i skjutvapenlagen om dessa vapendelar och på begäran visa upp dem för polisen.

Det finns ca 1 500 vapensamlare och för närvarande har 350 vapensamlare av Polisstyrelsen beviljats rätt att föra register över skjutvapen. En samlare har i genomsnitt 54 skjutvapen. Det föreslås att vapensamlare ges en övergångsperiod på ett år från ikraftträdandet av lagändringen att ansöka om tillstånd för de skjutvapen och vapendelar som de innehar. Ansökan om vapentillstånd för skjutvapen, effektiva luftvapen och vapendelar som förvärvats före lagens ikraftträdande föranleder inga kostnader för vapensamlare, eftersom det föreslås att tillståndsansökningarna behandlas avgiftsfritt på polisinspektionen. Avgiftsfriheten kräver en ändring av den förordning som gäller polisens avgiftsbelagda prestationer. Av vapensamlare har det i tiderna tagits ut en avgift för ansökan om förvärvstillstånd för de skjutvapen de innehar, så i fråga om dessa vapen är det orimligt att ta ut en ny avgift.

Vapensamlare har med stöd av den gällande skjutvapenlagen haft rätt att utan förvärvstillstånd förvärva vapendelar, om samlaren haft rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande delar. I skjutvapenlagen föreskrivs om undantag från tillståndsplikten för förvärv och innehav av sådana vapendelar för vilka förvärvaren eller innehavaren har rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande vapendelar och det undantaget gäller även andra än vapensamlare. Samlare har emellertid inte enligt den gällande lagen behövt anmäla vapendelar eller visa upp dem för polisen, och av dem har för detta inte heller tagits ut en avgift, som enligt inrikesministeriets förordning om polisens avgiftsbelagda prestationer för närvarande är 25 euro. För att uppgifter om alla vapendelar som vapensamlare innehar ska fås in i polisens vapenregistersystem, tas det enligt förslaget inte ut någon avgift för anmälan och uppvisande av dessa vapendelar under en övergångsperiod. Avgiftsfriheten utgör också ett incitament för att iakttä de nya tillstånds- och anmälningsskyldigheterna.

Däremot tas det för skjutvapen och vapendelar som förvärvats efter lagens ikraftträdande av vapensamlare ut en avgift för ansökan om vapentillstånd och för anmälan. Enligt inrikesministeriets förordning om polisens avgiftsbelagda prestationer är avgiften för förvärvstillstånd eller privat tillverkningstillstånd för vapen och vapendelar som antecknas i registret 28 euro år 2017, vilket är avsevärt lägre än avgiften för ett vanligt förvärvs- och innehavstillstånd, 79 euro. Från avgiften för förvärvstillstånd för vapen och vapendelar som antecknas i registret har avräknats de kostnader som föranleds av förfarandet i innehavstillståndsskedet, såsom tillståndskort och uppvisande av vapen. Priset på tillstånd har emellertid inte motsvarat de kostnader polisens tillståndsförvaltning föranleds, utan har varit lägre än dem. Genom ändringen försvinner den särställning som samlare som beviljats rätt att föra register haft jämfört med andra som söker vapentillstånd. Ändringen föranleder behov att göra ändringar i inrikesministeriets förordning om polisens avgiftsbelagda prestationer.

Förslaget har ekonomiska konsekvenser för de kostnader som polisen föranleds av vapentillstånden och för de avgifter som tas ut av kunderna och för intäkterna av de tillstånd som polisen beviljar. I och med att tillståndsförfarandet görs elektroniskt är även vapentillståndskortet

elektroniskt i framtiden, men på begäran får tillståndshavaren ett tillståndskort. Det är sannolikt att fler tillståndshavare väljer ett elektroniskt tillstånd i stället för tillståndskort, varvid tillverkningen av kort minskar. Om man väljer att inte begära ett fysiskt kort, är priset på tillståndet sannolikt lägre än om man begär ett kort. Storleken på prestationsavgiften kan dock beräknas mer exakt först närmare ikraftträdandet av ändringarna eller först efter det att de genomförts. De elektroniska tjänsterna minskar den kundbetjäning som behövs för en enskild tillståndsprocess med mellan 15 och 30 minuter. Ett förenklat förfarande t.ex. i form av riktade intervjuer och slopade lämplighetstest förkortar den avgiftsbelagda arbetstiden per tillstånd. Det nya tillståndsförfarandet omfattar i stället flera steg i fråga om vilka polisinskrivningen enligt egen prövning kan avvika från det sedvanliga förfarandet. Polisen kan fortfarande begära att tillståndssökanden kommer på intervju och att han eller hon visar upp vapnet, även om dessa steg inte ingår i förfarandet för alla sökande. Detta innebär att man vid beredningen av och tillståndsprövningen i ett enskilt tillståndsärende använder mer tid än tidigare till att utreda om sökanden lämpar sig för ett förenklat förfarande eller om det finns anledning att begära att sökanden kommer på personligt besök eller t.ex. visar upp det förvärvade vapnet.

Utvecklingen och anskaffningen av det datasystem som används för vapentillståndsärenden pågår ännu, så kostnaderna kan inte anges till alla delar. När systemet är klart och de elektroniska tjänsterna har tagits i bruk beror den tid som sparas in vid kundbetjäningen på i hur hög grad de elektroniska tjänsterna utnyttjas. Utnyttjandet kan antas öka över tid i och med att elektroniska tjänster anses vara det mest naturliga sättet att sköta ärenden över lag. De kostnader för systemförvaltning som uppstår efter systemutveckling, anskaffning och införande av datasystemet kan överföras på tillståndsavgifterna, vilket i sin tur leder till ett tryck på att höja priserna. Dessutom kan det bedömas att den förenklade processen i synnerhet i fråga om det slopade lämplighetstestet och riktade intervjuer förfarandet kan visa på ett uppdämt behov av vapentillstånd, vilket åtminstone temporärt kan öka antalet tillståndsansökningar och således öka arbetsmängden som helhet.

Lagändringarnas och de elektroniska tjänsternas inverkan på tillståndspriserna kan bedömas mera detaljerat när det finns empirisk kunskap om dem, vilket är tidigast i slutet av 2018. Före detta kan man i prissättningen endast beakta faktorer man vet med säkerhet, t.ex. att en person som endast vill ha ett elektroniskt tillstånd kan få det till ett lägre pris än anskaffningspriset för ett plastkort.

Under polisens omkostnadsmoment 26.10.01 föreslås inget tilläggsanslag till följd av detta förslag.

3.2 Konsekvenser för myndigheterna

Att vapennäringsidkare till vapenregistersystemet ska anmäla identifieringsuppgifter om skjutvapen och vapendelar som importerats, tillverkats eller modifierats eller som förvaras eller repareras under en längre tid betyder att tillsynsmyndigheten har uppgifter om skjutvapen och vapendelar som finns i landet redan innan de överläts och registreras i ett vapentillstånd. Den föreslagna reformen möjliggör en bättre kontroll av uppgifter om ett vapens livscykel och gör därigenom myndighetens tillsynsuppgift lättare samtidigt som säkerheten i fråga om hanteringen av vapen förbättras.

Ibruktageandet av elektroniska tjänster har konsekvenser för myndigheternas handlingsätt och behandling av ärenden. Under vissa förutsättningar behövs inga personliga besök alls i samband med det elektroniska ansökningsförfarandet, och därigenom faller en del av de arbetsmoment som polisen nu utför bort. Inom polisens tillståndsforvaltning ska man dock se till att kunderna även i fortsättningen har möjlighet att besöka polisinskrivningarna personligen, eftersom alla sökande inte har möjlighet, kunnande eller intresse att sköta ärenden elektroniskt.

RP 266/2016 rd

De föreslagna reformerna av vapentillståndsförfarandet gör tillståndsförfarandet snabbare. Ibruktageandets av elektroniska tjänster liksom också begränsningen av skyldigheten att visa upp vapen och slopandet av lämplighetstestet minskar de personliga besöken. Ett vapen ska för närvarande visas upp för polisen i samband med förvärvet och vanligen också i samband med ansökan om parallelltillstånd och i vissa fall även i samband med ansökan om vapenpass. Sådana uppvisanden görs ca 30 000 gånger om året. Det är svårt att göra en exakt uppskattning av hur mycket uppvisandet av vapen minskar. När uppvisande av vapen som förvärvats av en vapennäringsidkare enligt skjutvapenlagen är undantaget och inte regeln, kan det dock bedömas att uppvisandet minskar avsevärt.

Ansökningar som inlett elektroniskt kan också arkiveras elektroniskt, vilket är snabbare än arkiveringen av pappersdokument. Arkiveringen av pappersdokument kräver fysiskt lagringsutrymme till skillnad från den elektroniska arkiveringen.

Behandlingen av vapentillståndsärenden kräver mindre tid av personalen vid polisinsrättningarna i och med att tillståndsförfarandet förenklas och behovet av personliga besök minskar. Vid polisen används 119 årsverken till skjutvapenärenden. En mindre del av tjänstemännens arbetstid går åt till behandling av tillståndsärenden när vapenregistersystemet blir elektroniskt i fråga om både kundbetjäning och arkivering. Den personalresurs som sparas in vid polisen uppskattas till 5 årsverken när alla de föreslagna reformerna har genomförts.

Ett snabbare och mer flexibelt tillståndsförfarande kan uppmuntra till fler ansökningar om vapentillstånd. Eftersom förutsättningarna för beviljande av tillstånd förblir oförändrade är det osannolikt att ett smidigare tillståndsförfarande leder till en betydande ökning av tillståndsansökningar.

Slopandet av kravet på att ärenden ska skötas på hemorten innebär att ansökan om vapentillstånd kan inledas på vilken polisinsrättning som helst. I praktiken kan sökanden vilja lämna in ansökan t.ex. på polisinsrättningen på den ort där sökanden arbetar eller t.ex. har sin sommarstuga. Sökanden har emellertid inte rätt att välja vilken polisinsrättning som avgör ansökan, utan ansökan kan t.ex. till följd av en anhopning av ärenden riktas till en annan polisinsrättning. Slopandet av kravet på att ärenden ska skötas på hemorten kan leda till att fler ansökningar lämnas in på polisinsrättningarna i huvudstadsregionen, eftersom många som bor i kranskommunerna pendlar till sitt arbete i huvudstadsregionen. Möjligheten att inleda sitt ansökningsärende elektroniskt minskar däremot antalet ansökningar som inleds genom ett personligt besök på en polisinsrättning.

Slopandet av lämplighetstestet sparar på polisens resurser, eftersom tester inte längre behöver ordnas. I det föreslagna vapentillståndsförfarandet riktas övervakningen av tillstånd i allt högre grad till riskgrupper, vilket gör förfarandet smidigare och snabbare för vanliga hobby-skyttar. Säkerheten i fråga om hanteringen av vapen kan antas bli bättre, eftersom polisens resurser tydligare kan riktas till övervakning av riskgrupper.

Det faktum att en vapensamlare nu blir tvungen att ansöka om vapentillstånd också för skjutvapen och vapendelar som omfattas av samlingsplanen eller att under vissa förutsättningar göra en anmälan till polisen om förvärvade vapendelar gör tillståndsmyndighetens uppgift lättare och minskar risken för missbruk. Enligt förslaget ges vapensamlare en övergångsperiod för att ansöka om vapentillstånd för de skjutvapen, effektiva luftvapen och vapendelar för vilka samlarna vid ikraftträdandet av lagen inte har ett tillstånd som berättigar till innehav och att till polisen anmäla de vapendelar som samlaren innehar med stöd av en rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande delar.

Slopandet av rätten att föra register leder till en ökning av de ansökningar om vapentillstånd som lämnas in av vapensamlare under övergångsperioden, vilket bidrar till att öka arbetsmängden vid polisinrättningarna. Till följd av de föreslagna reformerna kommer antalet anmälningar om vapendelar och antalet uppvisanden av vapendelar som sker på tillståndsmyndighetens begäran att öka.

Antalet vapensamlare som av Polisstyrelsen på ansökan beviljats rätt att föra register över skjutvapen är för närvarande ca 350 och varje samlare med denna rätt innehar flera vapen som finns i registret och för vilka samlaren saknar tillstånd som berättigar till innehav. När det gäller vapendelar som innehas av samlare är det svårt att bedöma hur stora mängder vapendelar som för närvarande finns införda i register eller som inte finns antecknade över huvud taget, eftersom samlarna i stället för att ansöka om förvärvs- och innehavstillstånd har kunnat föra in vapendelarna i sitt register eller, om samlaren haft rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande delar, har register inte behövt föras eller tillstånd ansökas. Det finns totalt omkring 1 500 vapensamlare.

I propositionen föreslås det att bestämmelser om när ett ärende som gäller återkallelse av tillstånd ska inledas tas in i skjutvapenlagen. Ändringen förtydligar i vilka situationer en återkallelse av tillstånd ska inledas och polisen ska fatta beslut om temporärt omhändertagande av vapen och gör det därigenom lättare att avgöra i hurdana situationer en återkallelse ska inledas.

3.3 Samhälleliga konsekvenser

Genom ändringarna görs vapentillståndsförfarandet avsevärt smidigare och genomförs regeringsprogrammets mål om att minska den administrativa bördan. Vapentillståndsförfarandet blir efter ändringarna mycket mer flexibelt än för närvarande, eftersom tillstånd i vissa fall helt och hållet kan ansökas elektroniskt. Behovet av personliga besök minskar avsevärt också i och med att lämplighetstesterna slopas och skyldigheten att visa upp vapen begränsas.

Riskerna i anknytning till elektroniska tjänster har bedömts i samband med planeringen och genomförandet av ändringarna i passförfarandet. Hittills har man inte upptäckt några särskilda problem eller något missbruk. Man har kunnat försäkra sig om förfarandets tillförlitlighet och säkerhet bl.a. genom att myndigheterna fått anvisningar och utbildning samt genom fortlöpande övervakning av eventuella störningssituationer.

Ett snabbare och mer flexibelt tillståndsförfarande kan uppmuntra till fler ansökningar om vapentillstånd. Antalet tillståndsansökningar har faktiskt minskat under de senaste åren. Antalet personer som har skjutvapen och jakt som hobby har minskat bl.a. eftersom det inte har kommit till nya utövare av hobbyerna i takt med att äldre utövare lagt av. Om antalet tillståndsansökningar ökar beror det mest sannolikt på att personer som sedan gammalt har innehavstillstånd förvärvar fler vapen. Det är emellertid osannolikt att ett smidigare och elektroniskt tillståndsförfarande i sig leder till att antalet tillståndsansökningar ökar betydligt, eftersom förutsättningarna för beviljande av tillstånd inte ändras och det vapen som förvärvas ska lämpa sig väl för användningssyftet. De föreslagna ändringarna bidrar inte till att göra det lättare att få vapentillstånd, även om förfarandet blir smidigare och snabbare.

Det att vapensamlare enligt förslaget ska ansöka om vapentillstånd för vapen och vapendelar och att under vissa förutsättningar göra en anmälan om vapendelar som de innehar kan leda till att samlandet minskar. Enligt gällande lagstiftning har samlare varit skyldiga att ansöka om förvärvstillstånd för vapen som ingår i deras samlingsplan, så följaktligen är kravet på att ansöka om vapentillstånd inte en så stor förändring när det gäller vapen. Förändringen är större när det gäller vapendelar. I fråga om dem har vapensamlare antingen kunnat föra register eller

ansöka om tillstånd och under vissa förutsättningar har samlarna inte ens behövt föra register eller ansöka om innehavstillstånd eller behövt göra en anmälan till polisen. Kostnaderna för anskaffning av vapen, effektiva luftvapen och vapendelar kommer i och med reformen sannolikt att öka för de samlare som har fört register i stället för att ansöka om innehavstillstånd. Reformen innebär ett behov att göra ändringar i inrikesministeriets förordning om polisens avgiftsbelagda prestationer. Den föreslagna ändringen har konsekvenser för brottsbekämpningen, eftersom de vapen och vapendelar som innehåses av samlare efter ändringen på ett mer täckande sätt än tidigare kommer att finnas i polisens kännedom och under polisens övervakning.

3.4 Konsekvenser för miljön

I propositionen föreslås det att tillståndsförfarandet görs elektroniskt, vilket innebär att även vapentillståndskortet i framtiden är elektroniskt, men på begäran får tillståndshavaren dock ett tillståndskort. Det är sannolikt att många tillståndshavare väljer ett elektroniskt tillstånd i stället för tillståndskort, varvid tillverkningen av kort minskar. Då antalet kort som tillverkas minskar, minskar också energianvändningen och råvaruförbrukningen i anslutning till tillverkningen av kort. Samtidigt minskar mängden avfall av kort vars giltighetstid har gått ut.

I propositionen föreslås det att kravet på att tillstånd om förvärv och innehav av vapen och vapendelar ska ansökas personligen vid polisinrättningen slopas. I fortsättningen kan ansökan lämnas in genom ett personligt besök på polisinrättningen men också med hjälp av elektroniska tjänster eller t.ex. genom att ansökan lämnas in till polisinrättningen via e-post eller post. Lämplighetstestet slopas och skyldigheten att visa upp vapen begränsas till vissa fall i stället för att alla förvärvade vapen ska visas upp. Förslagen innebär att behovet av personliga besök på polisinrättningen minskar, vilket bidrar till att minska trafiken till polisinrättningar i vapentillståndsärenden.

3.5 Konsekvenser för företagen

År 2015 fanns det sammanlagt 890 näringstillstånd i vapenbranschen i Finland. Av innehavarna av näringstillstånd var antalet företag med FO-nummer 468 och resten, sammanlagt 16, var andra näringsidkare. Det fanns 397 näringstillstånd i vapenbranschen, 149 tillstånd för tillverkning och 168 tillstånd för reparation och modifiering. År 2015 fanns det sammanlagt 13 skjutbanetillstånd, 92 utbildningstillstånd och 71 tillstånd för handel med patroner. Det finns inga statistiska uppgifter om vapennäringsidkarnas genomsnittliga försäljningsvolym. Försäljningsvolymen är enligt polisens uppgifter ändå rätt liten, i genomsnitt högst ett tiotal vapen per vecka.

För vapennäringsidkare kan skyldigheten att anmäla identifieringsuppgifter om skjutvapen och vapendelar till vapenregistersystemet föranleda kostnader, om vapennäringsidkaren inte sedan tidigare har en dator och behövliga program. Vapennäringsidkare är dock enligt den gällande skjutvapenlagen skyldiga att föra register i princip över samma uppgifter som vapennäringsidkare i framtiden enligt förslaget ska göra en elektronisk anmälan om till polisens vapenregistersystem.

I praktiken föranleds vapennäringsidkare extra arbete för anmälningsskyldigheten under den tid man inför de elektroniska tjänsterna i polisens vapenregistersystem och identifieringsuppgifterna och patronförråden första gången ska anmälas till polisens vapenregistersystem. Eftersom projektet med att reformera vapenregistersystemet pågår, är det för tillfället omöjligt att bedöma hur mycket tid som går åt till att göra den i 25 § föreslagna anmälan om identifieringsuppgifterna om ett enskilt föremål till vapenregistersystemet. Avsikten är emellertid att det nya systemet ska vara så enkelt och tydligt för användaren som möjligt och att det ska vara

snabbt och lätt att mata in uppgifterna. Polisstyrelsen utreder i samband med reformen av vapenregistersystemet möjligheten att göra elektroniska massöverföringar av de uppgifter som finns i vapennäringsidkarnas register innan de elektroniska tjänsterna tas i bruk i december 2018 för att på det sättet minimera arbetsmängden för vapennäringsidkarna. En sådan massöverföring kan t.ex. göras så att vapennäringsidkaren skickar registret till polisen i elektronisk form, varifrån uppgifterna förs in i polisens vapenregistersystem.

En elektronisk anmälan till vapenregistersystemet och elektroniska register förenklar i praktiken speciellt återförsäljarnas arbete, eftersom en anmälan om överlåtelse efter det att identifieringsuppgifterna en gång har matats in i vapenregistersystemet är mycket enkel då uppgifterna bara överförs till förvärvarens vapentillstånd. En elektronisk anmälan undanröjer behovet att göra samma anteckning om identifieringsuppgifter flera gånger.

För privata och kommunala museer som har fört register över vapen, vapendelar och effektiva luftvapen de förvärvat leder förslaget till att den administrativa bördan ökar något i och med att museerna blir tvungna att ansöka om vapentillstånd för dessa vapen. Enligt förslaget ska det för ansökan om vapentillstånd ges en övergångsperiod på ett år under vilken tid man avgiftsfritt kan ansöka om tillstånd för vapen, vapendelar och effektiva luftvapen som förvärvats före lagändringen. För de museer som tidigare utnyttjat rätten att föra register blir ansökan om vapentillstånd dyrare i fortsättningen eftersom förvärvstillstånd för vapensamlare för närvarande har varit förmånligare för samlare som för register än ett vanligt förvärvs- och innehavstillstånd, och museerna har under vissa förutsättningar inte behövt ansöka om tillstånd för innehav eller göra en i skjutvapenlagen avsedd anmälan om vapendelar som de förvärvat.

I och med det elektroniska tillståndsförfarandet införs vid sidan av tillståndskort ett elektroniskt tillståndskort. Om allt fler tillståndshavare väljer elektroniskt tillstånd framför tillståndskort, kommer antalet kort som beställs av korttillverkaren att minska, vilket minskar korttillverkarens inkomster för kortbeställningar.

4 Beredningen av propositionen

4.1 Beredningskedan och beredningsmaterial

Inrikesministeriet tillsatte i januari 2011 ett projekt för att bereda en strategi för polisens tillståndsförvaltning. Ett syfte med projektet var att utarbeta en heltäckande strategi för polisens tillståndsförvaltning i vilken utvecklingen när det gäller de viktigaste tillståndsärenden som hör till polisens behörighet och deras betydelse för polisens uppgifter 2020 beskrivs. Ett syfte med projektet var också att samordna personalresurserna inom polisens tillståndsförvaltning, sätten att producera tjänster inom förvaltningen och volymerna av tillståndsärendena och övervakningen av tillstånd. I detta syfte utvärderades inom ramen för projektet bl.a. elektroniska tjänster som ett sätt att producera tjänster samt övrig utveckling av tillståndsförvaltningen t.ex. med tanke på strategier gällande kundservice, personal, verksamhetsställen och informationsförvaltning. Strategin för polisens tillståndsförvaltning (Inrikesministeriets publikationer 7/2012) utarbetades tillsammans med Polisstyrelsen.

I mars 2014 tillsatte Polisstyrelsen en arbetsgrupp för att se över och utveckla kvaliteten och smidigheten i ärenden som gäller tillstånd för skjutvapen, särskilt när det gäller den totala behandlingstiden för tillståndsärenden och den process som sker via kundgränssnittet. Arbetsgruppen ansåg i sin rapport i december 2014 att skjutvapenlagen kräver en totalreform eller åtminstone en total översyn av vapentillståndsförfarandet. Arbetsgruppen föreslog särskilt att lämplighetstestet slopas, att expertservice endast ges på tidsbeställning, att elektroniska tjänster införs och att kravet på att sköta ärenden på boningsorten slopas.

Polisstyrelsen tillsatte i april 2015 en arbetsgrupp för att se över behovet att utveckla vapentillståndsförfarandet och att skapa en målbild för tillståndsförfarandet. Arbetsgruppen lämnade sin utredning till inrikesministeriet i maj 2015. Arbetsgruppen föreslog att möjligheten att inleda ärenden elektroniskt tas i bruk, att elektroniska tjänster införs och att kravet på att ärenden ska skötas på hemorten, lämplighetstestet och skjutvapentillståndets specificering enligt vapen slopas. Arbetsgruppen föreslog att skjutvapen ska införas i register redan innan innehavstillstånd meddelas för dem. I utredningen konstateras att säkerheten i fråga om vapen dock inte får försämrats i och med reformerna.

Inrikesministeriet ordnade ett samråd om revideringen av vapentillståndsförfarandena den 26 november 2015. Vid samrådet presenterades de planerade ändringsförslagen och hördes intressentgrupper och centrala organisationer inom vapenbranschen. Vid samrådet understödde företrädarna för organisationerna inom vapenbranschen en reform av vapentillståndsförfarandet. En del organisationer önskade delta i arbetet med reformen.

Inrikesministeriet tillsatte den 3 december 2015 ett projekt för att revidera förfarandet för skjutvapentillstånd. Projektets ledningsgrupp utgjordes av ledningsgruppen för inrikesministeriets polisavdelning. Uppgiften var att bereda en reform av den lagstiftning som gäller vapentillståndsförfarandet i form av en regeringsproposition. Avsikten var att under projektets gång utreda och presentera motiverade förslag i synnerhet till ibruktagande av elektroniska tjänster, minskande av personliga besök, slopande av kravet på att ärenden ska skötas på hemorten, begränsning av uppvisandet av vapen, ersättande av lämplighetstest med effektiviserad övervakning och förfarandet för återkallelse av vapentillstånd.

Projektet har hört organisationer som företräder vapennäringsidkare, organisationer för vapenintresserade och andra intressentgrupper. Vapenorganisationerna inbjöds till ett möte den 8 juni 2016 där de reformförslag som tagits fram i projektet presenterades. Företrädarna för organisationerna förhöll sig i huvudsak positivt till ändringsförslagen och det var närmast förslaget om ändring av vapensamlares rätt att föra register som väckte kritik. En del av företrädarna för organisationerna ville att ett slitet, använt vapen ska kunna bytas ut mot ett likadant, nytt vapen, t.ex. med hjälp av ett anmälningsförfarande.

4.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Utkastet till regeringsproposition sändes för utlåtande den 30 juni 2016 och yttrande begärdes av 37 remissinstanser. Yttrande gavs av 32 remissinstanser och de var följande: Ampumaharrastusfoorumi, Asealan Elinkeinonharjoittajat ry, Asehistoriallinen Yhdistys Arma Polaris Oulu ry, Asehistorian Liitto ry, Asekauppiainden Liitto ry, riksdagens biträdande justitieombudsman, Firearms United Finland, jord- och skogsbruksministeriet, Försvarsgillenas förbund rf, Försvarsutbildningsföreningen, Forststyrelsen, NRA Kansallinen kivääriyhdistys ry, justitieministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, Polisstyrelsen, försvarsministeriet, Reserviläisliitto - Reservin Aliupseerien Liitto - Reservistförbundet - Reservunderofficersförbundet ry, Reserviläisurheiluliitto ry, social- och hälsovårdsministeriet, Krigsmuseet, Suomen Ampumahiihtoliitto ry, Suomen Ampumaurheiluliitto ry, Suomen Asehistoriallinen Seura ry, Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund ry, Finlands museiförbund rf, Suomen Rauhanliitto - Finlands Fredsförbund ry, Finlands Fredsbevararförbund rf, Suomen Reserviupseeriliitto - Finlands Reservofficersförbund ry, Finlands viltcentral, De Hundras Kommitté i Finland rf, Tullen samt arbets- och näringsministeriet.

Gränsbevakningsväsendet, Institutet för hälsa och välfärd, utrikesministeriet, justitiekanslern i statsrådet och miljöministeriet hade inget att påpeka eller kommentera om utkastet.

Rent allmänt ansågs de ändringar som föreslogs i utkastet till regeringsproposition i regel vara goda och värda att understöda. Övergången från tvåstegsförfarandet för tillstånd som berättigar till förvärv och innehav till ett vapentillståndsförfarande, ibruktagande av elektroniska tjänster, slopandet av skyldigheten att sköta ärenden på hemorten och lämplighetstest samt begränsningen av skyldigheten att visa upp vapen ansågs vara positiva förändringar jämfört med förfarandet enligt den gällande skjutvapenlagen.

Riksdagens biträdande justitieombudsman ansåg att det i motiveringen till propositionen inte anges, om det är möjligt att utveckla och förbättra lämplighetstestets användbarhet. Finlands Fredsförbund och De Hundras Kommitté i Finland ansåg att lämplighetstestet inte ska slopas. När det gäller förslaget om att slopa lämplighetstestet har propositionen preciserats när det gäller orsakerna till att det inte är ändamålsenligt att utveckla testet.

I flera av vapenorganisationernas remissyttranden framfördes önskemål om en övergång till ett system med vapenkonto där ett enda tillstånd berättigar till förvärv och innehav av flera vapen. Flera vapenorganisationer önskade införa ett förfarande där ett gammalt vapen kan bytas ut mot ett nytt t.ex. med hjälp av ett lätt anmälningsförfarande, utan en ansökan om vapentillstånd. Vid beredningen av propositionen har det tillståndsförfarande där förutsättningarna för beviljande av tillstånd kontrolleras i samband med varje vapen som förvärvas ansetts vara det bästa.

Utkastet till proposition innehåller ett förslag till begränsning av skyldigheten att visa upp vapen. Enligt det omfattas i regel inte heller ett skjutvapen, en vapendel och ett effektivt luftvapen som överförs genom överlåtelse mellan privatpersoner av skyldigheten, om överlåtarens tillstånd som berättigar till innehav har beviljats 2000 eller senare. De ändringsförslag som gäller en begränsning av skyldigheten att visa upp vapen understöddes av andra remissinstanser än fredsorganisationerna, som ansåg att skyldigheten att visa upp vapen eller vapendelar visserligen kan anses som onödig reglering, men att den ändå är ett sätt att övervaka vapentillståndet och i synnerhet att ett lagligen förvärvat vapen inte har modifierats. I den fortsatta beredningen har det ansetts att den föreslagna begränsningen av skyldigheten att visa upp vapen minskar onödiga besök och att säkerheten i fråga om hanteringen av vapen inte äventyras till följd av begränsningen eftersom polisen alltid kan begära att ett vapen visas upp.

I många remissyttranden ansågs det att rätten för vapensamlare att föra register över sina vapen och vapendelar bör hållas kvar i skjutvapenlagstiftningen. Undervisnings- och kulturministeriet föreslog att det bör övervägas om museer i framtiden endast omfattas av anmälnings-skyldighet för skjutvapen eller vapendelar som förvärvas till museets samling. I och med att förhandlingarna om ändringen av skjutvapendirektivet framskrider är det i praktiken uppenbart att vapensamlare börjar omfattas av direktivets tillämpningsområde, varvid förändring av register frångås. Om rätten för vapensamlare att föra register inte slopas i enlighet med propositionen, blir frågan aktuell igen när ändringen av skjutvapendirektivet införlivas i den nationella lagstiftningen. Tiden för införlivande i den nationella lagstiftningen är enligt det utkast till ändring av skjutvapendirektivet som går till röstning i Europaparlamentet 15 månader. Den övergångsperiod på ett år som föreslås i propositionen för vapensamlare att sköta tillstånds- och anmälningsärenden gällande vapen och vapendelar är inte möjlig, om ändringen görs först i samband med genomförandet av direktivet. Även i övrigt är tanken med propositionen att frångå det nuvarande tvåstegsförfarandet för förvärv och innehav och att övergå till ett smidigare och enklare vapentillståndsförfarande. I samband med den fortsatta beredningen ansågs det att också övergången till ett nytt vapentillståndsförfarande talar för att det i skjutvapenlagen inte ska kvarstå ett separat tillståndsförfarande för en viss grupp.

Polisstyrelsen, Finlands Fredsförbund och De Hundras Kommitté i Finland ansåg i sina remissyttranden att den föreslagna tidsfristen på två år för rätten att förvärva ett vapen är alltför

lång. Polisstyrelsen föreslog att förvärvsrätt i regel beviljas för ett år, men att förvärvsrätten av särskilda skäl kan beviljas för två år. Ett särskilt skäl kan t.ex. vara att det tar lång tid att tillverka vapnet eller beställa det utomlands ifrån eller att den vapenmodell som förvärvas är exceptionellt ovanlig. Propositionen har efter remissen ändrats så att huvudregeln är att förvärvsrätt beviljas för högst ett år och av särskilda skäl för högst två år.

Riksdagens biträdande justitieombudsman ansåg att det är motiverat att det i lagen föreskrivs om kriterierna för inledande av prövning av återkallelse av vapentillstånd. I yttrandena konstaterades det att det samtidigt ska bedömas om det är motiverat alltid göra ett temporärt omhändertagande om en återkallelse av tillståndet har inletts. Om praxis i fråga om lagens tillämpning verkar innebära att påföljden är en varning, så kan man ha en motivering också för att temporärt omhändertagande inte behövs. Vid beredningen av propositionen har det ansetts att den myndighet som verkställer återkallelsen ännu inte i samband med att återkallelsen inleds kan veta om påföljden blir varning. För att säkerställa säkerheten i fråga om hanteringen av vapen är det viktigt att temporärt omhändertagande görs efter det att ärendet om återkallelse har inletts.

Riksdagens biträdande justitieombudsman ansåg att det i situationer där polisen i icke-brådskande fall omhändertagit skjutvapen i utrymmen som omfattas av hemfriden har förekommit flertydighet och att det inom polisförvaltningen rått oklarhet om vad polisens befogenheter grundar sig på. Eftersom det är fråga om åtgärder som påverkar den i grundlagen skyddade hemfriden är det enligt riksdagens biträdande justitieombudsmans åsikt motiverat att precisera lagstiftningen till denna del. Enligt yttrandet kan denna precisering göras genom att det föreskrivs att polisen har rätt att för temporärt omhändertagande få tillträde till ett utrymme eller en annan plats som omfattas av hemfrid eller offentlig frid eller till en annan plats som allmänheten inte har tillträde till. I den fortsatta beredningen har i propositionen tagits in ett förslag till ändring av polislagen som gäller temporärt omhändertagande.

Några organisationer anförde i sina yttranden kritik mot att man i propositionen vill utvidga förutsättningarna för återkallelse av tillstånd. I propositionen har det emellertid inte föreslagits ändringar i förutsättningarna för återkallelse av tillstånd, utan de förblir oförändrade.

När det gäller skyldigheten för vapennäringsidkare att göra anmälningar till vapenregistersystemet ansåg några vapenorganisationer att en kriminalisering av försummelsen att göra anmälan inte kan träda i kraft förrän tidigast efter en övergångsperiod på ett år från det att de blivit anmälningsskyldiga. Förslaget innebär i praktiken att vapennäringsidkare inte har något straffrättsligt ansvar för de uppgifter som de anmält till vapenregistersystemet under övergångsperioden, och förslaget beaktades inte i den fortsatta beredningen av propositionen.

Polisstyrelsen ansåg att man vid den fortsatta beredningen av propositionen borde utreda om skyldigheten för vapennäringsidkare att föra register längre är nödvändig när uppgifterna förs in i vapenregistersystemet. Också justitieministeriet ansåg att det finns anledning att överväga förslagets ändamålsenlighet. Vidare ansåg justitieministeriet att kriminaliseringen gällande vapennäringsidkares anmälningsskyldighet i utkastet till proposition överlappar kriminaliseringen gällande deras skyldighet att föra register. I den fortsatta beredningen ansågs det att man frångår vapennäringsidkares skyldighet att föra register, och de uppgifter som ska anmälas till vapenregistersystemet har i propositionen ändrats så att de omfattar alla de uppgifter som vapennäringsidkare tidigare varit skyldiga att registerföra.

Justitieministeriet ansåg att näringsidkare bör ha möjlighet att uppfylla skyldigheten att anmäla identifieringsuppgifter om vapen och vapendelar också t.ex. genom personliga besök på polisens verksamhetsställe. I den fortsatta beredningen av propositionen ansågs det emellertid att det är smidigare att vapennäringsidkarna gör anmälningarna elektroniskt. Genom ändring-

en av kommissionens skjutvapendirektiv blir näringsidkare skyldiga att utan onödiga dröjsmål rapportera sina affärer till tillståndsmyndigheten och myndigheten ska säkerställa att det finns en elektronisk förbindelse för rapporteringen.

Justitieministeriet konstaterade i sitt utlåtande att det enligt motiveringen ska användas stark autentisering vid elektronisk anmälan om uppgifter till polisens vapenregistersystem. Ministeriet ansåg att det med beaktande av 80 § i grundlagen ska föreskrivas i lag om skyldigheten att använda den teknik som krävs för stark autentisering och att man i den fortsatta beredningen ska klargöra de föreslagna bestämmelsernas förhållande till lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster (617/2009). Propositionen har i den fortsatta beredningen preciserats i enlighet med justitieministeriets kommentarer.

Under remissrundan var förslaget om skyldigheten för vapennäringsidkare att göra anmälningar till vapenregistersystemet förenat med en tidsfrist på 30 dagar inom vilken anmälan skulle göras. I den fortsatta beredningen har det ansetts att denna tid är onödigt lång. Enligt skjutvapendirektivet kommer näringsidkare att bli skyldiga att utan onödiga dröjsmål rapportera transaktioner till myndigheten. I den fortsatta beredningen har tidsfristen för anmälan till vapenregistersystemet ändrats så att den enligt propositionen är 10 dagar.

Försvarsministeriet konstaterade i sitt yttrande att det bör beaktas att den elektroniska anmälingsskyldighet som avses i 25 § i skjutvapenlagen inte ska gälla försvarsmaktens vapen, även om de har lagrats hos vapennäringsidkare för återförsäljning. Skjutvapenlagen tillämpas inte på försvarsmaktens vapen. Vapennäringsidkare ska emellertid i samband med överlåtelse av försvarsmaktens vapen meddela identifieringsuppgifter om dessa vapen till polisens vapenregistersystem och i samband med överlåtelsen anteckna uppgifterna i vapentillståndshavarens tillstånd i vapenregistersystemet.

Forststyrelsen konstaterade att den bestämmelse i skjutvapenlagen som gäller övervakning bör förtydligas så att också Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakare övervakar efterlevnaden av lagen. Jakt- och fiskeövervakarna utför i nuläget största delen av övervakningen av jaktvapen. Förslaget har inkluderats i propositionen i den fortsatta beredningen.

Några organisationer föreslog att det för påvisande av aktivt utövande av hobbyskytte ska räcka med ett års regelbundet utövande och att värnplikten i sin helhet ska tillgodoräknas i tiden. I fråga om parallelltillstånd och gassprayer föreslog några organisationer att tillstånden ska meddelas för tio år åt gången. I propositionen föreslås inga ändringar vare sig i hur länge man ska ha utövat skytte eller i giltighetstiden för parallelltillstånd eller tillstånd för gassprayer, de förblir som i gällande lag.

Arbets- och näringsministeriet ansåg i sitt yttrande att det i propositionen endast redogjordes ytligt för ändringarnas konsekvenser för vapennäringsidkare, och att konsekvensbedömningen bör fördjupas. Yttrandet har beaktats i propositionens bedömning av konsekvenserna för företagen.

Det har gjorts ett sammandrag av remissyttrandena.

5 Samband med andra propositioner

Europeiska kommissionen har lämnat ett förslag till ändring av skjutvapendirektivet som torde godkännas officiellt våren 2017. Förslaget innehåller bl.a. ändringsförslag gällande vapentillståndsförfarandet som, om de genomförs, leder till ändringsbehov i skjutvapenlagen. Förslaget om ändring av skjutvapendirektivet och de förhandlingar som pågår om det har så långt möjligt beaktats i beredningen av propositionen.

RP 266/2016 rd

Propositionen innehåller inga ändringsförslag som direkt hänför sig till en eventuell ändring av skjutvapendirektivet, men ett godkännande av direktivförslaget kan leda till ytterligare behov av ändringar i den lagstiftning som gäller vapentillståndsförfarandet.

Vid inrikesministeriet pågår ett projekt om en reform av lagstiftningen om polisens behandling av personuppgifter som inleddes den 28 januari 2016. Projektet har till uppgift att bereda en totalreform av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet så att den motsvarar Europeiska unionens dataskyddslagstiftning som håller på att reformeras. I reformen beaktas de strukturella och innehållsmässiga anmärkningar som riksdagen har gett angående den gällande lagstiftningen, inklusive utveckling av tillsynen över polisens register. Också de centrala brottsbekämpningsbehov som förändringarna i omvärlden ger upphov till samt de krav som de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna ställer kommer att beaktas. Avsikten är att den regeringsproposition som bereds inom projektet ska lämnas till riksdagen under höstsessionen 2017 och att ändringarna ska träda i kraft sommaren 2018. Totalreformen av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet har beaktats i propositionen och de föreslagna ändringarna är förenliga med de omarbetade bestämmelserna om behandling av personuppgifter och med EU:s allmänna dataskyddsförordning.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Skjutvapenlagen

1 §. Tillämpningsområde. Paragrafens 2 mom. gäller undantag från tillämpningsområde för gassprayer och effektiva luftvapen. Paragrafens 2 mom. ändras så, att hänvisningarna till de paragrafer, som ska upphävs, stryks och det i momentet i fråga om gassprayer tas in hänvisningar till de nya paragraferna som gäller tillståndförfarandet.

12 §. Modifiering av skjutvapen och vapendelar. Enligt 1 mom. avses med modifiering av ett skjutvapen en åtgärd till följd av vilken vapentypen, funktionssättet eller kalibern ändras eller ett annat vapen än ett fickvapen blir ett fickvapen. Paragrafens 2 mom. gäller modifiering av en vapendel. Med modifiering av en vapendel avses en sådan åtgärd på en vapendel till följd av vilken skjutvapnet ändras på ett sätt som nämns i 1 mom., om delen i fråga fästs på vapnet.

Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 3 mom. som gäller temporär modifiering av ett vapen. Med temporär modifiering av ett skjutvapen avses en åtgärd som leder till att vapentypen, funktionssättet eller kalibern ändras tillfälligt när ett vapens pipa eller slutstycke eller vardera byts. Genom ändringen förtydligas nuläget eftersom det i skjutvapenlagen inte finns några bestämmelser om temporär modifiering av ett vapen.

18 §. Tillståndsplikt. I paragrafen ändras 1 mom. 2 punkten enligt vilken det krävs tillstånd enligt skjutvapenlagen för reparation och modifiering av skjutvapen och vapendelar. Punkten ska preciseras så att det inte krävs tillstånd för temporär modifiering av en enskild persons vapen med vapendelar som innehåser med stöd av tillstånd för innehav av vapendelar.

Jägarna och sportskyttarna i Finland innehar tusentals skjutvapen som är konstruerade så att man genom att byta ett vapens pipa eller slutstycke kan ändra vapnets kaliber eller vapentypen. De största inhemska vapentillverkarna har redan från och med 80-talet producerat denna typ av skjutvapen, och när enskilda personer har beviljats tillstånd för dessa vapen har man varit medveten om att vapnen i praktiken kommer att ändras tillfälligt på det sätt som situationen kräver. Trots att det i nuläget för ändring av kalibern eller vapentypen i princip krävs ett separat tillstånd varje gång har polisinsrättningarna inte ingripit i detta, och tillstånd har medvetet beviljats för kombinationer av dessa vapen och vapendelar fastän man redan vid handläggningen av ansökan har känt till en planerad temporär modifiering.

Dessutom har tillverkningen av dessa modifierbara vapen ökat kraftigt t.ex. i Sverige och på andra håll i Europa där den lokala lagstiftningen har begränsat antalet skjutvapen som en person får inneha. Också i Finland har utbudet av dessa vapen varit relativt stort redan under flera års tid och kommer sannolikt att öka i framtiden. Den reviderade skjutvapenlagen som innehåller strängare krav på förvaring i fråga om antalet skjutvapen som förvaras kan medföra att efterfrågan på dessa skjutvapen ökar.

För att säkerställa allmän ordning och säkerhet ska temporär modifiering dock kunna utföras endast med en sådan vapendel för vilken personen har tillstånd. Den som beviljar tillstånd kan således redan vid tillståndsprövningen bedöma det användningssyfte som sökanden anger, hur det eventuellt modifierade vapnet lämpar sig för användningssyftet samt andra omständigheter som ska beaktas vid tillståndsprövningen.

Värt att notera är också att den modifiering som avses i denna paragraf faktiskt ska vara temporär. Till exempel i situationer där en sökande avstår från vapendelar som nämns i det ursprungliga tillståndet så att de vapendelar som innehas av sökanden inte längre kan sättas ihop till ett helt skjutvapen som nämns i tillståndet är det inte längre fråga om temporär modifiering.

Till paragrafen fogas ett nytt 3 mom. enligt vilket Polisstyrelsen bestämmer hur tillståndshandlingarna ska utformas. Motsvarande bestämmelse om utformningen av tillståndshandlingar finns även i 38 § 3 mom. i passlagen (671/2006) och i 111 § 3 mom. i lagen om privata säkerhetstjänster (1085/2015). I 35 § i lagen om identitetskort (663/2016), som träder i kraft i januari 2017, anges det också att Polisstyrelsen bestämmer om utformningen av identitetskort och om övriga omständigheter som hänför sig till tillverkningen av identitetskort. Genom tillägget fastställs att det är Polisstyrelsen som är behörig att besluta om hur tillståndshandlingarna utformas, och inte t.ex. någon annan myndighet.

19 §. Undantag från tillståndsplikten. Det föreslås att 1 mom. 3 punkten upphävs. Enligt den punkten är innehav av skjutvapen samt förvärv och innehav av vapendelar, om förvärvaren eller innehavaren är en vapensamlare som för föreskrivet register inte beroende av tillstånd. En vapensamlares möjlighet att föra ett register i stället för att ansöka om ett tillstånd som berättigar till innehav ska slopas, vilket innebär att inte heller undantag från tillståndsplikten längre är möjligt. En vapensamlare ska ansöka om vapentillstånd också för skjutvapen och vapendelar som ingår i samlarens plan för vapensamlande eller i vissa fall göra en anmälan till polisen om en vapendel som samlaren förvärvat. Att vapensamlares rätt att föra register slopas underlättar övervakningen av tillstånd. Det förslag till ändring av skjutvapendirektivet som är under arbete innehåller ett förslag om att vapensamlare ska omfattas av direktivet.

25 §. Anmälan till vapenregistersystemet. Paragrafen ändras så att skyldigheten att föra register slopas. I stället för bestämmelser om denna skyldighet ska i paragrafen i fortsättningen finnas bestämmelser om vapennäringsidkares skyldighet att till polisens vapenregistersystem med hjälp av elektroniska tjänster anmäla identifieringsuppgifter om ett skjutvapen eller en vapendel som de innehar. Anmälningsskyldigheten gäller skjutvapen och vapendelar som en vapennäringsidkare innehar och som vapennäringsidkaren har fört in, överfört, tillverkat, modifierat eller förvärvat. Anmälningsskyldigheten gäller också de vapen och vapendelar samt effektiva luftvapen och gassprayer som en annan vapennäringsidkare överlätit. Anmälningsskyldigheten gäller dessutom patronlager som innehas av en vapennäringsidkare. Paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar innehållet.

När det gäller ett skjutvapen är identifierande uppgifter typ, funktionssätt och kaliber, tillverkningsmärkning eller tilläggsmärkning samt, om de är kända, fabriksmärke, modell eller modellnummer samt serienummer eller identifieringsnummer och när det gäller vapendelar antal, slag, pipans eller eldrörets kaliber, tillverkningsmärkning eller tilläggsmärkning samt, om de är kända, fabriksmärke, modell eller modellnummer och serienummer. När det gäller effektiva luftvapen anmäls pipans minsta inre diameter samt, om de är kända, fabriksmärke, modell eller modellnummer samt serienummer eller identifieringsnummer. När det gäller gassprayer anmäls antal, slag och gaskoncentration.

Närmare bestämmelser om de identifieringsuppgifter som ska anmälas finns i skjutvapenförordningen. Det är i praktiken fråga om samma uppgifter som en vapennäringsidkare är skyldig att föra register över. I fråga om de skjutvapen, vapendelar, effektiva luftvapen och gassprayer som en vapennäringsidkare reparerar eller förvarar gäller anmälningsskyldigheten de föremål som lämnats in till vapennäringsidkaren för reparation eller förvaring. Anmälan ska göras inom 10 dagar från det att ett föremål har kommit i vapennäringsidkarens besittning. Anmälan till polisens vapenregistersystem ska göras med hjälp av elektroniska tjänster. Det elektroniska

anmälningsförfarandet kräver stark autentisering och bestämmelser om detta finns i 119 a § i skjutvapenlagen. Paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar paragrafens innehåll, dvs. rubriken ändras till skyldighet att anmäla identifieringsuppgifter till vapenregistersystemet.

Med tanke på den nya skyldigheten att anmäla identifieringsuppgifter finns det inte längre något behov av att bevara skyldigheten att föra register. I fråga om patroner föreslås att det i den nya 89 a § ska finnas bestämmelser om att en vapennäringsidkare som har rätt att idka handel med eller tillverka vapen är skyldig att anmäla överlåtelse av patroner till polisens vapenregistersystem i samband med vapentillståndsuppgifter.

Identifieringsuppgifter om ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen, en gasspray eller en vapendel ska anmälas till polisens vapenregistersystem när det gäller såväl föremål som förs in och överförs till Finland som föremål som tillverkas och modifieras i Finland. Förslaget till ändring förbättrar övervakningen av vapens, effektiva luftvapens, gassprayers och vapendelars livscykel och uppgifterna om vem som innehar dem, och är en förutsättning för att elektroniska tjänster ska kunna utnyttjas vid förvärv av nya vapen och vid det anslutna utbytet av information mellan en vapennäringsidkare och tillståndmyndigheten.

27 §. Vapenhanteringstillstånd. I 3 mom. nämns lämplighetstest. Eftersom lämplighetstest slopas ska meningen där lämplighetstest nämns strykas.

42 §. Vapentillstånd. Enligt förslaget ska det i 42 § i skjutvapenlagen finnas bestämmelser om vapentillstånd. Ett vapentillstånd är ett tillstånd som berättigar till innehav av ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel, och som kan förenas med rätt att förvärva eller för privat ändamål tillverka eller modifiera ett vapen. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar paragrafens innehåll. Vapentillstånd ska ersätta förvärvs- och innehavstillstånd samt privat tillverkningsstillstånd enligt skjutvapenlagen.

Vapentillstånd meddelas och återkallas av en polisinrättning. I fråga om tillståndsmyndigheten slopas kravet på att ansökan ska lämnas in på hemorten. Vapentillstånd att för privat ändamål förvärva, tillverka eller modifiera ett särskilt farligt skjutvapen och delar till det meddelas och återkallas dock fortfarande av Polisstyrelsen.

Tillståndsansökan ska lämnas till en polisinrättning och ansökan får lämnas in elektroniskt. Det elektroniska ansökningsförfarandet kräver stark autentisering och bestämmelser om detta finns i 119 a § i skjutvapenlagen. Vid sidan av det elektroniska tillståndsförfarandet bevaras möjligheten att lämna in tillståndsansökan till en polisinrättning. Sökanden eller den som är vapenansvarig i en sammanslutning eller stiftelse ska dock på begäran av tillståndsmyndigheten infinna sig personligen vid polisinrättningen. Ett personligt besök vid en polisinrättning är behövt t.ex. i de fall där sökanden intervjuas. Den som ansöker om sitt första tillstånd för vapen ska intervjuas, liksom sökande som återupptar sin vapenhobby efter en längre paus från hobbyen. En person kan kallas till intervju t.ex. också i de situationer där det utifrån uppgifterna i polisens register eller uppgifter som fås från andra myndigheter verkar finnas ett behov av en intervju. En intervju behövs i regel inte i de situationer där en sökande redan från tidigare har ett giltigt tillstånd som berättigar till innehav av ett skjutvapen och ansökan gäller vapentillstånd för samma användningssyfte.

Av särskilda skäl kan ansökan lämnas in också till en finsk beskickning i utlandet. Det kan i praktiken förekomma fall där den som ansöker om tillstånd har förvärvat ett vapen utomlands och behöver ett tillstånd som berättigar till förvärv för att kunna överföra eller föra in vapnet till Finland. Det är också enligt den gällande skjutvapenlagen möjligt att lämna in en ansökan till en finsk beskickning i utlandet.

42 a §. Förförvrsrätt och rätt till privat tillverkning. Till lagen fogas en ny 42 a § som gäller förförvrsrätt och rätt till privat tillverkning. Rätt att för privat ändamål förförvra ett skjutvapen eller en vapendel (förförvrsrätt) eller rätt att för privat ändamål tillverka eller modifiera ett skjutvapen eller en vapendel (rätt till privat tillverkning) ska enligt förslaget meddelas i regel för högst ett år. Av särskilda skäl kan tillstånd meddelas för högst två år. Enligt 46 § i den gällande skjutvapenlagen meddelas förförvrsrättstillstånd för högst sex månader, och en vapensamlare meddelas tillstånd för högst ett år. Förförvrsrättstillstånd för högst sex månader anses som en alltför kort tid, i synnerhet i fråga om de vapen som tillverkas på beställning. Förförvrsrätt som beviljas för högst ett år och av särskilda skäl för högst två år möjliggör i regel en tillräckligt lång tid för att hitta och beställa ett vapen som lämpar sig för användningssyftet. Om ett skjutvapen eller en vapendel som tillverkas eller modifieras privat kan man bli tvungen att förförvra vapendelar som det tar länge att tillverka och leverera. Huvudregeln är att förförvrsrätt och rätt till privat tillverkning ska beviljas för högst ett år. Av särskilda skäl kan förförvrsrätt eller rätt till privat tillverkning beviljas för högst två år t.ex. på grund av att det tar lång tid att tillverka ett vapen eller beställa det från utlandet eller på grund av att den vapentyp som förförvras är exceptionellt ovanlig.

Ett vapentillstånd upphör att gälla om ett skjutvapen eller en vapendel inte har förförvrats under förförvrsrättens giltighetstid eller inte har tillverkats eller modifierats under giltighetstiden för rätten till privat tillverkning. Om ett skjutvapen eller en vapendel inte förförvras, tillverkas eller modifieras under vapentillståndets giltighetstid kan det anses att vapentillståndet inte längre behövs. Den som med stöd av sin förförvrsrätt inte har förförvrat eller med stöd av sin rätt till privat tillverkning inte har tillverkat eller modifierat ett skjutvapen eller en vapendel ska inom 30 dagar från det att tillståndet har upphört att gälla lämna in tillståndbeviset till en polisinsättning, utom i det fall att tillståndet är elektroniskt. I fråga om elektroniska tillståndsbekvis är inlämnande onödigt.

42 b §. Beslut samt giltighetstid och tillståndsvillkor. Till lagen fogas en ny 42 a § som gäller beslut om vapentillstånd, ett tillstånds giltighetstid och tillståndsvillkor. När ett vapentillstånd beviljas i enlighet med ansökan ges sökanden varken ett separat förvaltningsbeslut eller en besväransvisning, utan vapentillståndet utgör ett beslut i ärendet. Om tillståndsmyndigheten ställer villkor för vapentillståndet ska ett beslut fattas om ärendet och en besväransvisning fogas till det.

Vapentillståndet gäller tills vidare, om inte tillståndet av särskilda skäl ska meddelas för viss tid. Det görs inga ändringar i de i 53 § i skjutvapenlagen avsedda grunderna för att bevilja tillstånd för viss tid, såsom det första vapentillståndet för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen, för sport- och hobbysskytte eller för en uppvisning, filminspelning eller annan motsvarande förevisning för högst fem år. För arbete där ett skjutvapen är nödvändigt meddelas tillstånd dock för högst fem år i sänder och tillståndet ska vara i kraft endast så länge som tillståndshavaren innehar arbetsuppgiften i fråga. Vapentillstånd för förvaring och transport av ett hagelgevär, ett gevär, ett salongsgevär eller ett kombinationsvapen som är avsett att innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under en vapentillståndshavares vårdnad ska meddelas för viss tid som går ut senast när den yngsta innehavaren av parallelltillstånd fyller 19 år.

I enlighet med den gällande skjutvapenlagen kan tillståndsmyndigheten förena tillstånd med ett villkor om att det är förbjudet att skjuta med ett skjutvapen som hör till en samling. I ett vapentillstånd som har meddelats för förvaring och transport av ett hagelgevär, ett gevär, ett salongsgevär eller ett kombinationsvapen som innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under en vapentillståndshavares vårdnad ska det tas in ett villkor om att tillståndshavaren inte får skjuta med vapnet.

42 c §. *Anmälan till polisen av identifieringsuppgifter om vapen och vapendelar.* Kravet på att ett skjutvapen eller en vapendel ska visas upp på en polisinskrifning för kontroll ska i huvudsak slopas i fråga om de vapen som åtminstone en gång har visats upp för polisen. Kravet på att visa upp skjutvapen och vapendelar som förvärvats av en vapennäringsidkare som är verksam i hemlandet ska i huvudsak ersättas genom skyldigheten att anmäla identifieringsuppgifter om ett vapen eller en vapendel till polisens vapenregistersystem. Ett vapentillstånd ska kompletteras med identifieringsuppgifter om vapnet eller vapendelen. Komplettering av tillståndet med identifieringsuppgifter om vapnet eller vapendelen ska göras av vapennäringsidkaren med hjälp av elektroniska tjänster, om vapnet eller vapendelen förvärvats av en i 20 § i skjutvapenlagen avsedd vapennäringsidkare. En vapennäringsidkare ska med hjälp av elektroniska tjänster anmäla identifieringsuppgifterna till polisens vapenregistersystem i samband med överlåtelse. Anmälan kräver stark autentisering, dvs. till exempel bankkoder eller mobilcertifikat. Uppgifter om de vapen, vapendelar och effektiva luftvapen som innehas av vapennäringsidkare ska antecknas i polisens vapenregistersystem och genom den elektroniska anmälan som ska göras i samband med överlåtelsen av dem överförs identifieringsuppgifterna till mottagarens vapentillstånd.

Skjutvapen, effektiva luftvapen och vapendelar för vilka tillståndet som berättigar till innehav har beviljats efter 1998 har i regel redan en gång visats upp på en polisinskrifning för kontroll och antecknats i polisens vapenregistersystem. En i Finland verksam vapennäringsidkare är i Finland föremål för tillståndsmyndighetens övervakning. Polisen ska minst en gång per år granska de register som de i området verksamma vapennäringsidkarna för och deras bokföring samt inspektera deras lager och förvaringsutrymmen. Det är därför motiverat att förhålla sig på ett annat sätt till vapen och vapendelar som förvärvats av en i Finland verksam vapennäringsidkare än till vapen och vapendelar som överförs genom överlåtelse mellan enskilda personer eller förvärvats utomlands. Eftersom de vapen, effektiva luftvapen och vapendelar som innehas av en i 20 § i skjutvapenlagen avsedd vapennäringsidkare redan finns i polisens vapenregistersystem är det närmast fråga om en teknisk anmälan om byte av ägare.

Identifieringsuppgifter om ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel som förvärvats av någon annan än en i 20 § i skjutvapenlagen avsedd vapennäringsidkare samt identifieringsuppgifter om ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel som tillverkats eller modifierats privat ska med hjälp av elektroniska tjänster anmälas till vapenregistersystemet av den vapentillståndsinnehavare som förvärvat, tillverkat eller modifierat föremålet eller genom ett besök vid en polisinskrifning inom 30 dagar från förvärvet, tillverkningen eller modifieringen.

Tillståndsmyndigheten ska granska en anmälan om identifieringsuppgifter som gjorts med hjälp av elektroniska tjänster. I skjutvapenförordningen finns närmare bestämmelser om anmälan om identifieringsuppgifter.

42 d §. *Uppvisande av vapen och vapendelar samt tillståndsbevis för polisen.* Ett skjutvapen, en vapendel eller ett effektivt luftvapen som förvärvats av en annan vapennäringsidkare än en i 20 § i skjutvapenlagen avsedd vapennäringsidkare ska visas upp på en polisinskrifning inom 30 dagar för förvärvet, tillverkningen eller modifieringen, om överlåtaren innehavstillstånd har meddelats före 2000. Ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen och en vapendel som förvärvats utomlands eller tillverkats eller modifierats av en enskild person ska likaså visas upp.

Tillståndsmyndigheten kan alltid begära att ett skjutvapen eller en vapendel visas upp. Ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel ska på begäran visas upp för polisen för kontroll.

De skjutvapen som innehas med stöd av ett innehavstillstånd som beviljats före 1998 har inte nödvändigtvis antecknats i polisens vapenregistersystem. Uppgifterna om dem kan dessutom vara bristfälliga eller felaktiga, vilket innebär att t.ex. dessa vapen behöver kontrolleras av polisen. Ett vapen kan behöva visas upp också t.ex. i de fall där det skjutvapen, det effektiva luftvapen eller den vapendel som anmälts inte verkar överensstämja med vapentillståndet. Tillståndsbeviset som gäller vapentillståndet ska också på begäran visas upp för och överlämnas till polisen. Om det skjutvapen, det effektiva luftvapen eller den vapendel som anmälts och visats upp inte överensstämmer med det beviljade vapentillståndet kan detta i enlighet med 67 § 2 mom. 3 punkten i skjutvapenlagen leda till att vapentillståndet återkallas för att tillståndshavaren har brutit mot tillståndsvillkoren.

43 §. Godtagbara användningssyften. I paragrafen ändras termen förvärvstillstånd till vapentillstånd eftersom rätten att förvärva ett skjutvapen eller en vapendel i fortsättningen ingår i vapentillståndet och i 8 punkten görs en teknisk ändring som gäller ordalydelsen och genom vilken punktens läsbarhet förbättras. I övrigt ändras paragrafens innehåll inte och vapentillstånd för förvärv av ett skjutvapen eller en vapendel kan beviljas för samma godtagbara användningssyften som förvärvstillstånd har beviljats för.

44 §. Krav som gäller skjutvapen och vapendelar som förvärvas. Paragrafens 1 mom. ändras så att i stället för termen förvärvstillstånd används i paragrafen termen vapentillstånd, och motiveringen är densamma som motiveringen till 43 §. Paragrafens innehåll ändras i övrigt inte.

45 §. Krav som gäller en fysisk person som innehavare av vapentillstånd. Paragrafen ändras så att i paragrafens rubrik och i 1 mom. ändras förvärvstillstånd till vapentillstånd. Motiveringen är densamma som motiveringen till 43 §. Enligt 1 mom. ska en värnpliktig person visa upp en utredning över fullgjord beväringstjänst eller civiltjänst. Om den värnpliktige inte har fullgjort beväringstjänst eller civiltjänst ska han visa upp ett förordnande om tjänstgöring eller ett beslut om befrielse från tjänstgöring, uppskov med eller avbrytande av tjänstgöring, samt orsakerna till detta. Till följd av revideringen av polisens vapenregistersystem är det möjligt att ur försvarsmaktens system elektroniskt få uppgifter om värnplikt. Det föreslås att 1 mom. ändras så att uppgifterna i fortsättningen ska läggas fram på begäran och huvudregeln är att tillståndsmyndigheten får uppgifterna direkt av en annan myndighet. I övrigt ändras paragrafens innehåll inte.

45 a §. Krav som gäller en sammanslutning eller stiftelse som innehavare av vapentillstånd. Paragrafen ändras så att i paragrafens rubrik och i 1 och 2 mom. ändras förvärvstillstånd till vapentillstånd, och motiveringen är densamma som till 43 §. Paragrafens innehåll ändras i övrigt inte.

45 b §. Vapenansvarig i en sammanslutning eller stiftelse. I 2 mom. nämns att lämplighetstest är ett villkor för behandlingen av en ansökan som avser godkännande av en vapenansvarig. Eftersom lämplighetstester slopas ska de inte längre nämnas i 45 b § 2 mom.

45 c §. Lämplighetstest. Det föreslås att paragrafen om lämplighetstest upphävs. Lämplighetstesterna har inte varit till så stor nytta som man eftersträvade när de togs med i förfarandet för skjutvapentillstånd. Lämplighetstesterna upplevs uppta oskäligt mycket av polisens resurser. Resultatet av ett lämplighetstest har i praktiken inte haft någon betydelse med tanke på om en tillståndsansökan godkänns eller inte, utan besluten har baserat sig på omständigheter som kommit fram via andra kanaler, såsom uppgifter som fått ur polisens datasystem. Lämplighetstesterna ska slopas och bedömningen av en sökandes lämplighet ska utvecklas så att polisens resurser som använts för den tekniska behandlingen av en ansökan och utförandet av lämplighetstest riktas till en mer individuell behandling av ansökan. Intervjufrågorna ska utvecklas och intervjuarnas kunnande och yrkesskicklighet ska förbättras genom utbildning. De

uppgifter som polisen redan har ska utnyttjas effektivare vid tillståndsprövningen bl.a. genom att utveckla det automatiska utbytet av information mellan informationssystem.

Det effektivare utnyttjandet av de uppgifter som polisen redan har ger en bättre bild av en sökandes lämplighet. Vid tillståndsförfarandet och övervakningen av tillstånd ska betydelsen av en effektiviserad myndighetstillsyn accentueras, så som daglig uppföljning av myndighetsuppgifter och korskörning av register vid polisinskrivningarna. Också uppgifter som fås från andra myndigheter t.ex. militärmyndigheter och anmälningar av yrkesutbildade personer inom social- och hälsovården har när en persons lämplighet att förvärva och inneha ett skjutvapen bedöms betydelse med tanke på vapentillståndsförfarandet och övervakningen av tillstånd.

46 §. Förvärvstillståndets giltighetstid och tillståndsvillkor. Paragrafen ska upphävas eftersom bestämmelser om vapentillståndets giltighetstid och tillståndsvillkor ska finnas i den nya 42 a §.

47 §. Förvärvstillstånd för utomlands bosatt person. Enligt 47 § i skjutvapenlagen är tillståndsmyndighet i fråga om tillstånd för en utomlands bosatt person att förvärva skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler polisinskrivningen på sökandens hemort eller den ort där föremålen förvärvas. Paragrafen tillämpas även på effektiva luftvapen. Det föreslås att paragrafen ändras så att tillståndsmyndigheten är Polisstyrelsen eftersom Polisstyrelsen har den bästa sakkunskapen att handlägga en utomlands bosatt persons vapentillståndsårenden, som dessutom inleds rätt sällan. Antalet ansökningar om förvärvstillstånd som lämnats in av utomlands bosatta personer har inte varit stort. År 2015 beviljades sammanlagt 162 tillstånd.

50 §. Privat tillverkningstillstånd. Det föreslås att paragrafen upphävs eftersom tillståndsförfarandet som gäller privat tillverkning och modifiering i fortsättningen ska ingå i 42 § om vapentillstånd.

51 §. Giltighetstiden för privat tillverkningstillstånd och tillståndsvillkor. Paragrafen ska upphävas och motiveringen är densamma som motiveringen till 50 §.

53 §. Innehavstillståndets giltighetstid och tillståndsvillkor. Det föreslås att paragrafen upphävs eftersom bestämmelser om vapentillståndets giltighetstid och tillståndsvillkor i fortsättningen ska finnas i 42 a §.

54 §. Parallelltillstånd. I 54 § som gäller parallelltillstånd för ett skjutvapen eller en vapendel ska innehavstillstånd ändras till vapentillstånd, och motiveringen är densamma som motiveringen till 43 §. Dessutom ska de lämplighetstest som avses i 45 c § inte längre nämnas i paragrafen eftersom 45 c § ska upphävas. I övrigt ändras förfarandet för beviljande av parallelltillstånd inte.

55 §. Parallelltillståndets giltighetstid och tillståndsvillkor. I 1 mom. ändras innehavstillstånd till vapentillstånd. I övrigt ändras paragrafen inte jämfört med gällande lag.

55 a §. Tillstånd för gassprayer. I paragrafen hänvisas det i fråga om tillståndsförfarandet till 42 § 2 och 3 mom. En ansökan som gäller tillstånd för gassprayer får på samma sätt som en ansökan om vapentillstånd lämnas in elektroniskt genom stark autentisering, och vid sidan av det elektroniska tillståndsförfarandet bevaras möjligheten att personligen besöka en polisinskrivning. Paragrafen ändras så att den som beviljar tillstånd för gassprayer kan vara också en annan polisinskrivning än polisinskrivningen i sökandens hemkommun eller på sökandens hemort. Genom att slopa kravet på att ansökan ska lämnas in på hemorten görs tillståndprocessen smidigare.

59 a §. *Register över en vapensamlares skjutvapen.* Det föreslås att paragrafen upphävs. I fortsättningen är en vapensamlare skyldig att i enlighet med 42 § i skjutvapenlagen ansöka om vapentillstånd också för de skjutvapen, effektiva luftvapen och vapendelar som nämns i samlarens plan för vapensamlande och till vapenregistersystemet anmäla uppgifter om de skjutvapen, effektiva luftvapen och vapendelar som vapensamlaren förvärvat, tillverkat eller modifierat.

Vapensamlare ska ges en övergångsperiod på ett år för att ansöka om vapentillstånd för de skjutvapen, effektiva luftvapen och vapendelar för vilka samlarna vid ikraftträdandet av denna lag inte har ett tillstånd som berättigar till innehav. Genom att rätten att föra register slopas kan vapensamlares vapen och vapendelar bättre omfattas av tillståndsmyndighetens övervakning och på så sätt kan missbruk förebyggas. Enligt det förslag till ändring av skjutvapendirektivet som är under arbete ska skjutvapendirektivet i fortsättningen tillämpas på vapensamlare.

Enligt 19 § 1 mom. 2 punkten i skjutvapenlagen har en vapensamlare rätt till förvärv och innehav av vapendelar, om samlaren har rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande delar. En vapensamlare ska i enlighet med 70 § i skjutvapenlagen anmäla dessa vapendelar till och visa upp dem för polisen.

60 §. *Register över en vapensamlares vapendelar.* Det föreslås att paragrafen upphävs eftersom en vapensamlare ska ansöka om vapentillstånd också för vapendelar eller, om vissa villkor uppfylls, anmäla vapendelarna till polisen. En vapensamlare har enligt 19 § 1 mom. 2 punkten i skjutvapenlagen också i fortsättningen rätt till förvärv och innehav av vapendelar, om samlaren har rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande delar. En vapensamlare ska dock i enlighet med 70 § i skjutvapenlagen anmäla dessa vapendelar till och visa upp dem för polisen.

I fråga om de skjutvapendelar som en vapensamlare innehar när lagändringen träder i kraft ska vapensamlaren antingen ansöka om vapentillstånd eller, om rätten att förvärva och inneha en vapendel har baserat sig på att samlaren har haft rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande delar, ska vapensamlaren i enlighet med 70 § i skjutvapenlagen anmäla vapendelarna till polisen samt visa upp vapendelarna för kontroll.

Motiveringen är densamma som motiveringen till 59 a §.

61 §. *Förvärv och innehav av patroner.* I den gällande paragrafen nämns det att ett förvärvstillstånd, privat tillverkningstillstånd, innehavstillstånd och parallelltillstånd berättigar till förvärv och innehav av patroner. Paragrafen ändras så att i fortsättningen ska utöver parallelltillstånd också vapentillstånd berättiga till förvärv och innehav av patroner.

Dessutom föreslås det att paragrafen ändras så att innehavare av ett europeiskt skjutvapenpass eller ett tillstånd att inneha ett skjutvapen som har meddelats av en myndighet i Norge, Sverige, Island eller Danmark har rätt att vid vistelse i Finland förvärva och inneha sådana andra än särskilt farliga patroner som lämpar sig för att användas i detta vapen.

62 §. *Skjutförnödenhetstillstånd.* Det föreslås att paragrafen om skjutförnödenhetstillstånd ändras så att tillstånd att förvärva, tillverka och inneha patroner och särskilt farliga projektiler kan meddelas och återkallas också av en annan polisinrättning än polisinrättningen i sökandens hemkommun eller på sökandens hemort. Genom att slopa kravet på att ansökan ska lämnas in på hemorten görs beviljandet av skjutförnödenhetstillstånd smidigare. Vid tillståndsförfarandet ska 42 § 2 och 3 mom., som gäller vapentillstånd, tillämpas.

65 §. Samtycke. Det föreslås att paragrafen ändras så att i 2 mom. ändras förvärvstillstånd och privat tillverkningstillstånd till vapentillstånd. Kravet på att samtycke ska meddelas av hemkommunen slopas och i paragrafen ska det således inte längre nämnas att samtycket meddelas av polisinrättningen i en persons hemkommun. Samtycke ska i enlighet med paragrafens 3 mom. meddelas för den tid tillstånden enligt 2 mom. är i kraft, men samtycket ska meddelas för högst två år i stället för högst ett år som i nuläget, eftersom rätt att förvärva ett vapen eller rätt till privat tillverkning beviljas för högst två år.

66 §. Tillståndens och samtyckets upphörande. Det föreslås att 2 och 3 mom. ändras så att i dem nämns vapentillstånd i stället för innehavstillstånd, förvärvstillstånd och privat tillverkningstillstånd.

66 a §. När ett ärende om återkallelse av tillstånd inleds. Det föreslås att till lagen fogas en ny 66 a § som gäller när ett ärende om återkallelse av tillstånd inleds. Ett ärende om återkallelse av tillstånd som berättigar till förvärv eller innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler ska enligt paragrafen inledas, om förutsättningarna enligt 67 § 1 mom. uppfylls, och dessa är bl.a. att tillståndshavaren begär det, vårdnadshavarna återkallar sitt samtycke till ett tillstånd att inneha ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler eller att innehavaren av innehavstillståndet eller staten återkallar ett samtycke enligt 54 § 1 mom.

Ett ärende om återkallelse av tillstånd som berättigar till förvärv eller innehav av ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler ska enligt paragrafen inledas också om det finns grundad anledning att misstänka att förutsättningarna enligt 67 § i skjutvapenlagen för återkallelse av tillstånd uppfylls. Ett ärende om återkallelse av tillstånd ska inledas, om det t.ex. vid övervakningen kommer fram uppgifter på basis av vilka det finns grundad anledning att misstänka att förutsättningarna enligt 67 § i skjutvapenlagen för återkallelse av tillstånd uppfylls. En sådan situation kan vara t.ex. att tillståndshavaren misstänks ha gjort sig skyldig till ett våldsbrott, ett jaktbrott, rattfylleri eller ett annat sådant brott där straffet är fängelsestraff, så som ett ekonomiskt brott eller trafikbrott. Att en person har gjort sig skyldig till upprepade brott eller upprepade gånger gripits på grund av berusning leder också till att ett ärende om återkallelse av tillstånd inleds.

Med tanke på säkerheten i fråga om hanteringen av vapen kan tröskeln för att inleda ett ärende inte vara hög. Det är tillräckligt att det finns grundad anledning att misstänka att förutsättningarna enligt skjutvapenlagen för återkallelse av tillstånd uppfylls.

När ett ärende om återkallelse av tillstånd inleds ska i tillämpliga delar bestämmelserna i polislagen (872/2011), förundersökningslagen (805/2011) och förvaltningslagen (434/2003) tillämpas.

I enlighet med skjutvapenlagens 98 § om polisundersökning ska 6 kap. i polislagen iakttas vid undersökning som gäller återkallelse av ett tillstånd som meddelats med stöd av skjutvapenlagen. I 6 kap. i polislagen finns bestämmelser om polisundersökningens inriktning och tillämpliga bestämmelser, en persons ställning vid polisundersökning, skyldighet att infinna sig till polisundersökning och tryggande av polisundersökning. Enligt 6 kap. 1 § 2 mom. i polislagen ska förundersökningslagen iakttas i tillämpliga delar vid polisundersökning på det sätt som undersökningens art förutsätter. I 3 kap. i förundersökningslagen finns det allmänna bestämmelser om hur förundersökning ska genomföras. Enligt 3 kap. 3 § 1 mom. i förundersökningslagen ska förundersökningsmyndigheten göra förundersökning när det på grund av anmälan till den eller annars finns skäl att misstänka att ett brott har begåtts.

I förvaltningslagen finns det bestämmelser bl.a. om hur ett förvaltningsärende inleds och behandlas hos en myndighet, och dessa bestämmelser tillämpas också när ett ärende om återkallelse av tillstånd enligt skjutvapenlag inleds.

67 §. Återkallelse av tillstånd. I paragrafens 1 mom. 3 punkt och 3 mom. ändras innehavstillstånd till vapentillstånd eftersom innehavstillstånd ersätts med vapentillstånd i det nya tillståndsförfarandet. Lagens 67 § ändras inte i övrigt.

70 §. Anmälan till polisen om förvärv samt uppvisande av vapendelar och effektiva luftvapen. Anmälan om en vapendel eller ett effektivt luftvapen ska enligt förslaget kunna göras också till en annan polisinstans än polisinstansen i sökandens hemkommun eller på sökandens hemort. I fortsättningen ska en anmälan till vapenregistersystemet kunna göras också med hjälp av elektroniska tjänster. En vapendel eller ett effektivt luftvapen ska enligt förslaget visas upp på begäran. Skyldigheten att visa upp gäller i nuläget alla vapendelar och effektiva luftvapen. Det föreslås att paragrafens rubrik förtydligas. I övrigt ändras paragrafens innehåll inte.

73 §. Överföring till Finland med stöd av tillstånd som gäller innehav samt överföring och införsel till Finland med stöd av tillstånd som gäller innehav i de nordiska länderna. Det föreslås att paragrafen ändras så att ett förvärvstillstånd, ett privat tillverkningstillstånd, ett innehavstillstånd, ett parallelltillstånd eller ett tillstånd för gassprayer inte längre ska berättiga till att för privat ändamål till Finland föra in det skjutvapen eller den vapendel som nämns i tillståndet samt andra än särskilt farliga patroner som lämpar sig för detta vapen. Skjutförnödenhetstillstånd ska inte heller längre berättiga till att till Finland föra in patroner och projektiler som nämns i tillståndet. Den föreslagna ändringen innebär att när någon annan än en vapennäringsidkare för in ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler ska den ha ett privat införseltillstånd enligt 78 § i skjutvapenlagen. Den nuvarande ordalydelsen i paragrafen har i praktiken visat sig vara svår att tolka eftersom det är oklart om uttrycket "det skjutvapen och den vapendel som nämns i tillståndet" avser ett specificerat föremål som uttryckligen nämns i tillståndet eller överlag vilket som helst föremål som motsvarar definitionen i tillståndet eller är en tillståndspliktig del till ett föremål som nämns i tillståndet. Det är alltså svårt att tolka om ett vapen som förvärvats utomlands får föras in till Finland med ett förvärvstillstånd. Det är likaså svårt att tolka om man med ett innehavstillstånd för ett skjutvapen får föra in en vapendel som får förvärvas endast om det har gjorts en anmälan enligt 19 § 2 punkten i skjutvapenlagen. I båda fallen har det uppkommit problem vid övervakningen. Enligt vissa avtal som gäller internationell handel med skjutvapen är en förutsättning för meddelande av utförseltillstånd att ett giltigt införseltillstånd visas upp. Till följd av detta har en enskild tillståndshavare som från utlandet förvärvat ett skjutvapen eller en vapendel i praktiken varit tvungen att skaffa ett privat införseltillstånd och översätta det. En översättning av det nuvarande flersidiga förvärvstillståndet är i praktiken dyrare än att skaffa ett privat införseltillstånd och översätta det. Att få en auktoriserad översättning av ett elektroniskt tillstånd torde inte vara möjligt. Ändringen gör tolkningen entydig och effektiviserar övervakningen.

Paragrafen ändras så att i stället för förvärvsrätt, rätt till privat tillverkning och innehavstillstånd ska vapentillstånd berättiga till att för privat ändamål till Finland överföra det skjutvapen eller den vapendel som nämns i tillståndet samt andra än särskilt farliga patroner som lämpar sig för detta vapen. Ett skjutförnödenhetstillstånd ger rätt att till Finland överföra de patroner och projektiler som nämns i tillståndet. Eftersom överföring dessutom kräver ett i skjutvapendirektivet avsett överföringstillstånd som meddelats av staten från vilken föremålen överförs och ett förhandssamtycke som meddelats av Finland behöver inga ändringar göras i överföringarna.

Inga ändringar görs i paragrafens gällande 3 mom., enligt vilket ett tillstånd att inneha ett skjutvapen eller en vapendel som har meddelats i Norge, Sverige, Island eller Danmark under vissa förutsättningar ger rätt att till Finland överföra och föra in det skjutvapen och den vapendel som nämns i tillståndet samt en behövlig mängd patroner som lämpar sig för att användas i detta vapen, samt att inneha föremålen i högst tre månader från överföringen eller införseln till Finland. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar det ändrade innehållet i paragrafen.

74 §. Europeiskt skjutvapenpass. Paragrafen ändras så att i 1 och 2 mom. ska hemkommunen inte längre nämnas, vilket innebär att ansökan om europeiskt skjutvapenpass kan lämnas in också till en annan polisinspektion än polisinspektionen på hemorten eller i hemkommunen. Dessutom ändras innehavstillstånd till vapentillstånd i 1 och 2 mom. I övrigt ändras paragrafens innehåll inte.

79 §. Tillståndsvillkoren och giltighetstiden för privat införseltillstånd. Privat införseltillstånd krävs alltid när ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler förs in i ett annat syfte än i kommersiellt syfte från ett land utanför Europeiska unionen. Om ett nytt skjutvapen beställs från utlandet kan beställningen av vapnet ta lång tid. Till denna del hänvisas det till motiveringen till den förvärvsrätt som ingår i vapentillståndet. Eftersom det kan krävas att tillstånd som berättigar till införsel visas upp i ursprungslandet redan vid beställningen föreslås det att tillståndets giltighetstid ska förlängas så att den motsvarar giltighetstiden för förvärvsrätten enligt vapentillståndet. Privat införseltillstånd kan också beviljas en person som inte har ett tillstånd som berättigar till innehav av ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler. Till exempel en utländsk jägare eller sportskytte kan komma till Finland på en hobbyresa med sina skjutvapen. I sådana fall kan tillståndsmyndigheten ge tillståndshavaren rätt att inneha de föremål som nämns i tillståndet i högst tre månader och under denna tid fungerar tillståndet också som ett temporärt innehavstillstånd. Innehavsrätten förlänger inte ett tillstånds giltighetstid utan den ingår i tillståndets allmänna giltighetstid.

83 a §. Tullens anmälningsskyldighet. Paragrafen ändras så att i paragrafen nämns vapentillstånd i stället för förvärvstillstånd och privat tillverkningstillstånd. Det föreslås samtidigt att i paragrafen och i dess rubrik ändras tullverket till Tullen. Lagen om tullverket (228/1991) upphävdes den 1 januari 2013 genom lagen om Tullens organisation (960/2012).

85 §. Rätt till varaktig överlåtelse. I 2 mom. nämns innehavstillstånd och enligt förslaget ska detta tillstånd ändras till vapentillstånd. I övrigt ändras paragrafen inte.

89 §. Anmälan om överlåtelse. Enligt paragrafen är den som till någon annan varaktigt överlåter ett skjutvapen eller en vapendel skyldig att inom 30 dagar från överlåtelsen lämna in en anmälan om saken till den polisinspektion som meddelat det tillstånd som berättigar till förvärv av skjutvapnet eller vapendelen, eller till någon annan polisinspektion. Paragrafen tillämpas även på effektiva luftvapen. Överlåtelse av en ljuddämpare ska anmälas endast om mottagarens rätt att förvärva ljuddämparen grundar sig på ett förvärvstillstånd som meddelats för en ljuddämpare eller om överlåtarens innehavsrätt grundar sig på ett innehavs- eller parallelltillstånd som meddelats för en ljuddämpare. Det föreslås att paragrafen ändras så att förvärvs- och innehavstillstånden ändras vapentillstånd. Anmälan om överlåtelse kan göras med hjälp av elektroniska tjänster och genom stark autentisering på det sätt som revideringen av polisens vapenregistersystem möjliggör från och med december 2018.

Enligt paragrafen behöver en anmälan om överlåtelse inte göras för överlåtelser mellan vapennäringsidkare. Det föreslås att paragrafen ändras så att anmälan om överlåtelse i fortsättningen ska lämnas in också om överlåtelser mellan vapennäringsidkare inom 10 dagar från

överlåtelsen. Att anmälan om överlåtelse ska göras också för överlåtelser mellan vapennäringsidkare medför att tillståndsmyndigheten får uttömmande uppgifter om dessa överlåtelser och detta innebär tillsammans med den i 25 § föreslagna anmälningsskyldigheten för vapennäringsidkare att polisen får mer uttömmande uppgifter om vem som innehar skjutvapen, effektiva luftvapen eller vapendelar. Anmälan om överlåtelser mellan vapennäringsidkare ska göras till vapenregistersystemet med hjälp av elektroniska tjänster och genom stark autentisering.

89 a §. Anmälan om överlåtelse av patroner. Det föreslås att till skjutvapenlagen fogas en ny 89 a § där det finns bestämmelser om skyldigheten för en vapennäringsidkare som har rätt att idka handel med eller tillverka skjutvapen att i samband med överlåtelse göra en anmälan om de överlåtna patronerna till polisens vapenregistersystem. Uppgifterna ska med hjälp av elektroniska tjänster och genom stark autentisering anmälas till vapenregistersystemet i samband med vapentillståndsuppgifterna. Tillståndshavaren kan då själv granska att anteckningarna om tillståndshavarens köp av patroner är korrekta. Att uppgifter om vapennäringsidkares patronlager och överlåtelser av patroner tas in i vapenregistersystemet möjliggör för sin del att skyldigheten att föra register för vapennäringsidkare som tillverkar eller idkar handel med skjutvapen slopas. Anmälningsskyldigheten gäller också de patroner som överlåtits till en innehavare av ett europeiskt skjutvapenpass eller ett vapentillstånd som meddelats i ett nordiskt land, och dessa uppgifter ska antecknas på en särskild plats i vapenregistersystemet.

90 §. Skyldighet att visa upp och överlämna bevis på vapentillstånd. I paragrafens rubrik och i texten ändras innehavstillstånd till vapentillstånd. Kravet på att bevis ska visas upp och överlämnas på hemorten slopas, dvs. tillståndsbevis som gäller vapentillstånd kan i fortsättningen överlämnas också till en annan polisinrättning än polisinrättningen i tillståndshavarens hemkommun eller på tillståndshavarens hemort. Dessutom preciseras paragrafen så att skyldigheten att överlämna tillståndsbevis i fortsättningen gäller tillstånd som inte är elektroniska.

93 §. Temporärt omhändertagande och tillståndets giltighetstid. Det föreslås att 2 mom. ändras så att innehavstillstånd ändras till vapentillstånd. I övrigt ändras momentet inte.

103 §. Skjutvapenförseelse. Till paragrafen ska fogas en ny 2 a-punkt enligt vilken man gör sig skyldig till skjutvapenförseelse, om man försummar skyldigheten enligt 42 c § 1 mom. 1 punkten att till polisens vapenregistersystem lämna identifieringsuppgifter om ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel i samband med en överlåtelse.

Det föreslås att 3 punkten ändras så att i stället för den som underlåter att ansöka om innehavstillstånd ska enligt punkten för skjutvapenförseelse dömas till böter den som i strid med skjutvapenlagen uppsåtligen eller av grov oaktsamhet försummar skyldigheten enligt 42 c § 1 mom. 2 punkten att lämna uppgifter om ett skjutvapen, en vapendel eller ett effektivt luftvapen inom 30 dagar från det att skjutvapnet, det effektiva luftvapnet eller vapendelen har förvärvats, tillverkats eller modifierats eller försummar skyldigheten enligt 42 d § 1 mom. att för polisen visa upp ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel inom 30 dagar från det att skjutvapnet, det effektiva luftvapnet eller vapendelen har förvärvats, tillverkats eller modifierats eller försummar skyldigheten enligt 42 d § 2 mom. att visa upp ett vapen.

Paragrafens 4 punkt, som gäller försummelse av en vapensamlares skyldighet att föra register, slopas eftersom 59 a och 60 § som gäller förande av register upphävs.

I 5 punkten hänvisas det till 52 § som gäller innehavstillstånd och som enligt förslaget ska upphävas. Det föreslås att denna hänvisning ändras så att den gäller 42 d § 2 mom. som gäller skyldigheten att på begäran visa upp och överlämna ett tillståndsbevis som gäller vapentillstånd till polisen.

113 §. Polisens skyldighet att föra register. I 2 mom. hänvisas det i fråga om utplåning av uppgifter ur register till 3 mom., som upphävts genom lag 764/2003. I regeringens proposition 93/2002 rd konstateras det i fråga om ändringen av 113 § i skjutvapenlagen att också bestämmelserna om förvaringstiden för vapentillståndsuppgifter för enhetlighetens skull ska bli överförda till lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. Det föreslås att hänvisningen till det upphävda 3 mom. stryks som felaktig och att lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003) ska tillämpas på utplåning av uppgifter.

115 §. Tillsynen över efterlevnaden av lagen. Det föreslås att 1 mom. ändras så att i momentet nämns också de jakt- och fiskeövervakare som utför Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakning och som inom sitt respektive ansvarsområde övervakar efterlevnaden av lagen. För Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakare gäller lagen om Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakning (1157/2005) som innehåller bestämmelser bl.a. om utredande av identitet, gripande, säkerhetsvisitation och omhändertagande. Enligt 2 § i lagen om Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakning ska Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakare utöva tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna om skjutvapen. Ändringen förtydligar Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakares ställning som tillsynsmyndigheter när det gäller övervakningen inom deras respektive ansvarsområde av efterlevnaden av skjutvapenlagen. Jakt- och fiskeövervakarna utför i nuläget största delen av övervakningen av jaktvapen.

116 §. Tillsynen över vapennäringsidkare och vapensamlare. I 1 mom. finns bestämmelser om säkerställande av att vapennäringsidkares förvaringsutrymmen är säkra och om polisens rätt att granska det register som en vapennäringsidkare för. Det föreslås att i momentet stryks hänvisningen till en vapennäringsidkares register eftersom det föreslås att skyldigheten för vapennäringsidkare att föra register ska slopas och att de uppgifter som enligt den gällande lagen ska antecknas i registret i fortsättningen ska anmälas till polisens vapenregistersystem. I 2 mom. ska det inte längre nämnas att polisen vid behov kan granska det register som vapensamlaren för med stöd av 59 a § 1 mom. och 60 § 1 mom. eftersom det föreslås att en vapensamlares rätt att föra register ska slopas och de ovannämnda paragraferna ska upphävas. I övrigt ändras paragrafens innehåll inte.

117 §. Uppvisande av dokument och vapen. Enligt paragrafen ska ett tillståndsbevis enligt denna lag och ett i denna lag och i vapenexportförordningen avsett europeiskt skjutvapenpass samt de skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som innehas med stöd av tillståndsbeviset eller med stöd av sådana tillstånd som antecknats i det europeiska skjutvapenpasset på begäran visas upp för polisen, gränsbevakningsmyndigheterna, tullmyndigheterna eller för en sådan tjänsteman vid Forststyrelsen som utför tillsynsuppgifter på statens mark i Forststyrelsens besittning och som getts särskilda polisbefogenheter enligt 8 § i polislagen (493/1995), sådan paragrafen lyder i lag 498/2009. Den gamla polislagen (493/1995) har upphävts genom lag 872/2011. Den förstnämnda lagens 8 §, som gäller särskilda polisbefogenheter, och de befogenheter som getts med stöd av den paragrafen och som även gäller tjänstemän förblir dock i kraft under en övergångsperiod och de upphävs den 1 januari 2017. Det föreslås att paragrafen ändras så att i fråga om jakt- och fiskeövervakarna, dvs. de tjänstemän vid Forststyrelsen som utför tillsynsuppgifter, stryks hänvisningen till särskilda polisbefogenheter. För en sådan tjänsteman vid Forststyrelsen som utför tillsynsuppgifter på statens mark i Forststyrelsens besittning ska fortfarande på begäran visas upp de tillståndsbevis som anges i paragrafen och ett europeiskt skjutvapenpass samt skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler.

119 a §. Elektroniska tjänster. Det föreslås att till skjutvapenlagen fogas en ny 119 a § som gäller elektroniska tjänster. I 25 §, 42 § 2 mom., 42 c § 1 mom., 70 § 2 mom., 89 § 1 mom. och 89 a § föreslås bestämmelser om användning av elektroniska tjänster. Enligt 119 a § förut-

sätter elektroniska tjänster ett sådant identifieringsverktyg som avses i lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster (617/2009).

I lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster finns bestämmelser om stark autentisering. I Finland avser stark autentisering sådana i lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster avsedda identifieringstjänster för vilka det till Kommunikationsverket har gjorts en anmälan om tillhandahållande av tjänsten och vilka har registrerats i Kommunikationsverkets register över leverantörer av identifieringstjänster. Utöver av Befolkningsregistercentralen tillhandahålls starka elektroniska identifieringstjänster i nuläget också av banker och mobiloperatörer.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Lagen föreslås träda i kraft i huvudsak så snart som möjligt.

När lagen träder i kraft förblir giltiga tillstånd för förvärv och innehav av skjutvapen eller vapendelar som meddelats före denna lags ikraftträdande i kraft för den tid för vilken de har beviljats. Om en innehavare av ett sådant tillstånd ansöker om en dubblett av tillståndet ska vapentillstånd meddelas.

Eftersom innehavstillstånd i regel gäller tills vidare är innehavstillstånden i kraft ännu länge efter ikraftträdandet av den föreslagna lagändringen. Förvärvstillstånd som beviljats med stöd av den tidigare lagen är i kraft högst sex månader eller i fråga om vapensamlare högst ett år efter lagens ikraftträdande. Privat tillverkningstillstånd beviljas för högst ett år, vilket innebär att privata tillverkningstillstånd är i kraft högst ett år efter ikraftträdandet av lagändringen. Ett vapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel som förvärvats, tillverkats eller modifierats med stöd av förvärvstillstånd eller privat tillverkningstillstånd ska efter ikraftträdandet av den föreslagna lagen visas upp för polisen inom 30 dagar från förvärvet, tillverkningen eller modifieringen och identifieringsuppgifter ska samtidigt anmälas till polisen. Det tillstånd som beviljas för ett föremål ska i stället för innehavstillstånd vara vapentillstånd.

Lagens 25 §, 42 c § 1 mom. 1 punkt, 89 a § och 103 § 2 a-punkt som gäller vapennäringsidkarens skyldighet att anmäla identifieringsuppgifter träder i kraft först den 1 december 2018. Bestämmelserna om elektroniska tjänster i 42 § 2 mom., 42 c § 1 mom. 2 punkten, 70 § 2 mom. och 89 § 1 mom. samt ändringen av 116 § 1 mom. tillämpas först från och med den 1 december 2018. Innan det elektroniska anmälningsförfarande som avses i 89 § 1 mom. börjar tillämpas ska de anmälningar om överlåtelse som avses i momentet göras vid ett besök på en polis-inrättning. Vad som i 45 § 1 mom. föreskrivs om skyldigheten för en värnpliktig person att på begäran lägga fram en utredning över fullgjord beväringstjänst eller civiltjänst eller, om den värnpliktige inte har fullgjort beväringstjänst eller civiltjänst, visa upp ett förordnande om inledande av tjänstgöring eller visa upp ett beslut om befrielse från, uppskov med eller avbrytande av tjänstgöring med utredning över orsakerna till befrielsen, uppskovet eller avbrottet, tillämpas från och med den 1 december 2018. Före den tidpunkten ska värnpliktiga personer alltid lägga fram utredning som avses ovan när de ansöker om vapentillstånd.

De föreslagna ändringar som nämns ovan är bundna till det projekt för revidering av polisens vapenregistersystem inom vilket elektroniska tjänster införs i vapenregistersystemet. Den version som möjliggör elektroniska tjänster ska enligt tidtabellen för projektet bli färdig i november 2018 och därför ska det för tillämpningen av de bestämmelser som kräver elektroniska tjänster finnas en övergångsperiod. Också det ändringsförslag som gäller en begränsning av skyldigheten att visa upp ett vapen träder i kraft först den 1 december 2018 eftersom förslaget i praktiken är bundet till de elektroniska tjänsterna. Enligt den föreslagna 103 § 2 a punkten i skjutvapenlagen ska en vapennäringsidkare lämna identifieringsuppgifter om ett skjutvapen,

ett effektivt luftvapen eller en vapendel i samband med en överlåtelse. Punkten i fråga ska till den del den gäller en vapennäringsidkare tillämpas först den 1 december 2018 eftersom före detta ska anmälan om identifieringsuppgifter i samband med alla överlåtelser göras av tillståndshavaren när denna besöker en polisinskrifning för att visa upp ett vapen.

Innan den ändring av 25 § som gäller vapennäringsidkares anmälningsskyldighet träder i kraft ska vapennäringsidkare iakttä den genom lag 124/2011 föreskrivna och i 25 § angivna skyldigheten att föra register.

Enligt förslaget ska vapensamlares rätt att föra register slopas. Samlare ska ansöka om vapentillstånd för de skjutvapen, effektiva luftvapen och vapendelar som de innehar och för vilka samlarna inte har ett giltigt innehavstillstånd samt göra en anmälan om uppgifter om de vapendelar som samlarna innehar och visa upp vapnen för polisen, om rätten att inneha har grundat sig på att en vapensamlare haft rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande delar. Samlare ska ges en övergångsperiod på ett år för att ansöka om vapentillstånd och anmäla uppgifter. Genom övergångsperioden på ett år säkerställs det att samlare har tillräckligt lång tid på sig att ansöka om vapentillstånd. En tillräckligt lång övergångsperiod innebär även att belastningen på polisinskrifningarna inte blir alltför stor vid handläggningen av samlarnas ansökningar.

Vid ikraftträdandet av den föreslagna lagändringen förblir de tidigare tillstånd som berättigar till förvärv och innehav i kraft för den tid för vilken de har beviljats och i fråga om vissa bestämmelser jämföras de med vapentillstånd. Vad som i 61 och 73 § i skjutvapenlagen föreskrivs om vapentillstånd gäller också giltiga tillstånd som berättigar till förvärv, privat tillverkning och innehav och som meddelats före ikraftträdandet av den föreslagna lagen. Vad som i 65 § 2 mom., 66 § 3 mom. och 83 a § i skjutvapenlagen föreskrivs om vapentillstånd gäller också giltiga tillstånd som berättigar till förvärv och privat tillverkning och som meddelats före ikraftträdandet av denna lag. Vad som i 54 §, 66 § 2 mom., 67 §, 74 § 1 och 2 mom., 85 § 2 mom., 90 § och 93 § 2 mom. föreskrivs om vapentillstånd gäller också giltiga tillstånd som berättigar till innehav och som meddelats före ikraftträdandet av den föreslagna lagen.

1.2 Strafflagen

41 kap. Om vapenbrott

1 §. Skjutvapenbrott. Enligt förslaget ska 25 § i skjutvapenlagen ändras så att en vapennäringsidkare med hjälp av elektroniska tjänster ska anmäla identifieringsuppgifter om ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen, en gasspray eller en vapendel till polisens vapenregistersystem inom 10 dagar från det att föremålet har kommit i vapennäringsidkarens besittning. Skyldigheten gäller också skjutvapen, effektiva luftvapen, gassprayer och vapendelar som lämnats in för reparation eller förvaring. Uppgifter om patronlager ska också anmälas till polisens vapenregistersystem.

Enligt 1 mom. 4 punkten i strafflagens 41 kap. 1 § om skjutvapenbrott ska den som i strid med skjutvapenlagen helt eller delvis försummar skyldigheten att föra register som en vapennäringsidkare ska föra enligt 25 § 1 mom. i skjutvapenlagen för skjutvapenbrott dömas till böter eller fängelse i högst två år. Ovannämnda punkt ska ändras så att i den stryks hänvisningen till försummelse av skyldigheten att föra register eftersom en vapennäringsidkares skyldighet att föra register ska ersättas med skyldighet att till polisens vapenregistersystem anmäla identifieringsuppgifter om ett skjutvapen, en vapendel, en gasspray eller ett effektivt luftvapen samt patronlager. Det föreslås att i punkten nämns skjutvapenlagens 25 § som enligt förslaget ska ändras och som gäller en vapennäringsidkares anmälan till vapenregistersystemet. Den som helt eller delvis försummar den i 25 § föreskrivna skyldigheten för vapennäringsidkare att an-

mäla identifieringsuppgifter om ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen, en gasspray eller en vapendel samt patronlager till vapenregistersystemet gör sig skyldig till skjutvapenbrott. I skjutvapenförordningen ges närmare bestämmelser om anmälan som gäller identifieringsuppgifter och patronlager och därför också i strafflagen borde hänvisas till plikten i skjutvapenlagens 25 § eller en bestämmelse som utfärdats med stöd av den. Den som antingen helt eller delvis låter bli att göra en anmälan om identifieringsuppgifter eller patroner inom den tidsfrist som anges i skjutvapenlagen gör sig skyldig till försummelse. Kriminalisering av försummelse att anmäla identifieringsuppgifter och patronlager behövs för att anmälningskyldigheten ska iakttas.

Lagen avses träda i kraft samtidigt som skjutvapenlagens 25 § som gäller anmälan till vapenregistersystemet, dvs. i december 2018.

1.3 Polislagen

2 kap. Allmänna befogenheter

6 §. Tillträde och genomsökning i färd- och skadesituationer. Det föreslås att 1 mom. ändras så att till momentet fogas en ny 4 punkt enligt vilken en polisman har rätt att för temporärt omhändertagande enligt skjutvapenlagen få tillträde till ett utrymme eller en annan plats som omfattas av hemfrid eller offentlig frid eller till en annan plats som allmänheten inte har tillträde till. En polisman har rätt att få tillträde till ett utrymme eller en annan plats som omfattas av hemfrid eller offentlig frid eller till en annan plats som allmänheten inte har tillträde till, om det finns grundad anledning att befara att ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler missbrukas eller om ett ärende som gäller återkallelse av det tillstånd som gäller dem har inletts.

I 97 § i skjutvapenlagen konstateras att det i tvångsmedelslagen och polislagen finns bestämmelser om rätten att få tillträde till en hemfridsskyddad plats för att omhänderta ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler på grund av att brott misstänks eller för förhindrande av en farlig gärning eller händelse. Polisen har på grund av att brott misstänks rätt att under de förutsättningar som närmare anges i tvångsmedelslagen (806/2011) utföra en husrannsakan och enligt bestämmelserna om beslag rätt att beslagta t.ex. vapen. Polislagens (872/2011) 2 kap. 6 §, som gäller färd- och skadesituationer, gäller dock endast en omedelbart överhängande gärning eller en gärning som pågår. Skjutvapenlagens 91 § om omhändertagande och 92 § om temporärt omhändertagande gäller dock också andra misstankar om missbruk av vapen än omedelbart överhängande missbruk eller missbruk som pågår. Omhändertaganden som gäller återkallelse av tillstånd ska också beaktas. Eftersom det är fråga om ingripande i den hemfrid som skyddas i grundlagen är det motiverat att precisera bestämmelserna till denna del.

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Till följd av ändringen av skjutvapenlagen måste de bestämmelser om tillståndsförfarandet som finns i skjutvapenförordningen ändras. Närmare bestämmelser om en vapensamlares skyldighet att föra register finns i skjutvapenförordningen och dessa paragrafer ska upphävas, eftersom det föreslås att rätten att föra register ska slopas. Också de bestämmelser om lämplighetstest som finns i skjutvapenförordningen ska upphävas med anledning av att de bestämmelser om lämplighetstest som finns i skjutvapenlagen upphävs.

I propositionen föreslås det att i stället för att föra register ska en vapennäringsidkare elektroniskt anmäla identifieringsuppgifter om ett vapen eller en vapendel till polisens vapenregistersystem. De paragrafer om vapennäringsidkares skyldighet att föra register som finns i skjutva-

penförförordningen ska ändras. Genom skjutvapenförförordningen ska det utfärdas närmare bestämmelser om en vapennäringsidkares skyldighet att anmäla identifieringsuppgifter om ett skjutvapen eller en vapendel till polisens vapenregistersystem. Närmare bestämmelser om skyldigheten att anmäla identifieringsuppgifter om ett skjutvapen eller en vapendel som förvärvats med stöd av vapentillstånd behöver också utfärdas genom skjutvapenförförordningen.

Inrikesministeriets förordning om polisens avgiftsbelagda prestationer utfärdas årligen. I förordningen finns bestämmelser om polisens avgiftsbelagda prestationer och vid beredningen beaktas de behov av ändring av förordningen som de föreslagna ändringarna av tillståndsförfarandet föranleder.

3 Ikraftträdande

Lagändringarna föreslås träda i kraft i huvudsak så snart som möjligt.

De giltiga tillstånd som berättigar till förvärv och innehav samt de privata tillverkningstillstånd som beviljats före ikraftträdandet av de föreslagna lagändringarna förblir efter lagändringarna i kraft för den tid för vilken de har beviljats. Identifieringsuppgifter om ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel som förvärvats, tillverkats eller modifierats med stöd av ett förvärvstillstånd eller ett privat tillverkningstillstånd ska efter ikraftträdandet av den föreslagna lagändringen lämnas till en polisinrättning inom 30 dagar från förvärvet i samband med att föremålet visas upp. För det föremål som förvärvats, tillverkats eller modifierats beviljas vapentillstånd i stället för innehavstillstånd.

Ändringsförslagen som gäller elektroniska tjänster förutsätter att revideringen av polisens vapenregistersystem blivit färdig. Den första fasen av revideringen av polisens vapenregistersystem planeras vara färdig i november 2018, och efter det kan elektroniska tjänster införas i vapentillståndsförfarandet vid både inledande av ärenden och anmälan om identifieringsuppgifter om ett vapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel samt vid anmälningarna om identifieringsuppgifter om vapennäringsidkares vapen och vapendelar. Ändringen av 25 § som gäller vapennäringsidkares skyldighet att anmäla identifieringsuppgifter till vapenregistersystemet träder i kraft den 1 december 2018 och 42 c § 1 mom. 1 punkten, 89 a § och 103 § 2 a-punkten som också gäller vapennäringsidkares skyldighet att göra en anmälan till polisens vapenregistersystem träder likaså i kraft i december 2018. Bestämmelserna om elektroniska tjänster i 42 § 2 mom., 42 c § 1 mom. 2 punkten, 70 § 2 mom. och 89 § 1 mom. i skjutvapenlagen samt ändringen av 116 § 1 mom. ska efter en övergångsperiod tillämpas först från och med den 1 december 2018.

Den i strafflagen föreslagna ändring som gäller vapennäringsidkares skyldighet att anmäla identifieringsuppgifter ska också tillämpas från och med den 1 december 2018.

I propositionen föreslås det att vapensamlares rätt att föra register ska slopas och att vapensamlare ska vara skyldiga att också för skjutvapen och vapendelar som hör till deras plan för vapensamlande ansöka om tillstånd som berättigar till förvärv och innehav. Samlare ska ges en övergångsperiod på ett år från ikraftträdandet av den lag som föreslås i propositionen för att ansöka om vapentillstånd för skjutvapen och vapendelar som de innehar och som förvärvats före den föreslagna lagens ikraftträdande och för vilka samlarna inte har innehavstillstånd. Övergångsperioden gäller också skyldigheten att under vissa förutsättningar göra en anmälan om vapendelar. Det ska inte tas ut någon avgift för ansökan om tillstånd för eller anmälan om dessa vapen och vapendelar. Övergångsperioden erbjuder de vapensamlare som innehar vapen och vapendelar för vilka samlarna inte har något tillstånd som berättigar till innehav att inom en rimlig tid ansöka om vapentillstånd för de skjutvapen och vapendelar som finns i deras plan

för vapensamlande. Strävan är också att med hjälp av övergångsperioden säkerställa att polis-inrättningarna inte överbelastas vid handläggningen av vapensamlarnas tillståndsansökningar.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

4.1 Inledning

Förvärv och innehav av skjutvapen är inte grundläggande fri- och rättigheter och ingen har ovillkorlig rätt att meddelas ett tillstånd som berättigar till förvärv och innehav av ett skjutvapen. I skjutvapenlagen har tillståndsmyndigheterna getts omfattande prövningsrätt när det gäller att meddela tillstånd. Tillstånd beviljas om förutsättningarna för beviljande av tillstånd enligt skjutvapenlagen uppfylls.

I detta avsnitt bedöms vissa centrala lagförslag med tanke på tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna. Begränsningar av de grundläggande fri- och rättigheterna ska grunda sig på lag som stiftats av riksdagen och begränsningarna ska uppfylla kraven på exakt-
het och noggrann avgränsning. Begränsningarna ska vara godtagbara och de får inte ingripa i kärnan i de grundläggande fri- och rättigheterna. Begränsningarna ska också uppfylla kraven på proportionalitet och rättssäkerhet samt förpliktelse i de internationella människorättsfördrag som är bindande för Finland.

De ändringar som föreslås i vapentillståndsförfarandet och som gäller elektroniska tjänster motsvarar i stor utsträckning de ändringar som tidigare föreslagits i identitetskorts-förfarandet (RP 41/2015 rd) och i bestämmelserna i passlagen och som har bedömts av grundlagsutskottet i samband med flera olika regeringspropositioner. I sitt utlåtande om ett förslag till ändring av passlagen (RP 85/2014 rd) behandlade grundlagsutskottet inte närmare möjligheten att använda elektroniska tjänster, utan fokuserade på det bemyndigande att utfärda förordning som ingick i regeringens proposition och som förvaltningsutskottet sedermera strök (GrUU 21/2014 rd). De bestämmelser om elektronisk kommunikation som föreslås i vapentillståndsförfarandet motsvarar i sak i stor utsträckning bestämmelserna i passlagen, som grundlagsutskottet inte hade något att anmärka på. Regeringens proposition om ändring av lagen om identitetskort har godkänts den 21 juni 2016. Det föreslagna förfarandet kan därmed anses överensstämma med grundlagen.

4.2 Egendomsskydd

Grundlagens 15 § gäller egendomsskydd. Enligt grundlagen är vars och ens egendom tryggad. En vapensamlares rätt att i stället för att ansöka om tillstånd som berättigar till innehav föra ett register över de skjutvapen och vapendelar som vapensamlaren förvärvat ska enligt förslaget slopas. Samlare ska ansöka om vapentillstånd för de skjutvapen, effektiva luftvapen och vapendelar som de förvärvat, vilket också inbegriper vapen i deras plan för vapensamlande. Enligt den gällande lagstiftningen har en samlare haft möjlighet att under vissa förutsättningar inneha vapendelar utan att det förts ett register, ansökts om ett tillstånd som berättigar till innehav eller gjorts en anmälan till polisen. Efter ikraftträdandet av den föreslagna ändringen ska en samlare göra en anmälan till polisen om förvärv av sådana vapendelar vars innehav grundar sig på att samlaren har rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande delar.

Samlare ska ges en övergångsperiod på ett år från lagens ikraftträdande inom vilken tillstånds- eller anmälningsärendena ska skötas. Under övergångsperioden ska det för ansökan om vapentillstånd eller anmälan om en vapendel inte tas ut någon avgift, om ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel har förvärvats före lagens ikraftträdande. Lagändringen föranleder således inga kostnader för samlare när det gäller de vapen, effektiva luftvapen och vapendelar som samlarna har förvärvat före lagändringens ikraftträdande. Däremot ska en avgift tas ut för

ansökan om tillstånd som berättigar till innehav av vapen, effektiva luftvapen eller vapendelar som förvärvats efter lagens ikraftträdande samt för anmälan om dessa.

Genom förslaget ingriper man inte i det egendomsskydd som tryggas i grundlagen eftersom man genom ändringen inte ingriper i samlares rätt att förvalta, använda och utnyttja sin egendom. Med hjälp av ändringen kan samlares vapen och vapendelar bättre omfattas av övervakningen av tillstånd.

Enligt förslaget ska det till skjutvapenlagen fogas en ny paragraf om när ett ärende om återkallelse av tillstånd inleds och enligt vilken ett ärende om återkallelse av ett tillstånd som berättigar till förvärv eller innehav av ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler ska inledas, om förutsättningarna för återkallelse av tillstånd enligt 67 § 1 mom. uppfylls, eller det finns grundad anledning att misstänka att förutsättningarna för återkallelse av tillstånd enligt 67 § 2 mom. uppfylls. I skjutvapenlagen finns inga bestämmelser om grunderna för när ett ärende om återkallelse av tillstånd ska inledas. Inledande av ett ärende om återkallelse av tillstånd medför en skyldighet att fatta beslut om temporärt omhändertagande av vapen, vilket innebär ett ingripande i det egendomsskydd som tryggas i grundlagen. Förslaget förtydligar den nuvarande situationen eftersom det inte finns några bestämmelser om när ett ärende om återkallelse av tillstånd inleds och förslaget är således förenlig med grundlagen.

4.3 Den straffrättsliga legalitetsprincipen

I propositionen ingår ett förslag till kriminalisering av försummelse av skyldigheten att anmäla identifieringsuppgifter om ett skjutvapen eller en vapendel. Det föreslås att till 1 mom. 4 punkten i strafflagens 41 kap. 1 § om skjutvapenbrott ska i stället för vapennäringsidkares nuvarande skyldighet att föra register tas in en hänvisning till skjutvapenlagens 25 §, som enligt propositionen ska ändras och gäller skyldigheten för vapennäringsidkare att anmäla identifieringsuppgifter om ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen, en gasspray eller en vapendel till vapenregistersystemet. Den som helt eller delvis försummar den i 25 § föreskrivna skyldigheten för vapennäringsidkare att anmäla identifieringsuppgifter om ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen, en gasspray eller en vapendel samt patronlager till vapenregistersystemet gör sig skyldig till skjutvapenbrott. Skyldigheten att anmäla identifieringsuppgifter innebär att det är lättare att kontrollera uppgifter om ett vapens livscykel. Ändringen underlättar myndigheternas övervakning. Den som helt eller delvis låter bli att anmäla identifieringsuppgifter eller patronlager inom den tidsfrist som anges i skjutvapenlagen gör sig skyldig till försummelse. Kriminalisering behövs för att anmälningsskyldigheten ska iakttas. I 8 § i grundlagen finns bestämmelser om den straffrättsliga legalitetsprincipen enligt vilken de handlingar som straffas som brott och straffen för dem ska föreskrivas i lag.

Den föreslagna kriminaliseringen av försummelse att anmäla identifieringsuppgifter om ett vapen, en vapendel, en gasspray eller ett effektivt luftvapen uppfyller de krav som ställs i grundlagen på behovet av kriminalisering, noggrant angivande av rekvisitet för ett brott och föreskrivande av straffet i lag, och är således förenlig med grundlagen.

Lagförslagen kan enligt regeringens uppfattning behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av skjutvapenlagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i skjutvapenlagen (1/1998) 19 § 1 mom. 3 punkten, 45 c, 46, 50—53, 59 a och 60 § samt 103 § 4 punkten,

av dem 19 § 1 mom. 3 punkten sådan den lyder i lag 601/2001, 45 c och 53 § sådana de lyder i lag 124/2011, 46 och 50 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 124/2011, 52 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 601/2001, 59 a § sådan den lyder i lagarna 601/2001 och 508/2009 samt 103 § 4 punkten sådan den lyder i lag 532/2007,

ändras 1 § 2 mom., 18 § 1 mom., 25 §, 27 § 3 mom., 42 §, 43 § 1 mom., 44 § 1 mom., rubriken för 45 § och 45 § 1 mom., 45 a §, 45 b § 2 mom., 47, 54, 55, 55 a, 61, 62 och 65 §, 66 § 2 och 3 mom., 67 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom., 70, 73, 74, 79, 83 a, 85, 89, 90 och 93 §, 103 § 3 och 5 punkten, 113 § 2 mom., 115 § 1 mom., 116 § 1 och 2 mom. samt 117 §,

av dem 1 § 2 mom., 18 § 1 mom., 70 § samt 116 § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 764/2015, 25 §, 27 § 3 mom., 44 § 1 mom., rubriken för 45 § och 45 § 1 mom., 45 b § 2 mom., 66 § 2 mom. och 89 § sådana de lyder i lag 124/2011, 42 § sådan den lyder i lagarna 601/2001 och 508/2009, 43 § 1 mom. och 55 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 124/2011, 45 a, 55 a, 61 och 62 §, 66 § 3 mom., 67 § 2 mom. samt 73 och 90 § sådana de lyder i lag 601/2001, 54 § sådan den lyder i lagarna 601/2001 och 124/2011, 65, 74 och 85 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 601/2001, 83 a § sådan den lyder i lag 508/2009, 103 § 3 och 5 punkten sådana de lyder i lag 532/2007, 113 § 2 mom. sådant det lyder i lag 800/2003, 115 § 1 mom. sådant det lyder i lag 190/2016 och 117 § sådan den lyder i lag 690/2013, samt

fogas till 12 § ett nytt 3 mom., till 18 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 764/2015, ett nytt 3 mom., till lagen nya 42 a, 42 b, 42 c, 42 d, 66 a, 89 a och 119 a § samt till 103 §, sådan den lyder i lagarna 532/2007, 124/2011 och 764/2015, en ny 2 a-punkt som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Vad som i denna lag föreskrivs om skjutvapen gäller också robot- och raketuppskjutningssystem, gassprayer samt effektiva luftvapen. På gassprayer tillämpas dock inte 2—10, 12, 15, 31—33, 35, 35 a, 36, 42, 42 a—42 d, 43—45, 45 a, 45 b, 45 d, 47—52, 53 a, 54, 55, 56—59 och 61—63 §, 66 § 1 mom. 1 och 3 punkten, 67 b, 68, 70—72, 74—77, 80—82, 89, 90 och 106 §, 106 a § 2 och 3 mom., 106 b, 110, 110 a—110 c, 112, 112 a och 112 b §. På effektiva luftvapen tillämpas inte 3—12, 31—33, 35, 35 a, 36, 45 d, 53 a, 55 a—55 c, 61—63, 67 b, 72, 106 b, 110 eller 110 a—110 c §. I 17 § föreskrivs om andra undantag från tillämpningsområdet.

12 §

Modifisering av skjutvapen och vapendelar

Med *temporär modifisering av ett skjutvapen* avses en åtgärd som leder till att vapentypen, funktionssättet eller kalibern ändras tillfälligt när ett vapens pipa eller slutstycke eller vardera byts.

18 §

Tillståndsplikt

Om inte något annat föreskrivs i denna lag, krävs det tillstånd för

- 1) överföring och införsel till Finland, överföring och utförsel från Finland, kommersiell transitering, kommersiell förvaring, förvärv, innehav och tillverkning av samt handel med skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler,
- 2) reparation och modifisering av skjutvapen och vapendelar, med undantag för temporär modifisering av en enskild persons vapen med vapendelar som innehas med stöd av tillstånd för innehav av vapendelar.

Polisstyrelsen bestämmer hur tillståndshandlingarna ska utformas och beslutar om övriga omständigheter som hänför sig till framställningen av handlingarna.

25 §

Anmälan till vapenregistersystemet

En vapennäringsidkare ska med hjälp av elektroniska tjänster anmäla identifieringsuppgifter om skjutvapen, effektiva luftvapen, gasspray och vapendelar samt uppgifter om patronlager till polisens vapenregistersystem inom 10 dagar från det att ett föremål har kommit i vapennäringsidkarens besittning. Till vapenregistersystemet ska också anmälas namnet på överlåtaren och förvärvaren av ett föremål samt namnet på den som gett i uppdrag att reparera eller modifiera ett föremål.

Närmare bestämmelser om anmälan av identifieringsuppgifter och patronlager utfärdas genom förordning av statsrådet.

27 §

Vapenhanteringstillstånd

Vapenhanteringstillstånd kan meddelas den som har fyllt 18 år och som utifrån sitt hälsotillstånd och uppförande ska anses lämplig att hantera skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler. När vapenhanteringstillstånd meddelas en person som inte har fyllt 20 år ska tillståndsmyndigheten förena tillståndet med ett villkor om att tillståndet inte ger tillståndshavaren rätt att hantera sådana skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten förrän han eller hon har fyllt 20 år.

42 §

Vapentillstånd

Vapentillstånd är ett tillstånd som berättigar till innehav av ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel. Ett vapentillstånd kan förenas med rätt att förvärva (*förvärvsrätt*) eller för privat ändamål tillverka eller modifiera ett skjutvapen eller en vapendel (*rätt till privat tillverkning*). Vapentillstånd meddelas och återkallas av en polisinrättning. Vapentillstånd förenad med förvärvsrätt eller rätt till privat tillverkning av särskilt farligt skjutvapen och delar till ett sådant meddelas och återkallas dock av Polisstyrelsen.

Tillståndsansökan ska lämnas in till en polisinrättning. Ansökan får lämnas in elektroniskt. Sökanden eller den vapenansvarige i en sammanslutning eller stiftelse ska dock på begäran infinna sig personligen vid polisinrättningen. Av särskilda skäl kan ansökan lämnas in också till en finsk beskickning i utlandet.

En sökande som inte har hemkommun i Finland ska visa upp ett av en myndighet i bosättningslandet meddelat samtycke till förvärv av det skjutvapen, det effektiva luftvapen eller den vapendel som ansökan avser. Sökanden ska dessutom lämna skriftlig utredning om sin avsikt att inneha skjutvapnet eller vapendelen i Finland.

42 a §

Förvärvsrätt och rätt till privat tillverkning

Med vapentillstånd förenad förvärvsrätt eller rätt till privat tillverkning meddelas för högst ett år. Av särskilda skäl kan förvärvsrätt eller rätt till privat tillverkning meddelas för högst två år.

Rätt till privat tillverkning kan meddelas under de förutsättningar som anges i 45 och 45 a § med iakttagande av vad som föreskrivs i 43 §, med undantag för 43 § 1 mom. 8 punkten och 2 mom., och med iakttagande av vad som föreskrivs i 44 §.

Ett vapentillstånd upphör att gälla om ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel inte har förvärvats under förvärvsrättens giltighetstid eller inte har tillverkats eller modifierats under giltighetstiden för rätten till privat tillverkning.

Den som med stöd av sin förvärvsrätt inte har förvärvat eller med stöd av sin rätt till privat tillverkning inte har tillverkat eller modifierat ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel ska inom 30 dagar från det att vapentillståndet har upphört att gälla lämna in tillståndsbeviset till en polisinrättning, utom i det fall att tillståndet är elektroniskt.

42 b §

Beslut samt giltighetstid och tillståndsvillkor

När ett vapentillstånd meddelas i enlighet med ansökan ges sökanden varken ett separat förvaltningsbeslut eller en besväransvisning.

Vapentillståndet gäller tills vidare, om inte tillståndet av särskilda skäl ska meddelas för viss tid. Det första vapentillstånd som meddelas en fysisk person för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen, för sport- och hobbysskytte eller för en uppvisning, filminspelning eller annan motsvarande förevisning, beviljas för ett skjutvapen inom en kategori som omfattar de vapentyper som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten och för en period på högst fem år. Samtliga vapentillstånd som meddelas tillståndshavaren för skjutvapen inom samma vapenkategori som det första vapentillståndet och som meddelas medan det första vapentillståndet är i kraft meddelas för viss tid och upphör att gälla senast vid samma tidpunkt som det

RP 266/2016 rd

första vapentillståndet. För arbete där ett skjutvapen är nödvändigt meddelas vapentillstånd dock för högst fem år i sänder. I ett sådant vapentillstånd ska det tas in ett villkor om att tillståndet är i kraft endast så länge som tillståndshavaren innehar arbetsuppgiften i fråga. Vapentillstånd för förvaring och transport av ett hagelgevär, ett gevär, ett salongsgevär eller ett kombinationsvapen som är avsett att innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under en vapentillståndshavares vårdnad meddelas för viss tid som går ut senast när den yngsta innehavaren av parallelltillstånd fyller 19 år.

Tillståndsmyndigheten kan förena ett vapentillstånd med ett villkor om att det är förbjudet att skjuta med ett skjutvapen som hör till en samling. I ett vapentillstånd som har meddelats för förvaring och transport av ett hagelgevär, ett kombinationsvapen, ett gevär eller ett salongsgevär som innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under en vapentillståndshavares vårdnad ska det tas in ett villkor om att tillståndshavaren inte får skjuta med vapnet.

42 c §

Anmälan till polisen av identifieringsuppgifter om vapen och vapendelar

Identifieringsuppgifterna om ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel ska anmälas till polisen. Uppgifterna lämnas

1) till polisens vapenregistersystem av överlåtaren med hjälp elektroniska tjänster i samband med överlåtelsen om föremålet har förvärvats hos en innehavare av ett i 20 § avsett närings-tillstånd i vapenbranschen,

2) till en polisinrättning av den vapentillståndshavare som förvärvat, tillverkat eller modifierat föremålet inom 30 dagar från förvärvet, tillverkningen eller modifieringen; uppgifterna får lämnas med hjälp av elektroniska tjänster.

Närmare bestämmelser om anmälan till polisen av identifieringsuppgifter om vapen och vapendelar utfärdas genom förordning av statsrådet.

42 d §

Uppvisande av vapen och vapendelar samt tillståndsbevis för polisen

När en vapentillståndshavare anmäler de identifieringsuppgifter som avses i 42 c §, och överlåtarens tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen eller vapendelar har meddelats före 2000 ska skjutvapnet eller vapendelen visas upp för polisen inom 30 dagar från förvärvet, tillverkningen eller modifieringen. Ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel som förvärvats utomlands eller tillverkats eller modifierats av en enskild person ska visas upp för polisen inom 30 dagar från förvärvet, tillverkningen eller modifieringen.

Ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel ska på begäran visas upp för polisen. Ett tillståndsbevis ska på begäran visas upp för och överlämnas till polisen.

43 §

Godtagbara användningssyften

Vapentillstånd kan meddelas för

- 1) sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen,
- 2) sport- och hobbysskytte,
- 3) arbete där ett vapen är nödvändigt,
- 4) uppvisning, filminspelning eller annan motsvarande förevisning,
- 5) musei- eller samlarändamål,
- 6) förvaring som minnessak,

- 7) signalering,
8) förvaring och transport av ett hagelgevär, ett gevär, ett salongsgevär eller ett kombinationsvapen avsett att innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under tillståndshavarens vårdnad.
-

44 §

Krav som gäller skjutvapen och vapendelar som förvärvas

Vapentillstånd kan endast meddelas för ett sådant skjutvapen eller en sådan vapendel som på basis av antalet patroner i magasinet, kaliber eller andra egenskaper inte är onödigt eldkraftigt och effektivt för det användningssyfte som sökanden angett och som lämpar sig väl för det syftet. Om det användningssyfte som sökanden har angett är sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen, ska vid bedömningen av skjutvapnets lämplighet dessutom iakttas jaktlagen (615/1993) och de bestämmelser som har utfärdats med stöd av den. För sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen kan vapentillstånd inte meddelas för något annat i 6 § 2 mom. 4—7 punkten avsett skjutvapen än miniatyrpistol med enkelskott eller miniatyrrevolver.

45 §

Krav som gäller en fysisk person som innehavare av vapentillstånd

Vapentillstånd kan meddelas den som har fyllt 18 år och som utifrån sitt hälsotillstånd och uppförande kan anses lämplig att inneha skjutvapen och vapendelar. Tillståndsmyndigheten har rätt att få en medicinsk bedömning av sökanden, om tillståndsmyndigheten utifrån tillgänglig information eller en intervju med sökanden har anledning att ifrågasätta att sökanden som person är lämplig att inneha ett skjutvapen. Trots tystnadsplikten har tillståndsmyndigheten rätt att i den medicinska bedömningen få sådana hälsouppgifter om sökanden som är nödvändiga när tillståndsmyndigheten bedömer om sökanden är lämplig att inneha ett skjutvapen. En värnpliktig person ska på begäran visa upp utredning över fullgjord beväringstjänst eller civiltjänst. Om den värnpliktige inte har fullgjort beväringstjänst eller civiltjänst ska han på begäran visa upp ett förordnande om tjänstgöring eller ett beslut om befrielse från tjänstgöring, uppskov med eller avbrytande av tjänstgöring, samt orsakerna till detta. Vapentillstånd för pistol, miniatyrpistol, revolver eller miniatyrrevolver eller för delar till sådana kan endast meddelas personer som har fyllt 20 år. Vapentillstånd för ett skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten och som används för sport- och hobbyskytte kan meddelas en fysisk person endast om denne visar upp ett intyg över sin hobby, som han eller hon ska ha utövat aktivt i minst två års tid. Intyget ska vara utfärdat av en skytteinstruktör i en förening som har ett tillstånd enligt 4 § i föreningslagen (503/1989). Hälften av den tjänstgöring som en värnpliktig har fullgjort i vapentjänst eller hälften av den tjänstgöring som har fullgjorts i frivillig militärtjänst för kvinnor räknas in i den tvååriga period under vilken hobbyn fortsatt ska ha utövats aktivt. Vapentillstånd för ett skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten i denna lag och som används för sport- och hobbyskytte kan meddelas också om personen visar upp en tillförlitlig utredning över sin hobby och ett intyg från den statliga myndighet som är personens arbetsgivare över att personen i sina tjänsteuppdrag bär ett skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten.

45 a §

Krav som gäller en sammanslutning eller stiftelse som innehavare av vapentillstånd

Vapentillstånd kan meddelas en sammanslutning eller stiftelse som är registrerad i Finland eller som sköter offentliga uppdrag och som utifrån syftet med verksamheten och andra omständigheter kan anses lämplig att inneha skjutvapen och vapendelar. Vapentillstånd kan meddelas endast en sökande vars förvaringslokaler för skjutvapen och vapendelar har godkänts av polisinrättningen på den ort där förvaringslokalerna finns och som har en i 45 b § avsedd vapenansvarig.

Beträffande de krav som gäller innehavaren av en vapentillstånd iakttas dessutom i tillämpliga delar 45 § 2 och 3 mom.

45 b §

Vapenansvarig i en sammanslutning eller stiftelse

Den vapenansvarige godkänns och godkännandet återkallas av polisinrättningen på sammanslutningens eller stiftelsens hemort. Polisinrättningen kan kräva att det finns fler än en vapenansvarig, om det behövs med beaktande av sammanslutningens eller stiftelsens verksamhet. Som vapenansvarig kan godkännas en person som har fyllt 18 år och som utifrån sitt hälsotillstånd, sitt uppförande och sin förtrogenhet med skjutvapen och vapendelar kan anses lämplig att inneha skjutvapen och vapendelar. Om den vapenansvarige ansvarar för skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten för en sammanslutnings räkning kan som vapenansvarig endast godkännas en person som har fyllt 20 år.

47 §

Förvärvstillstånd för utomlands bosatt person

Tillstånd för en utomlands bosatt person att förvärva ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler (förvärvstillstånd för utomlands bosatt person) meddelas och återkallas av Polisstyrelsen. Tillståndet berättigar till förvärv av det skjutvapen, den vapendel, de patroner och de särskilt farliga projektiler som nämns i tillståndet. Tillståndet berättigar inte till innehav av föremålen och de får inte överlåtas till tillståndshavaren i Finland, utan de ska utan dröjsmål sändas till den adress i tillståndshavarens bosättningsland som nämns i tillståndet.

54 §

Parallelltillstånd

Till ett skjutvapen eller en vapendel som det har meddelats vapentillstånd för kan med tillståndshavarens samtycke meddelas en parallell innehavs rätt (parallelltillstånd). Med statens samtycke kan parallelltillstånd meddelas också för ett skjutvapen eller en vapendel som staten äger. För ett skjutvapen eller en vapendel som hör till en samling kan endast en vapensamlare meddelas parallelltillstånd. Tillståndet meddelas och återkallas av den myndighet som nämns i 42 § 1.

RP 266/2016 rd

Parallelltillstånd kan meddelas under de förutsättningar som anges i 45 §, med iakttagande av 42 § 2 och 3 mom. samt av 43 och 44 §. Med vårdnadshavarnas samtycke kan tillstånd för ett hagelgevär, ett gevär, ett salongsgevär eller ett kombinationsvapen för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen eller för sport- och hobbyskytte dock meddelas också en person som har fyllt 15 men inte 18 år och som annars uppfyller de krav som gäller en tillståndshavare. Parallelltillstånd för ett skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten får av synnerligen vägande skäl meddelas en person som har fyllt 18 men inte 20 år för sport- och hobbyskytte.

Då parallelltillstånd söks ska vapentillståndshavarens samtycke eller statens samtycke till att ett parallelltillstånd meddelas visas upp. Tillståndsmyndigheten kan dessutom kräva att skjutvapnet eller vapendelen visas upp för polisen.

55 §

Parallelltillståndets giltighetstid och tillståndsvillkor

Parallelltillstånd meddelas för den tid vapentillståndet är i kraft, om det inte av särskilda skäl ska meddelas för en kortare tid. Tillstånd för skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten meddelas emellertid för högst fem år och tillstånd för andra skjutvapen för högst tio år. Om en person har ett i 42 b § 2 mom. avsett vapentillstånd som har meddelats för fem år, meddelas parallelltillstånd för skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten för viss tid som går ut senast samma dag som giltighetstiden för vapentillståndet.

Tillståndsmyndigheten kan förena ett parallelltillstånd med ett villkor om att det är förbjudet att skjuta med ett skjutvapen som hör till en samling.

55 a §

Tillstånd för gassprayer

Tillstånd att förvärva och inneha gassprayer (tillstånd för gassprayer) meddelas och återkallas av en polisinrättning med iakttagande av 42 § 2 och 3 mom. Tillståndet meddelas för högst fem år i sänder. Tillstånd för musei- eller samlarändamål kan också meddelas tills vidare.

Tillståndet berättigar under tillståndets giltighetstid till förvärv, innehav och byte av sådana gassprayer som antecknats i tillståndet. Ett tillstånd som meddelas en sammanslutning ger den som har fyllt 18 år, är anställd hos tillståndshavaren och är tillräckligt förtrogen med trygg hantering av gassprayer rätt att bära en i tillståndet avsedd gasspray i arbetet, om det är nödvändigt för skyddande av egen eller någon annans personliga integritet eller av egendom.

61 §

Förvärv och innehav av patroner

Ett vapentillstånd och ett parallelltillstånd berättigar till förvärv och innehav av sådana andra än särskilt farliga patroner som lämpar sig för det skjutvapen som tillståndshavaren har rätt att låna ut så som föreskrivs i 87 § 1 mom. Innehavare av ett europeiskt skjutvapenpass eller ett tillstånd att inneha ett skjutvapen som har meddelats i Norge, Sverige, Island eller Danmark har rätt att vid vistelse i Finland förvärva och inneha sådana andra än särskilt farliga patroner som lämpar sig för att användas i detta vapen. I tillståndet kan tillståndsmyndigheten dock ta in ett villkor om att tillståndet inte berättigar till förvärv och innehav av patroner som lämpar sig för ett vapen som hör till en samling eller som förvaras som minnessak.

62 §

Skjutförnödenhetstillstånd

Tillstånd att förvärva, tillverka och inneha patroner och särskilt farliga projektiler (skjutförnödenhetstillstånd) meddelas och återkallas av en polisinrättning.

Tillstånd kan meddelas under de förutsättningar som anges i 45 § 1 mom. eller 45 a § 1 mom., med iakttagande av vad som i 42 § 2 och 3 mom. föreskrivs om vapentillstånd.

Tillstånd att förvärva, tillverka och inneha särskilt farliga patroner och projektiler kan meddelas endast av särskilda skäl.

65 §

Samtycke

Den som har hemkommun i Finland meddelas på begäran ett samtycke som är avsett att visas upp för myndigheterna i utlandet (samtycke) och av vilket framgår att personen i fråga i utlandet får meddelas tillstånd att förvärva ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler. Samtycke meddelas av en polisinrättning.

Samtycke meddelas en fysisk person som har ett vapentillstånd för skjutvapnet eller vapendelen i fråga eller ett tillstånd för gassprayer eller rätt att förvärva och inneha dessa patroner eller särskilt farliga projektiler. Samtycke meddelas också en i 45 b § avsedd vapenansvarig som med stöd av det tillstånd som meddelats en sammanslutning eller stiftelse har rätt att förvärva och inneha föremålet. Det tillståndsbevis som gäller vapentillståndet, tillståndet för gassprayer eller tillståndet att förvärva och inneha patroner eller särskilt farliga projektiler ska visas upp för polisen då samtycke söks.

Samtycke meddelas för den tid de tillstånd som avses i 2 mom. är i kraft. Det meddelas dock för högst två år.

66 §

Tillståndens och samtyckets upphörande

Ett parallelltillstånd upphör att gälla när vapentillståndet upphör att gälla eller återkallas. Ett vapentillstånd som har meddelats för förvaring och transport av ett hagelgevär, ett gevär, ett salongsgevär eller ett kombinationsvapen som är avsett att innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under tillståndshavarens vårdnad, upphör att gälla när parallelltillstånden upphör att gälla.

Ett samtycke upphör att gälla då vapentillståndet, tillståndet för gassprayer eller tillståndet att förvärva och inneha patroner eller särskilt farliga projektiler upphör att gälla eller återkallas.

66 a §

När ett ärende om återkallelse av tillstånd inleds

Ett ärende om återkallelse av ett tillstånd som berättigar till förvärv eller innehav av ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler ska inledas, om

1) förutsättningarna enligt 67 § 1 mom. 2 eller 3 punkten för återkallelse av tillstånd uppfylls, eller

RP 266/2016 rd

2) det finns grundad anledning att misstänka att förutsättningarna enligt 67 § 2 mom. för återkallelse av tillstånd uppfylls.

67 §

Återkallelse av tillstånd

Ett tillstånd som berättigar till förvärv eller innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler ska återkallas

3) om innehavaren av vapentillståndet eller staten återkallar ett samtycke enligt 54 § 1 mom.

Den myndighet som återkallar ett parallelltillstånd ska meddela innehavaren av vapentillståndet om återkallande av parallelltillståndet.

70 §

Anmälan till polisen om förvärv samt uppvisande av vapendelar och effektiva luftvapen

Den som förvärvar en vapendel eller ett effektivt luftvapen ska inom 30 dagar från förvärvet göra en anmälan om förvärvet till en polisinrättning, om

1) rätten att förvärva och inneha vapendelen grundar sig på förvärvarens i 19 § 1 mom. 2 punkten avsedda rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande delar, eller

2) rätten att förvärva och inneha det effektiva luftvapnet grundar sig på förvärvarens i 19 § 1 mom. 8 punkten avsedda rätt att inneha ett skjutvapen.

Anmälan kan göras med hjälp av elektroniska tjänster. Vapendelen eller det effektiva luftvapnet ska på begäran visas upp för polisen.

Närmare bestämmelser om förfarandet vid anmälan enligt 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

73 §

Överföring till Finland med stöd av tillstånd som gäller innehav samt överföring och införsel till Finland med stöd av tillstånd som gäller innehav i de nordiska länderna

Ett vapentillstånd, ett parallelltillstånd och ett tillstånd för gassprayer ger rätt att för privat ändamål till Finland överföra det skjutvapen och den vapendel som nämns i tillståndet samt andra än särskilt farliga patroner som lämpar sig för vapnet i fråga.

Ett skjutförnödenhetstillstånd ger rätt att till Finland överföra de patroner och projektiler som nämns i tillståndet.

Ett sådant tillstånd att inneha ett skjutvapen eller en vapendel som har meddelats i Norge, Sverige, Island eller Danmark ger rätt att till Finland överföra och föra in det skjutvapen och den vapendel som nämns i tillståndet samt en behövlig mängd patroner som lämpar sig för att användas i vapnet i fråga, samt att inneha föremålen i högst tre månader från överföringen eller införseln till Finland. En förutsättning är att syftet med överföringen eller införseln är deltagande i ett sportskytte- eller jaktevenemang som ordnas i Norge, Sverige, Island, Danmark eller Finland. Tillståndet ger också rätt att föra föremålen tillbaka till Sverige eller Danmark.

74 §

Europeiskt skjutvapenpass

RP 266/2016 rd

Till en fysisk person som med stöd av ett vapentillstånd eller parallelltillstånd har rätt att inneha ett skjutvapen eller en vapendel utfärdar en polisinsättning ett europeiskt skjutvapenpass. Det tillståndsbevis som gäller vapentillståndet eller parallelltillståndet ska visas upp för polisen då skjutvapenpass söks.

Innehavaren av ett europeiskt skjutvapenpass ska visa upp skjutvapenpasset och på begäran överlämna det till en polisinsättning för att nödvändiga anteckningar ska kunna införas då

- 1) personuppgifterna för innehavaren av skjutvapenpasset har ändrats,
- 2) vapentillståndets eller parallelltillståndets giltighetstid eller tillståndsvillkor har ändrats,
- 3) skjutvapnet eller vapendelen har modifierats,
- 4) skjutvapnet eller vapendelen har överlåtits, förkommit, stulits eller försatts i varaktigt obrukbart skick.

I de fall som nämns i 2 mom. ska det europeiska skjutvapenpasset visas upp och på begäran överlämnas inom 30 dagar från den händelse som nämns i 1–4 punkten.

Ett europeiskt skjutvapenpass är i kraft under giltighetstiden för de tillstånd som antecknats i passet och berättigar till innehav av skjutvapen eller vapendelar. Passet är dock i kraft högst fem år från den dag det utfärdades. Skjutvapenpassets giltighetstid kan förlängas.

79 §

Tillståndsvillkoren och giltighetstiden för privat införseltillstånd

Privat införseltillstånd meddelas för högst ett år. Av särskilda skäl kan tillstånd meddelas för högst två år. Ett tillstånd kan berättiga till innehav i högst tre månader av de föremål som förts in med stöd av tillståndet.

Privat införseltillstånd och föremål som förts in med stöd av det ska i samband med införseln visas upp för Tullen.

83 a §

Tullens anmälningsskyldighet

Tullen ska med tre månaders intervaller underrätta Polisstyrelsen om införsel till Finland av föremål som nämns i ett vapentillstånd, ett tillstånd för gassprayer och ett privat införseltillstånd. Närmare bestämmelser underrättelsen utfärdas genom förordning av statsrådet.

85 §

Rätt till varaktig överlåtelse

Skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler får i kommersiellt syfte överlåtas varaktigt endast av vapennäringsidkare som har rätt därtill med stöd av näringsstillstånd i vapenbranschen.

Om inte något annat föreskrivs i denna lag får skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler varaktigt överlåtas för privat ändamål endast av innehavaren av ett vapentillstånd eller tillstånd för gassprayer samt patroner och särskilt farliga projektiler dessutom av innehavaren av ett parallelltillstånd eller skjutförnödenhetstillstånd.

89 §

Anmälan om överlåtelse

Den som varaktigt överlåter ett skjutvapen eller en vapendel till någon annan ska inom 30 dagar från överlåtelsen lämna in en anmälan om saken till en polisinsättning. Anmälan kan

RP 266/2016 rd

lämnas in med hjälp av elektroniska tjänster. Vid överlåtelse mellan vapennäringsidkare ska överlåtaren dock lämna in en anmälan med hjälp av elektroniska tjänster till polisens vapenregistersystem inom tio dagar från överlåtelsen. Överlåtelse av en ljuddämpare ska anmälas endast om mottagarens rätt att förvärva ljuddämparen grundar sig på ett vapentillstånd som meddelats för en ljuddämpare eller om överlåtarens innehavsrätt grundar sig på ett vapentillstånd eller ett parallelltillstånd som meddelats för en ljuddämpare.

Bestämmelser om vilka uppgifter som ska lämnas i anmälan utfärdas genom förordning av statsrådet.

89 a §

Anmälan om överlåtelse av patroner

En vapennäringsidkare som har rätt att idka handel med eller tillverka skjutvapen ska i samband med att patroner överläts göra en anmälan om de överlätna patronerna till polisens vapenregistersystem med hjälp av elektroniska tjänster. Uppgifterna antecknas i uppgifterna om den vapentillståndshavare som förvärvat patronerna.

90 §

Skyldighet att visa upp och överlämna bevis på vapentillstånd

Innehavaren av ett vapentillstånd ska inom 30 dagar från det att ett skjutvapen eller en vapendel varaktigt har överlåtit till någon annan visa upp och på begäran överlämna tillståndsbeviset till en polisinrättning, utom om vapentillståndet är elektroniskt.

93 §

Temporärt omhändertagande och tillståndets giltighetstid

Om ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler omhändertas temporärt upphör det näringstillstånd i vapenbranschen som gäller föremålet i fråga eller det tillstånd som berättigar till innehav av föremålet för privat bruk att gälla.

Om polisen temporärt omhändertar ett skjutvapen eller en vapendel som innehas med stöd av ett parallelltillstånd, fortsätter det vapentillstånd och de övriga parallelltillstånd som gäller skjutvapnet eller vapendelen i fråga att vara i kraft.

103 §

Skjutvapenförseelse

Den som i strid med denna lag uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

2 a) försummar skyldigheten enligt 42 c 1 mom. 1 punkten att lämna identifieringsuppgifter till polisens vapenregistersystem om ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel i samband med en överlåtelse,

3) försummar skyldigheten enligt 42 c § 1 mom. 2 punkten att lämna polisen identifieringsuppgifter om ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel inom 30 dagar från det att skjutvapnet, det effektiva luftvapnet eller vapendelen förvärvats, tillverkats eller modifierats eller försummar skyldigheten enligt 42 d § 1 mom. att visa upp ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel inom 30 dagar från det att skjutvapnet, det effektiva luftvapnet eller vapendelen har förvärvats, tillverkats eller modifierats eller försummar skyldigheten enligt

42 § d 2 mom. att visa upp ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel på begäran för polisen,

5) försummar skyldigheten enligt 42 d § 2 mom. eller 90 eller 112 § att visa upp eller överlämna ett tillståndsbevis till polisen, skyldigheten enligt 74 § 3 mom. att visa upp eller överlämna ett europeiskt skjutvapenpass till polisen eller skyldigheten enligt 96 § 1 mom. att överlämna ett tillståndsbevis eller samtycke till polisen,

113 §

Polisens skyldighet att föra register

De register som avses i 1 mom. är sekretessbelagda. Sekretessbelagda är också tillståndsansökningar som gäller skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler samt ansökningar om förhandssamtycke, samtycke och godkännande som vapensamlare samt beslut i en sådan sak. Polisen kan dock av särskilda skäl genom beslut bekräfta giltigheten för eller en uppgift i ett enskilt tillstånd, om identiteten hos den som begär informationen är känd för polisen. Tillståndshavaren kan i polisens vapenregistersystem med hjälp av elektroniska tjänster granska uppgifterna om sina egna tillstånd när det gäller deras giltighetstid och innehåll. På registerföringen samt på användningen, utlämnandet och utplåningen av uppgifter ur registren tillämpas i övrigt lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003).

115 §

Tillsynen över efterlevnaden av lagen

Polisstyrelsen övervakar efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Gränsbevakningsväsendet, Tullen och Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakare övervakar inom sina respektive ansvarsområden efterlevnaden av lagen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

116 §

Tillsynen över vapennäringsidkare och vapensamlare

En vapennäringsidkares förvaringsutrymmen för skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler ska vara säkra till sin konstruktion. För att säkerställa detta ska polisen inspektera förvaringsutrymmena. En ny inspektion ska göras, om förvaringsutrymmena ändras. Dessutom ska polisen minst en gång per år granska de i området verksamma vapennäringsidkarnas bokföring samt inspektera deras lager och förvaringsutrymmen. Polisen har rätt att vid granskningen och inspektionen ta del av vapennäringsidkarens bokföring och få tillträde till utrymmen där föremål som avses ovan förvaras.

Förvaringsutrymmena för skjutvapen och vapendelar i en samling ska vara säkra till sin konstruktion. För att säkerställa detta ska polisen inspektera förvaringsutrymmena innan tillstånd att förvärva det första skjutvapnet eller den första vapendelen i en samling meddelas. En ny inspektion ska göras, om förvaringsutrymmena ändras.

117 §

Uppvisande av dokument och vapen

Ett tillståndsbevis enligt denna lag och ett i denna lag och i vapenexportförordningen avsett europeiskt skjutvapenpass samt de skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som innehas med stöd av tillståndsbeviset eller med stöd av sådana tillstånd som antecknats i det europeiska skjutvapenpasset ska på begäran visas upp för polisen, gränsbevakningsmyndigheterna, tullmyndigheterna eller för en sådan tjänsteman vid Forststyrelsen som utför jakt- och fiskeövervakning på statens mark i Forststyrelsens besittning.

119 a §

Elektroniska tjänster

I 25 §, 42 § 2 mom., 42 c § 1 mom., 70 § 2 mom., 89 § 1 mom. samt 89 a § avsedda elektroniska tjänster förutsätter ett identifieringsverktyg som avses i lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster (617/2009).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 25 §, 42 c § 1 mom., 89 a § och 103 § 2 a-punkten träder dock i kraft först den 1 december 2018.

Bestämmelserna om elektroniska tjänster i 42 § 2 mom., 42 c 1 mom. 2 punkten, 70 § 2 mom. och 89 § 1 mom. samt ändringen av 116 § 1 mom. tillämpas först från och med den 1 december 2018. Innan det elektroniska anmälningförfarande som avses i 42 c § 1 mom. 2 punkten börjar tillämpas ska identifieringsuppgifter om ett vapen lämnas vid ett besök på en polisinsättning, och skjutvapnet, det effektiva luftvapnet eller vapendelen ska visas upp i samband med att uppgifterna lämnas. Innan det elektroniska anmälningförfarande som avses i 89 § 1 mom. börjar tillämpas ska i det momentet avsedda anmälningar om överlåtelse göras vid ett besök på en polisinsättning. Vad som i 45 § 1 mom. föreskrivs om skyldigheten för en värnpliktig person att vid ansökan om vapentillstånd på tillståndsmyndighetens begäran lägga fram utredning över fullgjord beväringstjänst eller civiltjänst eller, om den värnpliktige inte har fullgjort beväringstjänst eller civiltjänst, lägga fram ett förordnande om tjänstgöring eller ett beslut om befrielse från tjänstgöring, uppskov med eller avbrytande av tjänstgöring, samt orsakerna till detta, tillämpas från och med den 1 december 2018. Före nämnda tidpunkt ska en värnpliktig person alltid lägga fram utredning som avses ovan vid ansökan om vapentillstånd.

Giltiga tillstånd för förvärv, för innehav och för privat tillverkning som meddelats före denna lags ikraftträdande förblir vid ikraftträdandet i kraft för den tid för vilken de har beviljats. Om en innehavare av ett sådant tillstånd ansöker om en dubblett av tillståndet, ska ett vapentillstånd meddelas. Identifieringsuppgifter om ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel som förvärvats eller tillverkats med stöd av ett tillstånd för förvärv eller för privat tillverkning ska efter denna lags ikraftträdande lämnas till en polisinsättning och vapnet, effektivt luftvapnet eller vapendelen visas upp på polisinsättningen inom 30 dagar från förvärvet för att få vapentillstånd för föremålet i fråga.

En vapensamlare som när denna lag träder i kraft har av Polisstyrelsen beviljad rätt att föra ett register över skjutvapen eller inneha vapendelar för vilka vapensamlaren inte har ett tillstånd som berättigar till innehav, ska inom ett år från denna lags ikraftträdande ansöka om vapentillstånd för dessa skjutvapen och vapendelar. Om en vapensamlares rätt att förvärva och

RP 266/2016 rd

inneha en vapendel har grundat sig på att vapensamlaren haft i 19 § 1 mom. 2 punkten avsedd rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande delar, ska vapendelarna inom ett år från denna lags ikraftträdande anmälas till och på begäran visas upp för polisen i enlighet med 70 §.

Vad som i 61 och 73 § föreskrivs om vapentillstånd gäller också giltiga tillstånd som berättigar till förvärv, privat tillverkning och innehav och som meddelats före ikraftträdandet av denna lag. Vad som i 65 § 2 mom., 66 § 3 mom. och 83 a § föreskrivs om vapentillstånd gäller också giltiga tillstånd som berättigar till förvärv och privat tillverkning och som meddelats före ikraftträdandet av denna lag. Vad som i 54 §, 66 § 2 mom., 67 §, 74 § 1 och 2 mom., 85 § 2 mom., 90 § och 93 § 2 mom. föreskrivs om vapentillstånd gäller också giltiga tillstånd som berättigar till innehav och som meddelats före ikraftträdandet av denna lag.

2.

Lag

om ändring av 41 kap. 1 § i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) 41 kap. 1 § 1 mom. 4 punkten, sådan den lyder i lag
766/2015, som följer:

41 kap.

Om vapenbrott

1 §

Skjutvapenbrott

Den som i strid med skjutvapenlagen (1/1998)

4) helt eller delvis försummar den i 25 § i skjutvapenlagen eller med stöd av den föreskrivna skyldigheten för vapennäringsidkare att anmäla identifieringsuppgifter om skjutvapen, effektiva luftvapen, gassprayer eller vapendelar samt patronlager till polisens vapenregistersystem,

Denna lag träder i kraft den 20 _____

3.

Lag

om ändring av 2 kap. 6 § i polislagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i polislagen (872/2011) 2 kap. 6 § 1 mom. som följer:

2 kap.

Allmänna befogenheter

6 §

Tillträde och genomsökning i färd- och skadesituationer

En polisman har rätt att få tillträde till ett utrymme eller en annan plats som omfattas av hemfrid eller offentlig frid eller till en annan plats som allmänheten inte har tillträde till eller till ett fordon och där vid behov företa genomsökning, om det finns grundad anledning att be-
fara att

- 1) en gärning eller händelse som äventyrar liv, hälsa eller personlig frihet eller orsakar betydande skada på egendom eller miljön är omedelbart överhängande eller pågår,
- 2) någon är i behov av omedelbar hjälp på grund av ett brott som redan begåtts eller en olyckshändelse som redan inträffat eller av någon annan motsvarande orsak,
- 3) en avliden påträffas vid genomsökningen, eller att
- 4) ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler missbrukas eller om ett ärende som gäller återkallelse av det tillstånd som gäller dem har inletts.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 19 januari 2017

Vid förhinder för statsministern, inrikesminister

Paula Risikko

Överinspektör Elina Hirttiö

1.

Lag

om ändring av skjutvapenlagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i skjutvapenlagen (1/1998) 19 § 1 mom. 3 punkten, 45 c, 46, 50—53, 59 a och 60 § samt 103 § 4 punkten,
av dem 19 § 1 mom. 3 punkten sådan den lyder i lag 601/2001, 45 c och 53 § sådana de lyder i lag 124/2011, 46 och 50 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 124/2011, 52 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 601/2001, 59 a § sådan den lyder i lagarna 601/2001 och 508/2009 samt 103 § 4 punkten sådan den lyder i lag 532/2007,
ändras 1 § 2 mom., 18 § 1 mom., 25 §, 27 § 3 mom., 42 §, 43 § 1 mom., 44 § 1 mom., rubriken för 45 § och 45 § 1 mom., 45 a §, 45 b § 2 mom., 47, 54, 55, 55 a, 61, 62 och 65 §, 66 § 2 och 3 mom., 67 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom., 70, 73, 74, 79, 83 a, 85, 89, 90 och 93 §, 103 § 3 och 5 punkten, 113 § 2 mom., 115 § 1 mom., 116 § 1 och 2 mom. samt 117 §,
av dem 1 § 2 mom., 18 § 1 mom., 70 § samt 116 § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 764/2015, 25 §, 27 § 3 mom., 44 § 1 mom., rubriken för 45 § och 45 § 1 mom., 45 b § 2 mom., 66 § 2 mom. och 89 § sådana de lyder i lag 124/2011, 42 § sådan den lyder i lagarna 601/2001 och 508/2009, 43 § 1 mom. och 55 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 124/2011, 45 a, 55 a, 61 och 62 §, 66 § 3 mom., 67 § 2 mom. samt 73 och 90 § sådana de lyder i lag 601/2001, 54 § sådan den lyder i lagarna 601/2001 och 124/2011, 65, 74 och 85 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 601/2001, 83 a § sådan den lyder i lag 508/2009, 103 § 3 och 5 punkten sådana de lyder i lag 532/2007, 113 § 2 mom. sådant det lyder i lag 800/2003, 115 § 1 mom. sådant det lyder i lag 190/2016 och 117 § sådan den lyder i lag 690/2013, samt
fogas till 12 § ett nytt 3 mom., till 18 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 764/2015, ett nytt 3 mom., till lagen nya 42 a, 42 b, 42 c, 42 d, 66 a, 89 a och 119 a § samt till 103 §, sådan den lyder i lagarna 532/2007, 124/2011 och 764/2015, en ny 2 a-punkt som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

1 §

Tillämpningsområde

Tillämpningsområde

Vad som i denna lag föreskrivs om skjutvapen gäller också robot- och raketuppskjutningssystem, gassprayer samt effektiva luftvapen. På gassprayer tillämpas dock inte 2–10, 12, 15, 31–3, 35, 35 a, 36, 42–45, 45 a, 45 b, 45 d, 46–53, 53 a, 54, 55, 56–59, 59 a eller 60–63 §, 66 § 1 mom. 1 och 3 punkten, 67 b, 68, 70–72, 74–77, 80–82, 89, 90 eller 106 §, 106 a § 2 och 3 mom., 106 b,

Vad som i denna lag föreskrivs om skjutvapen gäller också robot- och raketuppskjutningssystem, gassprayer samt effektiva luftvapen. På gassprayer tillämpas dock inte 2–10, 12, 15, 31–33, 35, 35 a, 36, 42, 42 a–42 d, 43–45, 45 a, 45 b, 45 d, 47–52, 53 a, 54, 55, 56–59 och 61–3 §, 66 § 1 mom. 1 och 3 punkten, 67 b, 68, 70–72, 74–77, 80–82, 89, 90 och 106 §, 106 a § 2 och 3

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

110, 110 a—110 c, 112, 112 a eller 112 b §. På effektiva luftvapen tillämpas inte 3—12, 31—33, 35, 35 a, 36, 45 c, 45 d, 53 a, 55 a—55 c, 60—63, 67 b, 72, 106 b, 110 eller 110 a—110 c §. I 17 § föreskrivs om andra undantag från tillämpningsområdet.

mom., 106 b, 110, 110 a—110 c, 112, 112 a och 112 b §. På effektiva luftvapen tillämpas inte 3—12, 31—33, 35, 35 a, 36, 45 d, 53 a, 55 a—55 c, 61—63, 67 b, 72, 106 b, 110 eller 110 a—110 c §. I 17 § föreskrivs om andra undantag från tillämpningsområdet.

12 §

12 §

Modifiering av skjutvapen och vapendelar

Modifiering av skjutvapen och vapendelar

Med temporär modifiering av ett skjutvapen avses en åtgärd som leder till att vapentypen, funktionssättet eller kalibern ändras tillfälligt när ett vapens pipa eller slutstycke eller vardera byts.

18 §

18 §

Tillståndsplikt

Tillståndsplikt

Om inte något annat föreskrivs i denna lag, krävs det tillstånd enligt denna lag för

Om inte något annat föreskrivs i denna lag, krävs det tillstånd för

1) överföring och införsel till Finland, överföring och utförsel från Finland, kommersiell transitering, kommersiell förvaring, förvärv, innehav och tillverkning av samt handel med skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler,

1) överföring och införsel till Finland, överföring och utförsel från Finland, kommersiell transitering, kommersiell förvaring, förvärv, innehav och tillverkning av samt handel med skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler,

2) reparation och modifiering av skjutvapen och vapendelar.

2) reparation och modifiering av skjutvapen och vapendelar, *med undantag för temporär modifiering av en enskild persons vapen med vapendelar som innehas med stöd av tillstånd för innehav av vapendelar.*

Polisstyrelsen bestämmer hur tillståndshandlingarna ska utformas och beslutar om övriga omständigheter som hänför sig till framställningen av handlingarna.

19 §

19 §

Undantag från tillståndsplikten

Undantag från tillståndsplikten

Enligt denna lag är följande inte beroende av tillstånd:

Enligt denna lag är följande inte beroende av tillstånd:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3) innehav av skjutvapen samt förvärv och innehav av vapendelar, om förvärvaren eller innehavaren är en vapensamlare som för föreskrivet register,

(upphävs)

25 §

25 §

Skyldighet att föra register

Anmälan till vapenregistersystemet

En vapennäringsidkare som har rätt att idka handel med, tillverka, reparera eller modifiera skjutvapen, ska för i denna lag avsedd tillsyn över idkandet av näring i vapenbranschen föra register över vapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler. I registret ska också antecknas namnet på den som överlåtit och den som tagit emot ett föremål samt namnet på den som gett i uppdrag att reparera eller modifiera ett föremål. Personuppgifter i registret får endast lämnas ut till den tillsynsmyndighet som avses i 115 § för myndighetens tillsynsuppgifter. Närmare bestämmelser om registerföringen utfärdas genom förordning av statsrådet.

Vapennäringsidkaren ska på anfordran visa registret för polisen samt överlåta det till tillståndsmyndigheten då tillståndet upphör att gälla eller om det återkallas. Närmare bestämmelser om visande och överlåtande av registret utfärdas genom förordning av statsrådet.

Registret ska förvaras i minst tjugo år efter det den sista anteckningen har gjorts i det. Registret ska förstöras efter att det har gått 50 år sedan den senaste anteckningen gjordes i det.

27 §

Vapenhanteringstillstånd

Vapenhanteringstillstånd kan meddelas den som har fyllt 18 år och som på grundval av sitt hälsotillstånd och uppförande ska anses lämplig att hantera skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler. När vapenhanteringstillstånd meddelas en person

En vapennäringsidkare ska med hjälp av elektroniska tjänster anmäla identifieringsuppgifter om skjutvapen, effektiva luftvapen, gasspray och vapendelar samt uppgifter om patronlager till polisens vapenregistersystem inom 10 dagar från det att ett föremål har kommit i vapennäringsidkarens besittning. Till vapenregistersystemet ska också anmälas namnet på överlåtare och förvärvaren av ett föremål samt namnet på den som gett i uppdrag att reparera eller modifiera ett föremål.

Närmare bestämmelser om anmälan av identifieringsuppgifter och patronlager utfärdas genom förordning av statsrådet.

27 §

Vapenhanteringstillstånd

Vapenhanteringstillstånd kan meddelas den som har fyllt 18 år och som utifrån sitt hälsotillstånd och uppförande ska anses lämplig att hantera skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler. När vapenhanteringstillstånd meddelas en person som inte

Gällande lydelse

som inte har fyllt 20 år ska tillståndsmyndigheten förena tillståndet med ett villkor enligt vilket tillståndet inte ger tillståndshavaren rätt att hantera sådana skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten förrän han eller hon har fyllt 20 år. *I fråga om det lämplighetstest som är ett villkor för behandlingen av tillståndsansökan gäller vad som föreskrivs i 45 c § och med stöd av den.*

Föreslagen lydelse

har fyllt 20 år ska tillståndsmyndigheten förena tillståndet med ett villkor om att tillståndet inte ger tillståndshavaren rätt att hantera sådana skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten förrän han eller hon har fyllt 20 år.

42 §

Förvärvstillstånd

Tillstånd att förvärva skjutvapen och vapendelar (*förvärvstillstånd*) meddelas och återkallas av polisinspektionen i sökandens hemkommun eller på sökandens hemort. Tillstånd att förvärva särskilt farliga skjutvapen och delar till sådana meddelas och återkallas dock av Polisstyrelsen. Förvärvstillståndet berättigar också till temporärt innehav av vapnet och vapendelen. Bestämmelser om innehavstillstånd finns i 52 §.

Om sökanden inte har hemkommun i Finland, meddelas och återkallas tillståndet av polisinspektionen på sökandens vistelseort. Sökanden skall visa upp av en myndighet i bosättningslandet meddelat samtycke till förvärv av det skjutvapen eller den vapendel som ansökan avser. Sökanden skall dessutom lämna en skriftlig utredning om sin avsikt att inneha skjutvapnet eller vapendelen i Finland.

Tillståndsansökan skall lämnas in personligen till den polisinspektion som avses i 1 och 2 mom. Polisinspektionen kan ge sökanden rätt att lämna in ansökan också på något annat sätt än personligen, om polisinspektionen redan tidigare har meddelat sökanden tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen eller vapendelar. En sammanslutnings eller stiftelses ansökan skall lämnas in av den vapenansvariga som avses i 45 b §. Av särskilda skäl kan ansökan lämnas in också till någon annan polisinspektion eller till en finsk beskickning i utlandet.

42 §

Vapentillstånd

Vapentillstånd är ett tillstånd som berättigar till innehav av ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel. Ett vapentillstånd kan förenas med rätt att förvärva (förvärvsrätt) eller för privat ändamål tillverka eller modifiera ett skjutvapen eller en vapendel (rätt till privat tillverkning). Vapentillstånd meddelas och återkallas av en polisinspektion. Vapentillstånd förenad med förvärvsrätt eller rätt till privat tillverkning av särskilt farligt skjutvapen och delar till ett sådant meddelas och återkallas dock av Polisstyrelsen.

Tillståndsansökan ska lämnas in till en polisinspektion. Ansökan får lämnas in elektroniskt. Sökanden eller den vapenansvarige i en sammanslutning eller stiftelse ska dock på begäran infinna sig personligen vid polisinspektionen. Av särskilda skäl kan ansökan lämnas in också till en finsk beskickning i utlandet.

En sökande som inte har hemkommun i Finland ska visa upp ett av en myndighet i bosättningslandet meddelat samtycke till förvärv av det skjutvapen, det effektiva luftvapen eller den vapendel som ansökan avser. Sökanden ska dessutom lämna skriftlig utredning om sin avsikt att inneha skjutvapnet eller vapendelen i Finland.

42 a §

Förvävrätt och rätt till privat tillverkning

Med vapentillstånd förenad förvävrätt eller rätt till privat tillverkning meddelas för högst ett år. Av särskilda skäl kan förvävrätt eller rätt till privat tillverkning meddelas för högst två år.

Rätt till privat tillverkning kan meddelas under de förutsättningar som anges i 45 och 45 a § med iakttagande av vad som föreskrivs i 43 §, med undantag för 43 § 1 mom. 8 punkten och 2 mom., och med iakttagande av vad som föreskrivs i 44 §.

Ett vapentillstånd upphör att gälla om ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel inte har förvärvats under förvävrättens giltighetstid eller inte har tillverkats eller modifierats under giltighetstiden för rätten till privat tillverkning.

Den som med stöd av sin förvävrätt inte har förvärvat eller med stöd av sin rätt till privat tillverkning inte har tillverkat eller modifierat ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel ska inom 30 dagar från det att vapentillståndet har upphört att gälla lämna in tillståndsbeviset till en polisinrättning, utom i det fall att tillståndet är elektroniskt.

42 b §

Beslut samt giltighetstid och tillståndsvillkor

När ett vapentillstånd meddelas i enlighet med ansökan ges sökanden varken ett separat förvaltningsbeslut eller en besväransvisning.

Vapentillståndet gäller tills vidare, om inte tillståndet av särskilda skäl ska meddelas för viss tid. Det första vapentillstånd som meddelas en fysisk person för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen, för sport- och hobbyskytte eller för en uppvisning, filminspelning eller annan motsvarande förevisning, beviljas för ett skjutvapen inom en kategori som omfattar de vapentyper som avses i 6 § 2 mom. 4–7 punkten och för en period på högst fem år. Samtliga vapen-

tillstånd som meddelas tillståndshavaren för skjutvapen inom samma vapenkategori som det första vapentillståndet och som meddelas medan det första vapentillståndet är i kraft meddelas för viss tid och upphör att gälla senast vid samma tidpunkt som det första vapentillståndet. För arbete där ett skjutvapen är nödvändigt meddelas vapentillstånd dock för högst fem år i sänder. I ett sådant vapentillstånd ska det tas in ett villkor om att tillståndet är i kraft endast så länge som tillståndshavaren innehar arbetsuppgiften i fråga. Vapentillstånd för förvaring och transport av ett hagelgevär, ett gevär, ett salongsgevär eller ett kombinationsvapen som är avsett att innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under en vapentillståndshavares vårdnad meddelas för viss tid som går ut senast när den yngsta innehavaren av parallelltillstånd fyller 19 år.

Tillståndsmyndigheten kan förena ett vapentillstånd med ett villkor om att det är förbjudet att skjuta med ett skjutvapen som hör till en samling. I ett vapentillstånd som har meddelats för förvaring och transport av ett hagelgevär, ett kombinationsvapen, ett gevär eller ett salongsgevär som innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under en vapentillståndshavares vårdnad ska det tas in ett villkor om att tillståndshavaren inte får skjuta med vapnet.

42 c §

Anmälan till polisen av identifieringsuppgifter om vapen och vapendelar

Identifieringsuppgifterna om ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel ska anmälas till polisen. Uppgifterna lämnas

1) till polisens vapenregistersystem av överlåtaren med hjälp elektroniska tjänster i samband med överlåtelsen om föremålet har förvärvats hos en innehavare av ett i 20 § avsett näringstillstånd i vapenbranschen,

2) till en polisinrättning av den vapentillståndshavare som förvärvat, tillverkat eller modifierat föremålet inom 30 dagar från förvärvet, tillverkningen eller modifieringen; uppgifterna får lämnas med hjälp av elektroniska tjänster.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Närmare bestämmelser om anmälan till polisen av identifieringsuppgifter om vapen och vapendelar utfärdas genom förordning av statsrådet.

42 d §

Uppvisande av vapen och vapendelar samt tillståndsbevis för polisen

När en vapentillståndshavare anmäler de identifieringsuppgifter som avses i 42 c §, och överlåtarens tillstånd som berättigar till innehav av skjutvapen eller vapendelar har meddelats före 2000 ska skjutvapnet eller vapendelen visas upp för polisen inom 30 dagar från förvärvet, tillverkningen eller modifieringen. Ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel som förvärvats utomlands eller tillverkats eller modifierats av en enskild person ska visas upp för polisen inom 30 dagar från förvärvet, tillverkningen eller modifieringen.

Ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel ska på begäran visas upp för polisen. Ett tillståndsbevis ska på begäran visas upp för och överlämnas till polisen.

43 §

Godtagbara användningssyften

Förvärvstillstånd kan meddelas för följande användningssyften:

- 1) sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen,
- 2) sport- och hobbyskytte,
- 3) arbete där ett vapen är nödvändigt,
- 4) uppvisning, filminspelning eller annan motsvarande förevisning,
- 5) musei- eller samlarändamål,
- 6) förvaring som minnessak,
- 7) signalering,
- 8) förvaring och transport av ett hagelgevär, ett gevär, ett salongsgevär eller ett kombinationsvapen som är avsett att innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under tillståndshavarens vårdnad.

43 §

Godtagbara användningssyften

Vapentillstånd kan meddelas för

- 1) sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen,
- 2) sport- och hobbyskytte,
- 3) arbete där ett vapen är nödvändigt,
- 4) uppvisning, filminspelning eller annan motsvarande förevisning,
- 5) musei- eller samlarändamål,
- 6) förvaring som minnessak,
- 7) signalering,
- 8) *förvaring och transport av ett hagelgevär, ett gevär, ett salongsgevär eller ett kombinationsvapen avsett att innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under tillståndshavarens vårdnad.*

44 §

Krav som gäller skjutvapen och vapendelar som förvärvas

Förvärvstillstånd kan endast meddelas för ett sådant skjutvapen eller en sådan vapendel som på basis av antalet patroner i magasinet, kaliber eller andra egenskaper inte är onödigt eldkraftigt och effektivt för det användningssyfte som sökanden angett och som väl lämpar sig för detta syfte. Om det användningssyfte som sökanden har angett är sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen, ska vid bedömningen av skjutvapnets lämplighet dessutom iakttas jaktlagen (615/1993) och de bestämmelser som har utfärdats med stöd av den. För sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen kan förvärvstillstånd inte meddelas för något annat skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten än en miniatyrpistol med enkelskott eller en miniatyrrevolver.

44 §

Krav som gäller skjutvapen och vapendelar som förvärvas

Vapentillstånd kan endast meddelas för ett sådant skjutvapen eller en sådan vapendel som på basis av antalet patroner i magasinet, kaliber eller andra egenskaper inte är onödigt eldkraftigt och effektivt för det användningssyfte som sökanden angett och som lämpar sig väl för det syftet. Om det användningssyfte som sökanden har angett är sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen, ska vid bedömningen av skjutvapnets lämplighet dessutom iakttas jaktlagen (615/1993) och de bestämmelser som har utfärdats med stöd av den. För sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen kan vapentillstånd inte meddelas för något annat i 6 § 2 mom. 4—7 punkten avsett skjutvapen än miniatyrpistol med enkelskott eller miniatyrrevolver.

45 §

Krav som gäller en fysisk person som innehavare av en av ett förvärvstillstånd

Förvärvstillstånd kan meddelas den som har fyllt 18 år och som på grundval av sitt hälsotillstånd och uppförande kan anses lämplig att inneha skjutvapen och vapendelar. Tillståndsmyndigheten har rätt att få en medicinsk bedömning av sökanden, om tillståndsmyndigheten utifrån tillgänglig information eller en intervju med sökanden har anledning att ifrågasätta att denna personligen är lämplig att inneha ett skjutvapen. Trots tystnadsplikten har tillståndsmyndigheten rätt att i den medicinska bedömningen få sådana hälsouppgifter om sökanden som är nödvändiga när tillståndsmyndigheten bedömer om

45 §

*Krav som gäller en fysisk person som innehavare av **vapentillstånd***

Vapentillstånd kan meddelas den som har fyllt 18 år och som utifrån sitt hälsotillstånd och uppförande kan anses lämplig att inneha skjutvapen och vapendelar. Tillståndsmyndigheten har rätt att få en medicinsk bedömning av sökanden, om tillståndsmyndigheten utifrån tillgänglig information eller en intervju med sökanden har anledning att ifrågasätta att sökanden som person är lämplig att inneha ett skjutvapen. Trots tystnadsplikten har tillståndsmyndigheten rätt att i den medicinska bedömningen få sådana hälsouppgifter om sökanden som är nödvändiga när tillståndsmyndigheten bedömer om sökanden är

Gällande lydelse

personen är lämplig att inneha ett skjutvapen. En värnpliktig person ska visa upp en utredning över fullgjord beväringstjänst eller civiltjänst. Om den värnpliktige inte har fullgjort beväringstjänst eller civiltjänst ska han visa upp ett förordnande om tjänstgöring eller ett beslut om befrielse från tjänstgöring, uppskov med eller avbrytande av tjänstgöring, jämte orsakerna till detta. Förvärvstillstånd som gäller en pistol, en miniatyrpistol, en revolver eller en miniatyrrevolver eller delar till sådana kan endast meddelas personer som har fyllt 20 år. Förvärvstillstånd för ett skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4–7 punkten och som används för sport- och hobbyskytte kan ges en fysisk person endast om denna visar upp ett intyg över sin hobby, som han eller hon ska ha utövat aktivt i minst två års tid. Intyget ska vara utfärdat av en skytteinstruktör i en förening som har ett tillstånd enligt 4 § i föreningslagen (503/1989). Hälften av den tjänstgöring som en värnpliktig har fullgjort i vapentjänst eller hälften av den tjänstgöring som har fullgjorts i frivillig militärtjänst för kvinnor räknas in i den tvååriga period då hobbyn fortsatt ska ha utövats aktivt. Förvärvstillstånd för ett skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4–7 punkten i denna lag och som används för sport- och hobbyskytte kan beviljas också om personen visar upp en tillförlitlig utredning över sin hobby och ett intyg från den statliga myndighet som är personens arbetsgivare över att personen i sina tjänsteuppsdrag bär ett skjutvapen som avses i 6 § 2 mo

45 a §

Krav som gäller en sammanslutning och stiftelse som innehavare av ett förvärvstillstånd

Förvärvstillstånd kan meddelas en sammanslutning eller stiftelse som är registrerad i Finland eller som sköter offentliga uppdrag och som på grundval av syftet med verksamheten och andra omständigheter kan anses lämplig att inneha skjutvapen och vapendelar. Tillstånd kan meddelas endast en sökande vars förvaringslokaler för skjutvapen

Föreslagen lydelse

lämplig att inneha ett skjutvapen. En värnpliktig person ska *på begäran* visa upp utredning över fullgjord beväringstjänst eller civiltjänst. Om den värnpliktige inte har fullgjort beväringstjänst eller civiltjänst ska han *på begäran* visa upp ett förordnande om tjänstgöring eller ett beslut om befrielse från tjänstgöring, uppskov med eller avbrytande av tjänstgöring, samt orsakerna till detta. *Vapentillstånd* för pistol, miniatyrpistol, revolver eller miniatyrrevolver eller för delar till sådana kan endast meddelas personer som har fyllt 20 år. *Vapentillstånd* för ett skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4–7 punkten och som används för sport- och hobbyskytte kan meddelas en fysisk person endast om denne visar upp ett intyg över sin hobby, som han eller hon ska ha utövat aktivt i minst två års tid. Intyget ska vara utfärdat av en skytteinstruktör i en förening som har ett tillstånd enligt 4 § i föreningslagen (503/1989). Hälften av den tjänstgöring som en värnpliktig har fullgjort i vapentjänst eller hälften av den tjänstgöring som har fullgjorts i frivillig militärtjänst för kvinnor räknas in i den tvååriga period under vilken hobbyn fortsatt ska ha utövats aktivt. *Vapentillstånd* för ett skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4–7 punkten i denna lag och som används för sport- och hobbyskytte kan meddelas också om personen visar upp en tillförlitlig utredning över sin hobby och ett intyg från den statliga myndighet som är personens arbetsgivare över att personen i sina tjänsteuppsdrag bär ett skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4–7 punkten.

45 a §

Krav som gäller en sammanslutning eller stiftelse som innehavare av vapentillstånd

Vapentillstånd kan meddelas en sammanslutning eller stiftelse som är registrerad i Finland eller som sköter offentliga uppdrag och som utifrån syftet med verksamheten och andra omständigheter kan anses lämplig att inneha skjutvapen och vapendelar. Vapentillstånd kan meddelas endast en sökande vars förvaringslokaler för skjutvapen och vapen-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

och vapendelar har godkänts av polisinsrättningen på den ort där förvaringslokalerna är belägna och som har en i 45 b § avsedd vapenansvarig.

Beträffande de krav som gäller innehavaren av ett förvärvstillstånd iakttas dessutom i tillämpliga delar 45 § 2 och 3 mom.

45 b §

Vapenansvarig i en sammanslutning eller stiftelse

Den vapenansvariga godkänns och godkännandet återkallas av polisinsrättningen på sammanslutningens eller stiftelsens hemort. Polisinsrättningen kan kräva att det finns fler än en vapenansvarig, om det behövs med beaktande av sammanslutningens eller stiftelsens verksamhet. Som vapenansvarig kan godkännas en person som har fyllt 18 år och som på grundval av sitt hälsotillstånd, sitt uppförande och sin förtrogenhet med skjutvapen och vapendelar kan anses lämplig att inneha skjutvapen och vapendelar. Om den vapenansvariga ansvarar för skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten för en sammanslutnings räkning kan som vapenansvarig endast godkännas en person som har fyllt 20 år. *I fråga om det lämplighetstest som är ett villkor för behandlingen av en ansökan som avser godkännande av en vapenansvarig gäller vad som föreskrivs i 45 c § och med stöd av den.*

45 c §

Lämplighetstest

Ett villkor för behandling av en ansökan om förvärvstillstånd är att sökanden genomgår ett lämplighetstest som ordnas av tillståndsmyndigheten och genom vilket det klarläggs huruvida sökanden personligen är lämplig att inneha skjutvapen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler. Testresultatet får inte ensamt användas för att motivera ett nekande tillståndsbeslut. Testresultatet får endast användas för den

delar har godkänts av polisinsrättningen på den ort där förvaringslokalerna finns och som har en i 45 b § avsedd vapenansvarig.

Beträffande de krav som gäller innehavaren av en *vapentillstånd* iakttas dessutom i tillämpliga delar 45 § 2 och 3 mom.

45 b §

Vapenansvarig i en sammanslutning eller stiftelse

Den vapenansvarige godkänns och godkännandet återkallas av polisinsrättningen på sammanslutningens eller stiftelsens hemort. Polisinsrättningen kan kräva att det finns fler än en vapenansvarig, om det behövs med beaktande av sammanslutningens eller stiftelsens verksamhet. Som vapenansvarig kan godkännas en person som har fyllt 18 år och som utifrån sitt hälsotillstånd, sitt uppförande och sin förtrogenhet med skjutvapen och vapendelar kan anses lämplig att inneha skjutvapen och vapendelar. Om den vapenansvarige ansvarar för skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten för en sammanslutnings räkning kan som vapenansvarig endast godkännas en person som har fyllt 20 år.

45 c §

Lämplighetstest

(upphävs)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

bedömning som gäller sökandens personliga lämplighet.

Utöver vad som bestäms om sekretess i fråga om test i 24 § 1 mom. 29 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) har ingen annan än den som genomgår testet rätt att få uppgifter om testet. Den som genomgått testet har endast rätt att ta del av testresultatet. Alla uppgifter om resultatet ska förstöras när det beslut som gäller den ansökan som testet hänför sig till har vunnit laga kraft.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om innehållet i testet och om undantag från skyldigheten att genomgå lämplighetstest i de fall där testet inte är nödvändigt på grund av att endast en kort tid har förflutit sedan sökanden genomgick ett tidigare test eller där den sökandes personliga lämplighet har klarlagts på något annat tillförlitligt sätt.

46 §

Förvärvstillståndets giltighetstid och tillståndsvillkor

Förvärvstillstånd meddelas för högst sex månader. En vapensamlare meddelas dock tillstånd för högst ett år.

I tillståndet kan tillståndsmyndigheten ta in ett villkor enligt vilket det är förbjudet att skjuta med ett skjutvapen som hör till en samling.

I ett tillstånd som meddelas med stöd av 43 § 1 mom. 8 punkten ska tillståndsmyndigheten ta in ett villkor om att tillståndshavaren inte får skjuta med vapnet.

47 §

Förvärvstillstånd för utomlands bosatt person

Tillstånd för en utomlands bosatt person att förvärva skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler (förvärvstillstånd för utomlands bosatt person) meddelas och återkallas av polisinspektionen på sökandens vistelseort eller den ort där föremålen förvärfvas. Tillståndet berättigar till förvärv

46 §

Förvärvstillståndets giltighetstid och tillståndsvillkor

(upphävs)

47 §

Förvärvstillstånd för utomlands bosatt person

Tillstånd för en utomlands bosatt person att förvärva ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler (förvärvstillstånd för utomlands bosatt person) meddelas och återkallas av Polisstyrelsen. Tillståndet berättigar till förvärv av det skjutvapen, den vapendel, de patroner och de särskilt

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

av det skjutvapen, den vapendel, de patroner och de särskilt farliga projektiler som nämns i tillståndet. Tillståndet berättigar inte till innehav av föremålen och de får inte överlåtas till tillståndshavaren i Finland, utan de skall utan dröjsmål sändas till den adress i tillståndshavarens bosättningsland som nämns i tillståndet.

farliga projektiler som nämns i tillståndet. Tillståndet berättigar inte till innehav av föremålen och de får inte överlåtas till tillståndshavaren i Finland, utan de ska utan dröjsmål sändas till den adress i tillståndshavarens bosättningsland som nämns i tillståndet.

50 §

50 §

Privat tillverkningsstillstånd

Privat tillverkningsstillstånd

Tillstånd att för privat ändamål tillverka eller modifiera skjutvapen och vapendelar (*privat tillverkningsstillstånd*) meddelas och återkallas av den myndighet som nämns i 42 § 1 mom. Tillståndet berättigar till temporärt innehav av skjutvapnet eller vapendelen samt till förvärv och innehav av vapendelar som är nödvändiga för tillverkningen eller modifieringen av skjutvapnet eller vapendelen. Bestämmelser om innehavstillstånd finns i 52 §.

(upphävs)

Tillståndet kan meddelas under de förutsättningar som anges i 45 eller 45 a samt i 45 c §, med iakttagande i tillämpliga delar av 42 § 2 och 3 mom. samt 43 och 44 §.

51 §

51 §

Giltighetstiden för privat tillverkningsstillstånd och tillståndsvillkor

Giltighetstiden för privat tillverkningsstillstånd och tillståndsvillkor

Privat tillverkningsstillstånd meddelas för högst ett år.

(upphävs)

I tillståndet kan tillståndsmyndigheten ta in ett villkor enligt vilket det är förbjudet att skjuta med ett skjutvapen som hör till en samling.

52 §

52 §

Innehavstillstånd

Innehavstillstånd

Den som med stöd av ett förvärvstillstånd har förvärvat eller med stöd av ett privat tillverkningsstillstånd har tillverkat eller modifierat ett skjutvapen eller en vapendel skall inom tillståndets giltighetstid ansöka om tillstånd att inneha skjutvapnet eller vapendelen (innehavstillstånd). Tillståndet skall dock sö-

(upphävs)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

kas inom 30 dagar från förvärvet, tillverkningen eller modifieringen. Tillståndet meddelas och återkallas av polisinrättningen i sökandens hemkommun eller på sökandens hemort.

Då innehavstillstånd söks skall skjutvapnet och vapendelen visas upp för polisen. Dessutom skall det tillståndsbevis som gäller förvärvstillståndet eller det privata tillverkningstillståndet visas upp och på begäran överlämnas till polisen. Den som inte har förvärvat något skjutvapen eller någon vapendel med stöd av det förvärvstillstånd som meddelats honom eller som inte har tillverkat eller modifierat något skjutvapen eller någon vapendel med stöd av det privata tillverkningstillstånd som meddelats honom, skall inom 30 dagar från utgången av tillståndets giltighetstid lämna in tillståndsbeviset till polisinrättningen i hemkommunen eller till någon annan polisinrättning.

53 §

Innehavstillståndets giltighetstid och tillståndsvillkor

Innehavstillstånd meddelas tills vidare, om det inte av särskilda skäl ska meddelas för viss tid. Det första innehavstillståndet för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen, för sport- och hobbysskytte eller för en uppvisning, filminspelning eller annan motsvarande förevisning, meddelas en fysisk person för ett skjutvapen som hör till en kategori som omfattar de vapentyper som avses i 6 § 2 mom. 4–7 punkten för högst fem år. Samtliga innehavstillstånd som under giltighetstiden för ett tillstånd som meddelats för viss tid har meddelats tillståndshavaren för skjutvapen som hör till samma vapenkategori meddelas för viss tid som går ut senast vid samma tidpunkt som giltighetstiden för det första tillståndet för viss tid. För arbete där skjutvapen är nödvändigt meddelas tillståndet dock för högst fem år i sänder. Innehavstillstånd för förvaring och transport av ett hagelgevär, ett kombinationsvapen, ett gevär eller ett salongsgevär som är avsett att innehas av en person som fyllt 15 men inte 18

53 §

Innehavstillståndets giltighetstid och tillståndsvillkor

(upphävs)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

år och som står under tillståndshavarens vårdnad meddelas för viss tid som går ut senast när den yngsta parallelltillståndshavaren fyller 19 år.

Tillståndsmyndigheten kan förena tillståndet med ett villkor enligt vilket det är förbjudet att skjuta med ett skjutvapen som hör till en samling. I ett tillstånd som meddelats för arbete där vapen är nödvändigt ska det tas in ett villkor enligt vilket tillståndet är i kraft endast så länge som tillståndshavaren innehar arbetsuppgiften i fråga. I ett innehavstillstånd som har meddelats för förvaring och transport av ett hagelgevär, ett kombinationsvapen, ett gevär eller ett salongsgevär som innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under tillståndshavarens vårdnad ska det tas in ett villkor om att tillståndshavaren inte får skjuta med vapnet.

54 §

Parallelltillstånd

Till ett skjutvapen eller en vapendel som det har meddelats innehavstillstånd för kan med tillståndshavarens samtycke meddelas en parallell innehavs rätt (*parallelltillstånd*). Med statens samtycke kan parallelltillstånd meddelas också för ett skjutvapen eller en vapendel som staten äger. För ett skjutvapen eller en vapendel som hör till en samling kan endast en vapensamlare meddelas parallelltillstånd. Tillståndet meddelas och återkallas av den myndighet som nämns i 42 § 1 eller 2 mom.

Tillståndet kan meddelas under de förutsättningar som anges i 45 och 45 c §, med iakttagande i tillämpliga delar av 42 § 2 och 3 mom. samt 43 och 44 §. Med vårdnadshavarnas samtycke kan tillstånd för hagelgevär, gevär, salongsgevär eller kombinationsvapen för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen eller för sport- och hobbysskytte dock meddelas också en person som har fyllt 15 men inte 18 år och som annars uppfyller de krav som gäller en tillståndshavare. Parallelltillstånd för ett skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten får av synnerligen vägande skäl meddelas en person som har fyllt 18 men inte 20 år för

54 §

Parallelltillstånd

Till ett skjutvapen eller en vapendel som det har meddelats vapentillstånd för kan med tillståndshavarens samtycke meddelas en parallell innehavs rätt (*parallelltillstånd*). Med statens samtycke kan parallelltillstånd meddelas också för ett skjutvapen eller en vapendel som staten äger. För ett skjutvapen eller en vapendel som hör till en samling kan endast en vapensamlare meddelas parallelltillstånd. Tillståndet meddelas och återkallas av den myndighet som nämns i 42 § 1.

Parallelltillstånd kan meddelas under de förutsättningar som anges i 45 §, med iakttagande av 42 § 2 och 3 mom. samt av 43 och 44 §. Med vårdnadshavarnas samtycke kan tillstånd för ett hagelgevär, ett gevär, ett salongsgevär eller ett kombinationsvapen för sådant skjutande av djur som är tillåtet enligt jaktlagstiftningen eller för sport- och hobbysskytte dock meddelas också en person som har fyllt 15 men inte 18 år och som annars uppfyller de krav som gäller en tillståndshavare. Parallelltillstånd för ett skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten får av synnerligen vägande skäl meddelas en person som har fyllt 18 men inte 20 år för sport- och hobbysskytte.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

sport- och hobbysskytte.

Då tillstånd söks skall tillståndshavarens samtycke eller statens samtycke till att ett parallelltillstånd meddelas visas upp. Tillståndsmyndigheten kan dessutom kräva att skjutvapnet eller vapendelen visas upp för polisen.

Då parallelltillstånd söks ska vapentillståndshavarens samtycke eller statens samtycke till att ett parallelltillstånd meddelas visas upp. Tillståndsmyndigheten kan dessutom kräva att skjutvapnet eller vapendelen visas upp för polisen.

55 §

55 §

Parallelltillståndets giltighetstid och tillståndsvillkor

Parallelltillståndets giltighetstid och tillståndsvillkor

Parallelltillstånd meddelas för den tid innehavstillståndet är i kraft, om det inte av särskilda skäl ska meddelas för en kortare tid. Tillstånd för skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten meddelas emellertid för högst fem år och tillstånd för andra skjutvapen för högst tio år. Om en person har ett innehavstillstånd enligt 53 § 1 mom. som har meddelats för fem år, meddelas parallelltillstånd för skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten för viss tid som går ut senast samma dag som giltighetstiden för innehavstillståndet.

I tillståndet kan tillståndsmyndigheten ta in ett villkor enligt vilket det är förbjudet att skjuta med ett skjutvapen som hör till en samling.

Parallelltillstånd meddelas för den tid vapentillståndet är i kraft, om det inte av särskilda skäl ska meddelas för en kortare tid. Tillstånd för skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten meddelas emellertid för högst fem år och tillstånd för andra skjutvapen för högst tio år. Om en person har ett i 42 b § 2 mom. avsett vapentillstånd som har meddelats för fem år, meddelas parallelltillstånd för skjutvapen som avses i 6 § 2 mom. 4—7 punkten för viss tid som går ut senast samma dag som giltighetstiden för vapentillståndet.

Tillståndsmyndigheten kan förena ett parallelltillstånd med ett villkor om att det är förbjudet att skjuta med ett skjutvapen som hör till en samling.

55 a §

55 a §

Tillstånd för gassprayer

Tillstånd för gassprayer

Tillstånd att förvärva och inneha gassprayer (*tillstånd för gassprayer*) meddelas och återkallas av polisinrättningen *i sökandens hemkommun eller på sökandens hemort* med iakttagande *i tillämpliga delar* av 42 § 2 och 3 mom. Tillståndet meddelas för högst fem år i sänder. Tillstånd för musei- eller samlarändamål kan också meddelas tills vidare.

Tillståndet berättigar under tillståndets giltighetstid till förvärv, innehav och byte av sådana gassprayer som antecknats i tillståndet. Ett tillstånd som meddelas en sammanlutning ger den som har fyllt 18 år, är anställd hos tillståndshavaren och är tillräckligt

Tillstånd att förvärva och inneha gassprayer (*tillstånd för gassprayer*) meddelas och återkallas av en polisinrättning med iakttagande av 42 § 2 och 3 mom. Tillståndet meddelas för högst fem år i sänder. Tillstånd för musei- eller samlarändamål kan också meddelas tills vidare.

Tillståndet berättigar under tillståndets giltighetstid till förvärv, innehav och byte av sådana gassprayer som antecknats i tillståndet. Ett tillstånd som meddelas en sammanlutning ger den som har fyllt 18 år, är anställd hos tillståndshavaren och är tillräckligt

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

förtrogen med trygg hantering av gassprayer rätt att bära en i tillståndet avsedd gasspray i arbetet, om det är nödvändigt för skyddande av egen eller någon annans personliga integritet eller av egendom.

förtrogen med trygg hantering av gassprayer rätt att bära en i tillståndet avsedd gasspray i arbetet, om det är nödvändigt för skyddande av egen eller någon annans personliga integritet eller av egendom.

59 a §

Register över en vapensamlares skjutvapen

Polisstyrelsen kan på ansökan ge en vapensamlare rätt att i stället för att ansöka om innehavstillstånd föra register över de skjutvapen som samlaren förvärvar, tillverkar eller modifierar, så som närmare bestäms genom förordning av statsrådet. Rätten upphör att gälla och med skjutvapnen ska förfaras så som anges i 8 kap., om godkännandet som vapensamlare upphör att gälla eller återkallas.

(upphävs)

En vapensamlare som för register skall inom 60 dagar från det att skjutvapnet förvärvades, tillverkades eller modifierades återlämna förvärvstillståndet eller det privata tillverkningsstillståndet till den myndighet som har meddelat tillståndet.

Om visande och överlämnande av registret till polisen gäller vad som bestäms i 60 § 2 mom.

60 §

Register över en vapensamlares vapendelar

En vapensamlare skall föra register över de vapendelar som han förvärvar och innehar, så som närmare bestäms genom förordning, eller utverka ett tillstånd som berättigar till förvärv och innehav av vapendelarna. Register behöver dock inte föras eller tillstånd utverkas, om vapensamlaren har rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande delar enligt 19 § 1 mom. 2 punkten.

(upphävs)

Vapensamlaren skall, så som närmare bestäms genom förordning, på anfordran visa registret för polisen samt överlämna det då godkännandet upphör att gälla eller om godkännandet återkallas.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

61 §

61 §

Förvärv och innehav av patroner

Förvärv och innehav av patroner

Ett förvärvstillstånd, privat tillverkningsstillstånd, innehavstillstånd och parallelltillstånd berättigar till förvärv och innehav av sådana andra än särskilt farliga patroner som lämpar sig för det skjutvapen som tillståndshavaren har rätt att låna ut så som bestäms i 87 § 1 mom. I tillståndet kan tillståndsmyndigheten dock ta in ett villkor, enligt vilket tillståndet inte berättigar till förvärv och innehav av patroner som lämpar sig för ett vapen som hör till en samling eller som förvaras som minnessak.

Ett *vapentillstånd* och ett parallelltillstånd berättigar till förvärv och innehav av sådana andra än särskilt farliga patroner som lämpar sig för det skjutvapen som tillståndshavaren har rätt att låna ut så som föreskrivs i 87 § 1 mom. *Innehavare av ett europeiskt skjutvapenpass eller ett tillstånd att inneha ett skjutvapen som har meddelats i Norge, Sverige, Island eller Danmark har rätt att vid vistelse i Finland förvärva och inneha sådana andra än särskilt farliga patroner som lämpar sig för att användas i detta vapen.* I tillståndet kan tillståndsmyndigheten dock ta in ett villkor om att tillståndet inte berättigar till förvärv och innehav av patroner som lämpar sig för ett vapen som hör till en samling eller som förvaras som minnessak.

62 §

62 §

Skjutförnödenhetstillstånd

Skjutförnödenhetstillstånd

Tillstånd att förvärva, tillverka och inneha patroner och särskilt farliga projektiler (*skjutförnödenhetstillstånd*) meddelas och återkallas av polisinrättningen i sökandens hemkommun eller på sökandens hemort.

Tillstånd att förvärva, tillverka och inneha patroner och särskilt farliga projektiler (*skjutförnödenhetstillstånd*) meddelas och återkallas av en polisinrättning.

Tillstånd kan meddelas under de förutsättningar som anges i 45 § 1 mom. eller 45 a § 1 mom., med iakttagande i *tillämpliga delar* av vad som i 42 § 2 och 3 mom. bestäms om *skjutvapen och vapendelar*.

Tillstånd kan meddelas under de förutsättningar som anges i 45 § 1 mom. eller 45 a § 1 mom., med iakttagande av vad som i 42 § 2 och 3 mom. *föreskrivs om vapentillstånd*.

Tillstånd att förvärva, tillverka och inneha särskilt farliga patroner och projektiler kan meddelas endast av särskilda skäl.

Tillstånd att förvärva, tillverka och inneha särskilt farliga patroner och projektiler kan meddelas endast av särskilda skäl.

65 §

65 §

Samtycke

Samtycke

Den som har hemkommun i Finland meddelas på begäran ett samtycke som är avsett att visas upp för myndigheterna i utlandet (*samtycke*) och av vilket framgår att personen i fråga i utlandet får meddelas tillstånd att förvärva skjutvapen, vapendelar, patroner el-

Den som har hemkommun i Finland meddelas på begäran ett samtycke som är avsett att visas upp för myndigheterna i utlandet (*samtycke*) och av vilket framgår att personen i fråga i utlandet får meddelas tillstånd att förvärva ett skjutvapen, en vapendel, patro-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

ler särskilt farliga projektiler. Samtycket meddelas av polisinrättningen i *hemkommunen*.

Samtycke meddelas en fysisk person som har ett förvärvstillstånd eller privat tillverkningstillstånd som gäller skjutvapnet eller vapendelen i fråga, ett tillstånd för gassprayer eller rätt att förvärva och inneha ifrågakarande patroner eller särskilt farliga projektiler. Samtycke meddelas också en i 45 b § avsedd vapenansvarig som med stöd av det tillstånd som meddelats sammanslutningen eller stiftelsen har rätt att förvärva och inneha föremålet. Det tillståndsbevis som gäller *förvärvstillståndet, det privata tillverkningstillståndet*, tillståndet för gassprayer eller tillståndet att förvärva och inneha patroner eller särskilt farliga projektiler skall visas upp för polisen då samtycke söks.

Samtycke meddelas för den tid tillstånden enligt 2 mom. är i kraft. Det meddelas dock för högst ett år.

66 §

Tillståndens och samtyckets upphörande

Ett parallelltillstånd upphör att gälla när innehavstillståndet upphör att gälla eller återkallas. Ett innehavstillstånd som har meddelats för förvaring och transport av ett hagelgevär, ett gevär, ett salongsgevär eller ett kombinationsvapen som är avsett att innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under tillståndshavarens vårdnad, upphör att gälla när parallelltillstånden upphör att gälla.

Ett samtycke upphör att gälla då förvärvstillståndet, det privata tillverkningstillståndet, tillståndet för gassprayer eller tillståndet att förvärva och inneha patroner eller särskilt farliga projektiler upphör att gälla eller återkallas.

ner eller särskilt farliga projektiler. Samtycke meddelas av en polisinrättning.

Samtycke meddelas en fysisk person som har ett *vapentillstånd* för skjutvapnet eller vapendelen i fråga eller ett tillstånd för gassprayer eller rätt att förvärva och inneha dessa patroner eller särskilt farliga projektiler. Samtycke meddelas också en i 45 b § avsedd vapenansvarig som med stöd av det tillstånd som meddelats en sammanslutning eller stiftelse har rätt att förvärva och inneha föremålet. Det tillståndsbevis som *gäller vapentillståndet*, tillståndet för gassprayer eller tillståndet att förvärva och inneha patroner eller särskilt farliga projektiler ska visas upp för polisen då samtycke söks.

Samtycke meddelas för den tid de tillstånd som avses i 2 mom. är i kraft. Det meddelas dock för högst två år.

66 §

Tillståndens och samtyckets upphörande

Ett parallelltillstånd upphör att gälla när *vapentillståndet* upphör att gälla eller återkallas. Ett vapentillstånd som har meddelats för förvaring och transport av ett hagelgevär, ett gevär, ett salongsgevär eller ett kombinationsvapen som är avsett att innehas av en person som fyllt 15 men inte 18 år och som står under tillståndshavarens vårdnad, upphör att gälla när parallelltillstånden upphör att gälla.

Ett samtycke upphör att gälla då vapentillståndet, tillståndet för gassprayer eller tillståndet att förvärva och inneha patroner eller särskilt farliga projektiler upphör att gälla eller återkallas.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

66 a §

När ett ärende som gäller återkallelse av tillstånd inleds

Ett ärende som gäller återkallelse av ett tillstånd som berättigar till förvärv eller innehav av ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler ska inledas, om

1) förutsättningarna för återkallelse av tillstånd enligt 67 § 1 mom. uppfylls, eller

2) det finns grundad anledning att misstänka att förutsättningarna för återkallelse av tillstånd enligt 67 § 2 mom. uppfylls.

67 §

Återkallelse av tillstånd

Ett tillstånd som berättigar till förvärv eller innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler skall återkallas

3) om innehavaren av *innehavstillståndet* eller staten återkallar ett samtycke enligt 54 § 1 mom.

Den myndighet som återkallar ett parallelltillstånd skall meddela innehavaren av *innehavstillståndet* om återkallande av parallelltillståndet.

70 §

Anmälan om och uppvisande av vapendelar och effektiva luftvapen

Den som förvärvar en vapendel eller ett effektivt luftvapen ska inom 30 dagar från förvärvet anmäla det till polisinrättningen *i sin hemkommun eller på sin hemort*, om rätten att förvärva och inneha

1) vapendelen grundar sig på att förvärvaren har rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande delar enligt 19 § 1 mom. 2 punkten, eller

67 §

Återkallelse av tillstånd

Ett tillstånd som berättigar till förvärv eller innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler ska återkallas

3) om innehavaren av *vapentillståndet* eller staten återkallar ett samtycke enligt 54 § 1 mom.

Den myndighet som återkallar ett parallelltillstånd ska meddela innehavaren av *vapentillståndet* om återkallande av parallelltillståndet.

70 §

Anmälan till polisen om förvärv samt uppvisande av vapendelar och effektiva luftvapen

Den som förvärvar en vapendel eller ett effektivt luftvapen ska inom 30 dagar från förvärvet göra en anmälan om förvärvet till en polisinrättning, om

1) rätten att förvärva och inneha vapendelen grundar sig på förvärvarens i 19 § 1 mom. 2 punkten avsedda rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande delar, eller

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2) det effektiva luftvapnet grundar sig på 19 § 1 mom. 8 punkten.

Vapendelen eller det effektiva luftvapnet ska visas upp när anmälan görs.

Närmare bestämmelser om förfarandet vid anmälan enligt 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

73 §

Överföring och införsel till Finland med stöd av tillstånd som gäller innehav

Ett förvärvstillstånd, *privat tillverknings-tillstånd, innehavstillstånd, parallelltillstånd* och tillstånd för gassprayer ger rätt att för privat ändamål till Finland överföra och föra in det skjutvapen och den vapendel som nämns i tillståndet samt andra än särskilt farliga patroner som lämpar sig för detta vapen.

Ett skjutförnödenhetstillstånd ger rätt att till Finland överföra och föra in de patroner och projektiler som nämns i tillståndet.

Ett tillstånd att inneha ett skjutvapen eller en vapendel som har meddelats i Norge, Sverige, Island eller Danmark ger rätt att till Finland överföra och föra in det skjutvapen och den vapendel som nämns i tillståndet samt en behövlig mängd patroner som lämpar sig för att användas i detta vapen, samt att inneha föremålen i högst tre månader från överföringen eller införseln till Finland. En förutsättning är att syftet med överföringen eller införseln är deltagande i ett sportskytte- eller jaktevenemang som ordnas i Norge, Sverige, Island, Danmark eller Finland. Tillståndet ger också rätt att föra föremålen tillbaka till Sverige eller Danmark.

74 §

Europeiskt skjutvapenpass

Till en fysisk person som med stöd av ett *innehavstillstånd* eller parallelltillstånd har

2) rätten att förvärva och inneha det effektiva luftvapnet grundar sig på förvärvarens i 19 § 1 mom. 8 punkten avsedda rätt att inneha ett skjutvapen.

Anmälan kan göras med hjälp av elektroniska tjänster. Vapendelen eller det effektiva luftvapnet ska på begäran visas upp för polisen.

Närmare bestämmelser om förfarandet vid anmälan enligt 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

73 §

Överföring till Finland med stöd av tillstånd som gäller innehav samt överföring och införsel till Finland med stöd av tillstånd som gäller innehav i de nordiska länderna

Ett *vapentillstånd*, ett parallelltillstånd och ett tillstånd för gassprayer ger rätt att för privat ändamål till Finland överföra det skjutvapen och den vapendel som nämns i tillståndet samt andra än särskilt farliga patroner som lämpar sig för vapnet i fråga.

Ett skjutförnödenhetstillstånd ger rätt att till Finland överföra de patroner och projektiler som nämns i tillståndet.

Ett sådant tillstånd att inneha ett skjutvapen eller en vapendel som har meddelats i Norge, Sverige, Island eller Danmark ger rätt att till Finland överföra och föra in det skjutvapen och den vapendel som nämns i tillståndet samt en behövlig mängd patroner som lämpar sig för att användas i vapnet i fråga, samt att inneha föremålen i högst tre månader från överföringen eller införseln till Finland. En förutsättning är att syftet med överföringen eller införseln är deltagande i ett sportskytte- eller jaktevenemang som ordnas i Norge, Sverige, Island, Danmark eller Finland. Tillståndet ger också rätt att föra föremålen tillbaka till Sverige eller Danmark.

74 §

Europeiskt skjutvapenpass

Till en fysisk person som med stöd av ett *vapentillstånd* eller parallelltillstånd har rätt

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

rätt att inneha ett skjutvapen eller en vapendel utfärdar polisinrättningen i hemkommunen ett europeiskt skjutvapenpass. Det tillståndsbevis som gäller innehavstillståndet eller parallelltillståndet skall visas upp för polisen då skjutvapenpass söks.

Innehavaren av ett europeiskt skjutvapenpass skall visa upp skjutvapenpasset och på begäran överlämna det till polisinrättningen i hemkommunen för att nödvändiga anteckningar skall kunna införas då

- 1) personuppgifterna för innehavaren av skjutvapenpasset har ändrats,
- 2) innehavstillståndets eller parallelltillståndets giltighetstid eller tillståndsvillkor har ändrats,
- 3) skjutvapnet eller vapendelen har modifierats,
- 4) skjutvapnet eller vapendelen har överlåtit, förkommit, stulits eller försatts i varaktigt obrukbart skick.

I de fall som nämns i 2 mom. skall det europeiska skjutvapenpasset visas upp och på begäran överlämnas inom 30 dagar från den händelse som nämns i 1—4 punkten.

Ett europeiskt skjutvapenpass är i kraft under giltighetstiden för de tillstånd som antecknats i passet och berättigar till innehav av skjutvapen eller vapendelar. Passet är dock i kraft högst fem år från den dag det utfärdades. Skjutvapenpassets giltighetstid kan förlängas.

79 §

Giltighetstiden för privat införseltillstånd

Privat införseltillstånd meddelas för högst tre månader.

att inneha ett skjutvapen eller en vapendel utfärdar en polisinrättning ett europeiskt skjutvapenpass. Det tillståndsbevis som gäller vapentillståndet eller parallelltillståndet ska visas upp för polisen då skjutvapenpass söks.

Innehavaren av ett europeiskt skjutvapenpass ska visa upp skjutvapenpasset och på begäran överlämna det till en polisinrättning för att nödvändiga anteckningar ska kunna införas då

- 1) personuppgifterna för innehavaren av skjutvapenpasset har ändrats,
- 2) *vapentillståndets* eller parallelltillståndets giltighetstid eller tillståndsvillkor har ändrats,
- 3) skjutvapnet eller vapendelen har modifierats,
- 4) skjutvapnet eller vapendelen har överlåtit, förkommit, stulits eller försatts i varaktigt obrukbart skick.

I de fall som nämns i 2 mom. ska det europeiska skjutvapenpasset visas upp och på begäran överlämnas inom 30 dagar från den händelse som nämns i 1—4 punkten.

Ett europeiskt skjutvapenpass är i kraft under giltighetstiden för de tillstånd som antecknats i passet och berättigar till innehav av skjutvapen eller vapendelar. Passet är dock i kraft högst fem år från den dag det utfärdades. Skjutvapenpassets giltighetstid kan förlängas.

79 §

Tillståndsvillkoren och giltighetstiden för privat införseltillstånd

Privat införseltillstånd meddelas för högst ett år. Av särskilda skäl kan tillstånd meddelas för högst två år. Ett tillstånd kan berättiga till innehav i högst tre månader av de föremål som förts in med stöd av tillståndet.

Privat införseltillstånd och föremål som förts in med stöd av det ska i samband med införseln visas upp för Tullen.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

83 a §

83 a §

Tullverkets anmälningsskyldighet

Tullens anmälningsskyldighet

Tullverket ska med tre månaders intervaller underrätta Polisstyrelsen om införsel till Finland av föremål som nämns i ett förvärvstillstånd, privat tillverkningstillstånd, tillstånd för gassprayer och privat införseltillstånd, så som närmare bestäms genom förordning av statsrådet.

Tullen ska med tre månaders intervaller underrätta Polisstyrelsen om införsel till Finland av föremål som nämns i ett vapentillstånd, ett tillstånd för gassprayer och ett privat införseltillstånd. Närmare bestämmelser underrättelsen utfärdas genom förordning av statsrådet.

85 §

85 §

Rätt till varaktig överlåtelse

Rätt till varaktig överlåtelse

Ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler får i kommersiellt syfte överlåtas varaktigt endast av en vapennäringsidkare som har rätt därtill med stöd av näringstillstånd i vapenbranschen.

Skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler får i kommersiellt syfte överlåtas varaktigt endast av vapennäringsidkare som har rätt därtill med stöd av näringstillstånd i vapenbranschen.

Om något annat inte bestäms i denna lag får ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler för privat ändamål överlåtas varaktigt endast av innehavaren av innehavstillståndet eller tillståndet för gassprayer samt patroner och särskilt farliga projektiler dessutom av innehavaren av ett parallelltillstånd eller skjutförnödenhetstillstånd.

Om inte något annat föreskrivs i denna lag får skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler varaktigt överlåtas för privat ändamål endast av innehavaren av ett vapentillstånd eller tillstånd för gassprayer samt patroner och särskilt farliga projektiler dessutom av innehavaren av ett parallelltillstånd eller skjutförnödenhetstillstånd.

89 §

89 §

Anmälan om överlåtelse

Anmälan om överlåtelse

Den som varaktigt överlåter ett skjutvapen eller en vapendel till någon annan ska inom 30 dagar från överlåtelsen lämna in en anmälan om saken (*anmälan om överlåtelse*) till den polisinrättning som meddelat det tillstånd som berättigar till förvärv av skjutvapnet eller vapendelen, eller till någon annan polisinrättning. Överlåtelse av en ljuddämpare ska anmälas endast om mottagarens rätt att förvärva ljuddämparen baserade sig på ett förvärvstillstånd som meddelats för en ljuddämpare eller om överlåtarens innehavs rätt baserar sig på ett innehavs- eller parallelltillstånd som meddelats för en ljuddämpare. *Anmälningsskyldigheten gäller inte överlåtelser mellan vapennäringsidkare som har meddelats tillstånd att idka handel med eller till-*

Den som varaktigt överlåter ett skjutvapen eller en vapendel till någon annan ska inom 30 dagar från överlåtelsen lämna in en anmälan om saken till en polisinrättning. *Anmälan kan lämnas in med hjälp av elektroniska tjänster. Vid överlåtelse mellan vapennäringsidkare ska överlåtaren dock lämna in en anmälan med hjälp av elektroniska tjänster till polisens vapenregistersystem inom tio dagar från överlåtelsen.* Överlåtelse av en ljuddämpare ska anmälas endast om mottagarens rätt att förvärva ljuddämparen grundar sig på ett vapentillstånd som meddelats för en ljuddämpare eller om överlåtarens innehavs rätt grundar sig på ett vapentillstånd eller ett parallelltillstånd som meddelats för en ljuddämpare.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

verka skjutvapen eller vapendelar, när överlåtelsen gäller ett skjutvapen eller en vapendel som innehavstillstånd inte har meddelats för. I anmälan ska anges de uppgifter som närmare bestäms genom förordning av statsrådet.

Bestämmelser om vilka uppgifter som ska lämnas i anmälan utfärdas genom förordning av statsrådet.

89 a §

Anmälan om överlåtelse av patroner

En vapennäringsidkare som har rätt att idka handel med eller tillverka skjutvapen ska i samband med att patroner överläts göra en anmälan om de överlåtna patronerna till polisens vapenregistersystem med hjälp av elektroniska tjänster. Uppgifterna antecknas i uppgifterna om den vapentillståndshavare som förvärvat patronerna.

90 §

*Skyldighet att visa upp och överlämna bevis som gäller **innehavstillstånd***

Innehavaren av ett innehavstillstånd skall inom 30 dagar från det ett skjutvapen eller en vapendel varaktigt har överlåtits till någon annan visa upp och på begäran överlämna det tillståndsbevis som gäller innehavstillståndet till polisinrättningen i *sin hemkommun eller på sin hemort*.

90 §

*Skyldighet att visa upp och överlämna bevis som gäller **vapentillstånd** eller innehavstillstånd*

Innehavaren av *ett vapentillstånd* ska inom 30 dagar från det att ett skjutvapen eller en vapendel varaktigt har överlåtits till någon annan visa upp och på begäran överlämna tillståndsbeviset till en polisinrättning, utom om vapentillståndet är elektroniskt.

93 §

Temporärt omhändertagande och tillståndets giltighetstid

Om ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler omhändertas temporärt upphör det näringstillstånd i vapenbranschen som gäller föremålet i fråga eller det tillstånd som berättigar till innehav av föremålet för privat bruk att gälla.

Om polisen temporärt har omhändertagit ett skjutvapen eller en vapendel som innehas med stöd av ett parallelltillstånd, är det innehavstillstånd och andra parallelltillstånd som gäller skjutvapnet eller vapendelen fortfarande

93 §

Temporärt omhändertagande och tillståndets giltighetstid

Om ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler omhändertas temporärt upphör det näringstillstånd i vapenbranschen som gäller föremålet i fråga eller det tillstånd som berättigar till innehav av föremålet för privat bruk att gälla.

Om polisen temporärt omhändertar ett skjutvapen eller en vapendel som innehas med stöd av ett parallelltillstånd, *fortsätter det vapentillstånd* och *de övriga parallelltillstånd* som gäller skjutvapnet eller vapendelen

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

rande i kraft.

i fråga att vara i kraft.

103 §

103 §

Skjutvapenförseelse

Skjutvapenförseelse

Den som i strid med denna lag uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

Den som i strid med denna lag uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

3) underlåter att ansöka om innehavstillstånd inom den tid som föreskrivs i 52 § 1 mom.,

2 a) försummar skyldigheten enligt 42 c 1 mom. 1 punkten att lämna identifieringsuppgifter till polisens vapenregistersystem om ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel i samband med en överlåtelse,

3) försummar skyldigheten enligt 42 c § 1 mom. 2 punkten att lämna polisen identifieringsuppgifter om ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel inom 30 dagar från det att skjutvapnet, det effektiva luftvapnet eller vapendelen förvärvats, tillverkats eller modifierats eller försummar skyldigheten enligt 42 d § 1 mom. att visa upp ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel inom 30 dagar från det att skjutvapnet, det effektiva luftvapnet eller vapendelen har förvärvats, tillverkats eller modifierats eller försummar skyldigheten enligt 42 § d 2 mom. att visa upp ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel på begäran för polisen,

(upphävs)

4) helt eller delvis försummar skyldigheten att föra register som en vapensamlare skall föra enligt 59 a § 1 mom. eller 60 § 1 mom.,

5) försummar skyldigheten att visa upp eller överlämna ett tillståndsbevis till polisen enligt 52 § 2 mom. eller 90 eller 112 §, skyldigheten att visa upp eller överlämna ett europeiskt skjutvapenpass till polisen enligt 74 § 3 mom. eller skyldigheten enligt 96 § 1 mom. att till polisen överlämna ett tillståndsbevis eller samtycke,

5) försummar skyldigheten enligt 42 d § 2 mom. eller 90 eller 112 § att visa upp eller överlämna ett tillståndsbevis till polisen, skyldigheten enligt 74 § 3 mom. att visa upp eller överlämna ett europeiskt skjutvapenpass till polisen eller skyldigheten enligt 96 § 1 mom. att överlämna ett tillståndsbevis eller samtycke till polisen,

113 §

113 §

Polisens skyldighet att föra register

Polisens skyldighet att föra register

De register som avses i 1 mom. är sekretessbelagda. Sekretessbelagda är också tillståndsansökningar som gäller skjutva-

De register som avses i 1 mom. är sekretessbelagda. Sekretessbelagda är också tillståndsansökningar som gäller skjutvapen,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

pen, vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler samt ansökningar om förhandssamtycke, samtycke och godkännande som vapensamlare samt beslut i en sådan sak. Polisen kan dock av särskilda skäl genom beslut bekräfta giltigheten för eller en uppgift i ett enskilt tillstånd, om identiteten för den som begär informationen är känd för polisen. På registerföringen samt användningen och utlämnandet av uppgifter ur registren tillämpas i övrigt lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003). *På utplåning av uppgifter ur register tillämpas dock vad som bestäms i 3 mom.*

vapendelar, patroner eller särskilt farliga projektiler samt ansökningar om förhandssamtycke, samtycke och godkännande som vapensamlare samt beslut i en sådan sak. Polisen kan dock av särskilda skäl genom beslut bekräfta giltigheten för eller en uppgift i ett enskilt tillstånd, om identiteten hos den som begär informationen är känd för polisen. På registerföringen samt på användningen, utlämnandet och *utplåningen* av uppgifter ur registren tillämpas i övrigt lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003).

115 §

115 §

Tillsynen över efterlevnaden av lagen

Tillsynen över efterlevnaden av lagen

Polisstyrelsen övervakar efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Gränsbevakningsväsendet och Tullen övervakar efterlevnaden av lagen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den inom sitt respektive verksamhetsområde.

Polisstyrelsen övervakar efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Gränsbevakningsväsendet, Tullen och *Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakare* övervakar inom sina respektive ansvarsområden efterlevnaden av lagen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

116 §

116 §

Tillsynen över vapennäringsidkare och vapensamlare

Tillsynen över vapennäringsidkare och vapensamlare

En vapennäringsidkares förvaringsutrymmen för skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler ska vara säkra till sin konstruktion. För att säkerställa detta ska polisen inspektera förvaringsutrymmena. En ny inspektion ska göras, om förvaringsutrymmena ändras. Dessutom ska polisen minst en gång per år granska *de register* som de i området verksamma vapennäringsidkarna *för med stöd av 25 § 1 mom.* och bokföringen samt inspektera lagren och förvaringsutrymmen. Polisen har rätt att vid granskningen och inspektionen ta del av vapennäringsidkarens bokföring och få tillträde till utrymmen där föremål som avses ovan

En vapennäringsidkares förvaringsutrymmen för skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler ska vara säkra till sin konstruktion. För att säkerställa detta ska polisen inspektera förvaringsutrymmena. En ny inspektion ska göras, om förvaringsutrymmena ändras. Dessutom ska polisen minst en gång per år granska de i området verksamma vapennäringsidkarnas bokföring samt inspektera deras lager och förvaringsutrymmen. Polisen har rätt att vid granskningen och inspektionen ta del av vapennäringsidkarens bokföring och få tillträde till utrymmen där föremål som avses ovan förvaras.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

förvaras.

Förvaringsutrymmena för skjutvapen och vapendelar i en samling ska vara säkra till sin konstruktion. För att säkerställa detta ska polisen inspektera förvaringsutrymmena innan tillstånd att förvärva det första skjutvapnet eller den första vapendelen i en samling meddelas. En ny inspektion ska göras, om förvaringsutrymmena ändras. *Polisen kan också vid behov granska register som vapensamlaren för med stöd av 59 a § 1 mom. och 60 § 1 mom.*

Förvaringsutrymmena för skjutvapen och vapendelar i en samling ska vara säkra till sin konstruktion. För att säkerställa detta ska polisen inspektera förvaringsutrymmena innan tillstånd att förvärva det första skjutvapnet eller den första vapendelen i en samling meddelas. En ny inspektion ska göras, om förvaringsutrymmena ändras.

117 §

Uppvisande av dokument och vapen

Ett tillståndsbevis enligt denna lag eller vapenexportförordningen och ett europeiskt skjutvapenpass samt de skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som innehas med stöd av tillståndsbeviset eller med stöd av sådana tillstånd som antecknats i det europeiska skjutvapenpasset ska på begäran visas upp för polisen, gränsbevakningsmyndigheterna, tullmyndigheterna eller för en sådan tjänsteman vid Forststyrelsen som utför tillsynsuppgifter på statens mark i Forststyrelsens besittning *och som getts särskilda polisbefogenheter enligt 8 § i polislagen (493/1995), sådan paragrafen lyder i lag 498/2009.*

117 §

Uppvisande av dokument och vapen

Ett tillståndsbevis enligt denna lag och ett i denna lag och i vapenexportförordningen avsett europeiskt skjutvapenpass samt de skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som innehas med stöd av tillståndsbeviset eller med stöd av sådana tillstånd som antecknats i det europeiska skjutvapenpasset ska på begäran visas upp för polisen, gränsbevakningsmyndigheterna, tullmyndigheterna eller för en sådan tjänsteman vid Forststyrelsen som utför jakt- och fiskeövervakning på statens mark i Forststyrelsens besittning.

119 a §

Elektroniska tjänster

I 25 §, 42 § 2 mom., 42 c § 1 mom., 70 § 2 mom., 89 § 1 mom. samt 89 a § avsedda elektroniska tjänster förutsätter ett identifieringsverktyg som avses i lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster (617/2009).

Bestämmelserna i 25 §, 42 c § 1 mom., 89 a § och 103 § 2 a-punkten träder dock i kraft först den 1 december 2018.

Bestämmelserna om elektroniska tjänster i 42 § 2 mom., 42 c 1 mom. 2 punkten, 70 § 2 mom. och 89 § 1 mom. samt ändringen av 116 § 1 mom. tillämpas först från och med den 1 december 2018. Innan det elektroniska anmälningförfarande som avses i 42 c § 1 mom. 2 punkten börjar tillämpas ska identifieringsuppgifter om ett vapen lämnas vid ett besök på en polisinrättning, och skjutvapnet, det effektiva luftvapnet eller vapendelen ska visas upp i samband med att uppgifterna lämnas. Innan det elektroniska anmälningförfarande som avses i 89 § 1 mom. börjar tillämpas ska i det momentet avsedda anmälningar om överlåtelse göras vid ett besök på en polisinrättning. Vad som i 45 § 1 mom. föreskrivs om skyldigheten för en värnpliktig person att vid ansökan om vapentillstånd på tillståndsmyndighetens begäran lägga fram utredning över fullgjord beväringstjänst eller civiltjänst eller, om den värnpliktige inte har fullgjort beväringstjänst eller civiltjänst, lägga fram ett förordnande om tjänstgöring eller ett beslut om befrielse från tjänstgöring, uppskov med eller avbrytande av tjänstgöring, samt orsakerna till detta, tillämpas från och med den 1 december 2018. Före nämnda tidpunkt ska en värnpliktig person alltid lägga fram utredning som avses ovan vid ansökan om vapentillstånd.

Giltiga tillstånd för förvärv, för innehav och för privat tillverkning som meddelats före denna lags ikraftträdande förblir vid ikraftträdandet i kraft för den tid för vilken de har beviljats. Om en innehavare av ett sådant tillstånd ansöker om en dubblett av tillståndet, ska ett vapentillstånd meddelas. Identifieringsuppgifter om ett skjutvapen, ett effektivt luftvapen eller en vapendel som förvärvats eller tillverkats med stöd av ett tillstånd för förvärv eller för privat tillverkning ska efter denna lags ikraftträdande lämnas till en polisinrättning och vapnet, effektivt luftvapnet eller vapendelen visas upp på polisinrättningen inom 30 dagar från förvärvet för att få vapentillstånd för föremålet i fråga.

En vapensamlare som när denna lag träder

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

i kraft har av Polisstyrelsen beviljad rätt att föra ett register över skjutvapen eller inneha vapendelar för vilka vapensamlaren inte har ett tillstånd som berättigar till innehav, ska inom ett år från denna lags ikraftträdande ansöka om vapentillstånd för dessa skjutvapen och vapendelar. Om en vapensamlares rätt att förvärva och inneha en vapendel har grundat sig på att vapensamlaren haft i 19 § 1 mom. 2 punkten avsedd rätt att inneha ett skjutvapen som består av motsvarande delar, ska vapendelarna inom ett år från denna lags ikraftträdande anmälas till och på begäran visas upp för polisen i enlighet med 70 §.

Vad som i 61 och 73 § föreskrivs om vapentillstånd gäller också giltiga tillstånd som berättigar till förvärv, privat tillverkning och innehav och som meddelats före ikraftträdandet av denna lag. Vad som i 65 § 2 mom., 66 § 3 mom. och 83 a § föreskrivs om vapentillstånd gäller också giltiga tillstånd som berättigar till förvärv och privat tillverkning och som meddelats före ikraftträdandet av denna lag. Vad som i 54 §, 66 § 2 mom., 67 §, 74 § 1 och 2 mom., 85 § 2 mom., 90 § och 93 § 2 mom. föreskrivs om vapentillstånd gäller också giltiga tillstånd som berättigar till innehav och som meddelats före ikraftträdandet av denna lag.

2.

Lag

om ändring av 41 kap. 1 § i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) 41 kap. 1 § 1 mom. 4 punkten, sådan den lyder i lag
766/2015, som följer:

<i>Gällande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
41 kap.	41 kap.
Om vapenbrott	Om vapenbrott
1 §	1 §
<i>Skjutvapenbrott</i>	<i>Skjutvapenbrott</i>
Den som i strid med skjutvapenlagen (1/1998)	Den som i strid med skjutvapenlagen (1/1998)
4) helt eller delvis försummar skyldigheten att <i>föra register</i> som en vapennäringsidkare ska föra enligt 25 § 1 mom. i skjutvapenla- gen,	4) helt eller delvis försummar den i 25 § i skjutvapenlagen eller med stöd av den före- skrivna skyldigheten för vapennäringsidkare att anmäla identifieringsuppgifter om skjut- vapen, effektiva luftvapen, gassprayer eller vapendelar samt patronlager till polisens va- penregistersystem,
	Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 2 kap. 6 § i polislagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i polislagen (872/2011) 2 kap. 6 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

2 kap.

Allmänna befogenheter

6 §

Tillträde och genomsökning i färo- och skadesituationer

En polisman har rätt att få tillträde till ett utrymme eller en annan plats som omfattas av hemfrid eller offentlig frid eller till en annan plats som allmänheten inte har tillträde till eller till ett fordon och där vid behov företaga genomsökning, om det finns grundad anledning att befara att

1) en gärning eller händelse som äventyrar liv, hälsa eller personlig frihet eller orsakar betydande skada på egendom eller miljön är omedelbart överhängande eller pågår,

2) någon är i behov av omedelbar hjälp på grund av ett brott som redan begåtts eller en olyckshändelse som redan inträffat eller av någon annan motsvarande orsak, eller att

3) en avliden påträffas vid genomsökningen.

Föreslagen lydelse

2 kap.

Allmänna befogenheter

6 §

Tillträde och genomsökning i färo- och skadesituationer

En polisman har rätt att få tillträde till ett utrymme eller en annan plats som omfattas av hemfrid eller offentlig frid eller till en annan plats som allmänheten inte har tillträde till eller till ett fordon och där vid behov företaga genomsökning, om det finns grundad anledning att befara att

1) en gärning eller händelse som äventyrar liv, hälsa eller personlig frihet eller orsakar betydande skada på egendom eller miljön är omedelbart överhängande eller pågår,

2) någon är i behov av omedelbar hjälp på grund av ett brott som redan begåtts eller en olyckshändelse som redan inträffat eller av någon annan motsvarande orsak,

3) en avliden påträffas vid genomsökningen, eller att

4) ett skjutvapen, en vapendel, patroner eller särskilt farliga projektiler missbrukas eller om ett ärende som gäller återkallelse av det tillstånd som gäller dem har inletts.

Denna lag träder i kraft den 20 .

RP 266/2016 rd